

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

นางสาวรอชีตะห์ แวนาเห็ง

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2560

Construction of a Supplementary Reading Entitled Folk Tales From
the Handle Tip of the Asce for Prathom Suksa VI Students in the
Three Southern Border Provinces

Miss Roseedah Waenaheng

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง นิทานพื้นบ้านจาก
ปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
ชื่อและนามสกุล นางสาวรอชี๊ะหะห์ แวนาหัง
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2561

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ตันสนีย์ สังสรรค์อนันต์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
ผู้ศึกษา นางสาวรอชีตะห์ แวนาเห็ง **รหัสนักศึกษา** 2582100158 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ **ปีการศึกษา** 2560

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ (2) ประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกลางสาด อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้น (2) แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม และ (3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาค้นคว้ามีดังนี้ (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย นิทานพื้นบ้านของสามจังหวัดชายแดนใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส จำนวน 27 เรื่อง แต่ละเรื่องมีภาพประกอบ การอธิบายคำศัพท์ คำถามท้ายเรื่อง และกิจกรรมเสนอแนะ และ (2) ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นพบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความเหมาะสมในระดับมาก และนักเรียนมีความคิดเห็นเห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ หนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้าน ประถมศึกษา

Independent Study title: Construction of a Supplementary Reading Entitled Folk Tales From the Handle Tip of the Asce for Prathom Suksa VI Students in the Three Southern Border Provinces

Author: Miss Roseedah Waenaheng; **ID:** 2582100158;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Thanarat Sirisawat, Associate Professor;

Academic year: 2017

Abstract

The objectives of this study were (1) to construct a supplementary reading entitled Folk Tales from the Handle Tip of the Asce for Prathom Suksa VI students in the three Southern border provinces; and (2) to evaluate quality of the developed supplementary reading.

The research informants were three experts, and 10 Prathom Suksa VI students of Ban Langsat School, Mayo District, Pattani Province. The employed research instruments were (1) the developed supplementary reading entitled Folk Tales from the Handle Tip of the Asce for Prathom Suksa VI students, (2) a quality assessment form, and (3) a questionnaire on student's opinions toward the supplementary reading. Statistics employed for data analysis were the mean, and standard deviation.

Research results were that (1) the developed supplementary reading entitled Folk Tales from the Handle Tip of the Asce for Prathom Suksa VI students comprised 27 folk tales of the three Southern border provinces of Pattani, Yala, and Narathiwat; each tale had illustration and end-of-tale activities; and (2) results of quality evaluation by the experts showed that the supplementary reading as a whole was appropriate at the high level, and the students had opinions that the supplementary reading as a whole was appropriate at the highest level.

Keywords: Supplementary Reading, Folk Tale, Three Southern Border Provinces, Prathom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องของการศึกษาค้นคว้านี้ ตลอดจนได้ติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิดด้วยดีตลอดมา ผู้ศึกษามีความซาบซึ้ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งในความกรุณาของท่าน

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ปัทมาวดี ชั้นชัย ครูกาญจนา จงเดิม และครูภาวนา ฤทธิไพโรจน์ และภูมิปัญญาอีกสามท่าน ได้แก่ นายแม สะเลาะ นางดาวอ แวนาเห็ง และนายรอมือลี เปาะซา ที่ให้ความอนุเคราะห์แนะนำและให้ข้อแนะนำในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม จนทำให้การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู และนักเรียนโรงเรียนบ้านกลางสาด อำเภอมา ยอ จังหวัดปัตตานี รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดี

ท้ายนี้ผู้ศึกษาขอขอบคุณคณาจารย์สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครอบครัว และเพื่อนนักศึกษา ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าอิสระทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและให้กำลังใจที่ดียิ่งทำให้การศึกษาของข้าพเจ้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

รอซีตะห์ แวนาเห็ง

สิงหาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบและแนวคิดในการสร้างหนังสือ.....	4
แนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม.....	24
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	32
บทที่ 2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน.....	33
บทที่ 3 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	124
สรุปการศึกษา.....	124
อภิปรายผล.....	130
ข้อเสนอแนะ.....	132
บรรณานุกรม.....	134
ภาคผนวก.....	138
ก รายชื่อผู้ให้ข้อมูลนิทานพื้นบ้าน.....	139
ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น.....	141
ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	143
ง สำเนาหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ.....	145
จ แบบประเมินคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น.....	149
ฉ ตัวอย่างแบบประเมินคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	152
ช ตารางแสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	155
ซ รายชื่อนักเรียนที่ประเมินหนังสือ.....	160
ฅ ตัวอย่างแบบประเมินคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน.....	162
ฉ ตารางแสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือโดยการสอบถามนักเรียน.....	165
ประวัติผู้ศึกษา.....	169

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิต เนื่องจากเป็นการขยายประสบการณ์ของผู้อ่านให้กว้างขึ้น ส่งผลให้มีการพัฒนาความสามารถในด้านต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น เพราะการอ่านจะช่วยให้ประโยชน์ในทุกด้านของชีวิต ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ การพักผ่อนหย่อนใจ รวมถึงการพัฒนาประเทศชาติ ดังนั้นการอ่านจึงถือว่าเป็นสิ่งที่ทำให้คนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และเป็นกุญแจสำหรับไขความรู้ที่มีอยู่มากมายบนโลกใบนี้ เพราะการอ่านสามารถนำความรู้ที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตของตนเองและเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน และการอ่านยังสามารถช่วยแก้ไขปัญหาก็เกิดขึ้นได้ด้วย ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องเสริมสร้างและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน

ดั่งที่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2553) มีพระราชดำรัสกล่าวถึงการปลูกฝังให้คนไทยรักการอ่าน ความว่า “ขอให้ทุกฝ่ายมีกำลังใจที่จะร่วมกันปลูกฝังวัฒนธรรมการอ่านให้หยั่งรากลึกในสังคมไทย เพราะหากสังคมไทยก้าวไปสู่สังคมแห่งการอ่าน การเฝ้าหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติก็จะเจริญพัฒนาไปในทางที่เหมาะสม”

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” เห็นได้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียนแต่ละบุคคล เพื่อจะได้พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้นการอ่านจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ครูจะต้องปลูกฝังให้เกิดเป็นนิสัยแก่ผู้เรียน เพื่อผู้เรียนจะได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามที่ตนสนใจ

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานแกนกลาง 2551 ได้ให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนอ่าน ดังที่ได้ระบุไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในมาตรฐานที่ 1 ระบุว่า “มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน” จะเห็นได้ว่าระบบการศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการสอนอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนนั้นสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตของตน เพื่อไม่สร้างความเดือดร้อนแก่สังคม และเพื่อความก้าวหน้าของชาติอีกด้วย

ดังนั้นการสอนภาษาไทยจำเป็นต้องปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ผู้เรียน เพราะการอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ หากผู้เรียนมีทักษะทางด้านการอ่านน้อย จะส่งผลให้ความสามารถในการเรียนรู้ทุก ๆ ด้านน้อยลง และผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาตนเองได้ตามเป้าหมายของหลักสูตรและทำให้เกิดผลเสียต่อประเทศชาติได้ ดังนั้นครู รวมถึงผู้ปกครอง และผู้ที่

เกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย จะต้องเอาใจใส่ผู้เรียนให้มีความสามารถในการอ่าน โดยการวางพื้นฐานการอ่านที่มั่นคงตั้งแต่ระดับชั้นต้นๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถที่จะอ่านเอกสารประกอบการเรียนการสอนได้ตามระดับชั้นและระดับความสามารถของตน

ปัจจุบันถึงแม้ว่าการศึกษาก็จะให้ความสำคัญกับการอ่านอย่างมาก แต่การสร้างนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนยังมีอุปสรรคมากนัก ดังผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน O – NET ของโรงเรียนบ้านกลางสาด ในปีการศึกษา 2559 รายวิชาภาษาไทย สาระการอ่าน มาตรฐาน ท1.1 ได้คะแนนเฉลี่ย 37.78 คะแนน ซึ่งในระดับประเทศได้คะแนนเฉลี่ย 48.53 คะแนน ผลต่างอยู่ที่ 10.75 คะแนน (สทศ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ , 2559) จากผลการทดสอบดังกล่าว การอ่านจึงเป็นสิ่งที่ครูต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนเองขาดความสนใจในการศึกษาเพิ่มเติมช่วงเวลาว่าง เนื่องจากหนังสือที่มีไม่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ ทำให้เป็นหนึ่งในสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนขาดความสามารถในการอ่าน ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องหาสื่อที่มีความน่าสนใจให้แก่ผู้เรียนเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจในการอ่านหนังสือ

หนังสืออ่านเพิ่มเติม นับได้ว่าเป็นสื่อการเรียนการสอนประเภทสิ่งพิมพ์ที่มีบทบาทและมีความสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ เนื้อหาสาระ พร้อมทั้งสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนตรงกับที่ผู้สอนต้องการ และเป็นสื่อพื้นฐานที่เด็กผูกพันมาตั้งแต่เล็กจนโต สามารถหาอ่านได้ทั่วไป พบทุกสาขาในทุก ๆ ที่ หนังสือจึงมีคุณสมบัติสำคัญที่สื่อสมัยใหม่บางประเภทยังทำไม่ได้ หนังสือจึงเป็นสื่อที่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนอ่านได้

ด้วยเหตุผลข้างต้นหนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงสามารถนำไปเป็นสื่อกลางที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกได้ และถือเป็นหัวใจสำคัญในการแก้ปัญหาความสามารถในการอ่านเช่นกัน จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมขึ้น ดังที่ กรมวิชาการได้ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า “เป็นหนังสือประเภทหนึ่งของหนังสือเสริมประสบการณ์ที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ประกอบการเรียนการสอน และพัฒนาผู้อ่านให้เกิดความเจริญงอกงามทางสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม โดยคำนึงถึงประโยชน์ในแง่ของการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความซาบซึ้งในคุณค่าของภาษาการเสริมสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่าน การเพิ่มความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขึ้น”

นอกจากนี้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ก็ยังเป็นสื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจอีกประเภทหนึ่ง เนื่องจากเป็นสื่อที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนศึกษาความรู้ด้วยตนเอง ที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของผู้เรียน ทำให้สามารถอ่านได้ทุกที่ทุกเวลา โดยไม่จำเป็นต้องอ่านในช่วงเวลาเรียนเท่านั้น ดังที่มีผู้วิจัยเกี่ยวกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

มุกรินทร์ วิชาติคุณ (2557, น. บทคัดย่อ) ทำการศึกษา เรื่องหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นว่า มีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.06 – 1.00 และนักเรียนมีความคิดเห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

จากงานวิจัยข้างต้นเห็นได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านสามารถให้ผู้เรียนสนใจในการอ่านได้ดี ผู้ศึกษาจึงคิดว่าการนำนิทานพื้นบ้านมาทำเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็น

เรื่องที่น่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน เพราะการดึงดูดความสนใจเป็นสิ่งสำคัญ ลำดับแรกในการแก้ไขปัญหาการอ่าน “นิทาน” จึงเป็นทางออกที่ดีที่สุดสำหรับการนำมาใช้ควบคู่กับการฝึกฝนอ่านเขียนของผู้เรียน เนื่องจากนิทานโดยส่วนใหญ่แล้วมีเนื้อหาสนุกสนาน สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ดี นอกจากนี้นิทานยังคงคุณค่าทางภาษา ทำให้นิทานสามารถเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

นิทานพื้นบ้านเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียน เพราะเป็นเรื่องที่ผู้เรียนคุ้นเคย ใกล้ชิด จึงเกิดความเข้าใจได้ง่าย นอกจากนี้ในนิทานพื้นบ้านยังให้ความผ่อนคลาย ผู้เรียนชอบพร้อมกันได้รับแนวคิด สะท้อนวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่สอดแทรกในนิทานพื้นบ้านอีกด้วย นอกจากนี้ นิทานไม่ใช่เพียงแต่มีความสนุกสนานเท่านั้น แต่ยังแฝงและสอดแทรกแนวคิดอีกหลายประการ ดังที่ พรศักดิ์ พรหมแก้ว ได้กล่าวถึงความสำคัญของนิทานว่า “เป็นสิ่งที่ให้ความบันเทิงที่เกิดจากปัญญาและจินตนาการของมนุษย์ และถือว่าการเล่านิทาน เป็น “วัฒนธรรมร่วม””

นิทานพื้นบ้านสามจังหวัดชายแดนใต้ของชาวมุสลิม ประกอบด้วย จังหวัด ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เป็นนิทานมีความเป็นเอกลักษณ์ที่ถ่ายทอดโดยใช้ภาษามลายูถิ่น รวมถึงเล่าเรื่องราวและวิถีชีวิตที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ ทำให้ผู้เรียนสนใจและเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น นับเป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถให้ผู้เรียนมีความสามารถทางการอ่านได้อีกด้วย

จากเหตุผลข้างต้น ผู้ศึกษาจึงต้องการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนให้ดีขึ้น ตามมาตรฐานที่กำหนด

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.2 เพื่อประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหา เรื่อง “นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน” จำนวน 27 เรื่อง ได้แก่

เรื่องที่ 1 อาแวบูล๊ะ	เรื่องที่ 2 เปาะจิกับเสื่อ
เรื่องที่ 3 กระจงกับหอยขม	เรื่องที่ 4 อาแวซือมาละ
เรื่องที่ 5 เมาะบางา	เรื่องที่ 6 กระจง กับเสื่อ
เรื่องที่ 7 อาแวกือลิกิง	เรื่องที่ 8 มามะไม่ตาย
เรื่องที่ 9 สุนัขกับแมว	เรื่องที่ 10 ปลาซ่อน กับกระรอก
เรื่องที่ 11 กระจ่าย หนู และนกพิราบ	เรื่องที่ 12 ฮาตุเมาะเกาะแปะ
เรื่องที่ 13 โตะอีหม่ามเลือกลูกเขย	เรื่องที่ 14 อาแววาเงาะปือซา

เรื่องที่ 15 ลิงกับเต่า	เรื่องที่ 16 กษัตริย์เลือกลูกเขย
เรื่องที่ 17 แบนซาแวกกับซาฟารี	เรื่องที่ 18 นางเงือกกับชะนี
เรื่องที่ 19 แมวกับเสือ	เรื่องที่ 20 หอยกับปลาตุก
เรื่องที่ 21 กระจกผู้พิพากษา	เรื่องที่ 22 เงินค่าจ้าง
เรื่องที่ 23 ข้าวโพด	เรื่องที่ 24 เขยชาวไร่ สะใภ้ชาวเล
เรื่องที่ 25 กระจกกับกระจก	เรื่องที่ 26 เปาะเนกกับเมาะเน
เรื่องที่ 27 ตูวอบูแล (สองเดือน)	

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่สร้างขึ้น โดยมีเนื้อหาสาระสอดคล้องและอิงกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกจากหนังสือเรียนด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนตามความเหมาะสมตามวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน

4.2 นิทานพื้นบ้าน หมายถึง เรื่องเล่าเฉพาะถิ่นนั้น เล่าต่อ ๆ กันด้วยปากมาอย่างช้านาน ไม่มีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร หรือเรียกว่ามุขปาฐะ เพื่อสร้างความเพลิดเพลิน และถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด รวมทั้งสอดแทรกคุณธรรมต่าง ๆ ผ่านนิทานที่เล่า

4.3 นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน หมายถึง นิทานพื้นบ้านที่เล่าต่อกันมาโดยชาวมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส

5. กรอบแนวคิดในการสร้างหนังสือ

ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

- 5.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม
  - 5.1.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
  - 5.1.2 จุดมุ่งหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
  - 5.1.3 ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
  - 5.1.4 หลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
  - 5.1.5 เกณฑ์การประเมินค่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 5.2 นิทานพื้นบ้าน
  - 5.2.1 ความหมายของนิทานพื้นบ้าน
  - 5.2.2 ความสำคัญของนิทานพื้นบ้าน
  - 5.2.3 ประเภทของนิทานพื้นบ้าน
  - 5.2.4 คุณค่าของนิทานพื้นบ้าน
  - 5.2.5 นิทานพื้นบ้านชายแดนภาคใต้

5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

5.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม

การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม ได้ศึกษาเนื้อหาครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้ได้แก่ ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม จุดมุ่งหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม หลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม และเกณฑ์การประเมินค่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายท่านด้วยกัน ดังนี้ จินตนา ไบกาชุยี (2542, น. 6) และ สุวิทย์ มูลคำ (2550, น. 494) ได้อธิบายความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้คล้ายกันดังนี้ หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล หนังสือประเภทนี้เคยเรียกว่าหนังสืออ่านประกอบ

กระทรวงศึกษาธิการ (2548, น. 1) และสำลี รักสุทธี (2553, น. 120) ได้ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมคล้ายกันดังนี้ หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละคน

จากการให้ความหมายของนักวิชาการสามารถสรุปความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้ หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่สร้างขึ้น โดยมีเนื้อหาสาระสอดคล้องและอิงกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกจากหนังสือเรียนด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนตามความเหมาะสมตามวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน

5.1.2 จุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง ที่กรมวิชาการส่งเสริมให้จัดทำเพิ่มเติมโดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวางออกไป และมีโอกาสได้อ่านหนังสือที่มีสาระนอกเหนือจากการอ่านหนังสือแบบเรียนที่หลักสูตรกำหนดไว้

สุนทรี คุณจักร (ม.ป.ป., น. 14) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของการสร้างหนังสือสำหรับเด็กไว้ คือเพื่อให้เด็กได้มีหนังสืออ่านที่เหมาะสมกับวัย อ่านหนังสือได้คล่องแคล่ว ได้รับความบันเทิง มีนิสัยรักการอ่าน เสริมสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก รวมทั้งเพื่อปลูกฝังคุณธรรม เจตคติ และเป็นแบบอย่างอันพึงปรารถนาให้เกิดแก่เด็ก เป็นการพัฒนาความรู้ ความคิดด้านสติปัญญา เป็นแหล่งรวมความรู้ในด้านต่าง ๆ ช่วยทดแทนความรู้สึกของเด็กที่ขาดหายไป และเพื่อให้เด็กมีความสามารถในการอ่านในชั้นเรียนได้ดี

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545, น. 3) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการจัดทำวรรณกรรมสำหรับเด็กไว้ ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกผ่อนคลายอารมณ์
- 2) เพื่อให้อ่านหนังสือได้คล่องแคล่ว แดกฉาน

- 3) เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น
- 4) เพื่อเป็นการลับสมอง ส่งเสริมจินตนาการให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
- 5) ให้ความรู้ สนองความอยากรู้ อยากรู้อยากเห็นของเด็กให้เข้าใจสิ่งแวดล้อม
- 6) ปลุกฝังคุณธรรม
- 7) เพื่อให้เด็กรักการอ่าน
- 8) เพื่อให้เด็กรู้จักการค้นคว้าเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียน
- 9) เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดความมั่นใจ
- 10) เพื่อแก้ปัญหาให้กับเด็ก เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ทั้งปัญหาการเรียนและ

สังคม

จากการศึกษาจุดมุ่งหมายในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักวิชาการ ช่างต้น สามารถสรุปความรู้ ได้ดังนี้ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนรักการอ่าน ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ต่าง ๆ ผ่านความเพลิดเพลิน รวมถึงสอดแทรกคุณธรรม และทำให้ผู้เรียนใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ได้ เหมาะสมตามวัยและความสามารถในการอ่าน

5.1.3 ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีนักวิชาการกล่าวถึงไว้ ดังนี้
กระทรวงศึกษาธิการ (2542, น. 11 – 12) ได้สรุปถึงประโยชน์ของหนังสือ
อ่านเพิ่มเติมที่มีต่อเด็กจากการอ่านหนังสือเพิ่มเติม ดังนี้

- 1) ช่วยให้เด็กได้รับความบันเทิง สนุกสนานเพลิดเพลิน สนองความต้องการของวัยเด็ก เช่น การ์ตูน เด็กเล็กจะชื่นชอบการ์ตูนมาก โดยเฉพาะการ์ตูนตลก และนิทานการ์ตูน
- 2) ช่วยสร้างควมนึกคิด และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
- 3) ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กให้เจริญงอกงาม เด็กยิ่งอ่านมากยิ่งขึ้น มีความแตกฉานด้านภาษา โดยเฉพาะในเรื่องของคำ ประโยค และข้อความเป็นอย่างมาก หนังสือบางเล่มที่ใช้ภาษาไพเราะสละสลวย จัดเป็นสื่อการเรียนการสอนของเด็กที่ดี โดยเฉพาะหนังสือประเภทกวี คำประพันธ์ร้อยกรอง หรือคำคล้องจองประเภทต่างๆ เด็กจะจดจำคำหรือเรื่องราวได้ง่าย
- 4) ช่วยปลุกฝังคุณธรรม เจตคติ และแบบอย่างอันพึงปรารถนาให้บังเกิดแก่เด็ก คุณธรรมที่แทรกแอบแฝงอยู่ในเนื้อหา เรื่องราวที่สนุกสนานมีส่วนปลุกฝังสร้างนิสัยที่ดีให้บังเกิดขึ้นแก่เด็กผู้อ่าน
- 5) ช่วยให้เด็กรู้จักเลือกหนังสือ อ่านหนังสือ อ่านหนังสือเก่งและเกิดนิสัยรักการอ่าน รวมทั้งดำรงนิสัยรักการอ่านให้อยู่ตลอดชีวิต ซึ่งอำนวยความสะดวกต่อเด็กมากในแง่ที่รู้จักใช้การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้
- 6) ช่วยทดแทนความรู้สึกของเด็กที่ขาดหายไป เช่น ขาดความรัก ความว่าห่วย มีปมด้อย หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ จะช่วยปลอบประโลมจิตใจของเด็ก และเป็นเพื่อนของเด็ก

ส่วน สมพร จารุณี (2542, น. 35-44) กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสือว่า ช่วยส่งเสริมเด็กและเยาวชน ให้เกิดพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

- 1) พัฒนาการทางภาษา คือช่วยให้มีความสามารถทางการฟัง พูด อ่าน และเขียน
- 2) พัฒนาการทางความคิดและสติปัญญา สร้างจินตนาการ
- 3) พัฒนาการทางบุคลิกภาพ การอ่านหนังสือจะช่วยให้เด็กนำเหตุการณ์ และเรื่องราวที่ปรากฏในเรื่องมาพัฒนาตนเองได้
- 4) พัฒนาการทางสังคม อิทธิพลความคิด ความเชื่อที่ปรากฏในหนังสือ จะเป็นแนวทางในการพัฒนาความคิด รู้จักการวางตัว รู้หน้าที่และบทบาทในสังคมได้

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมได้ว่า เป็นหนังสือที่เสริมสร้างความรู้แก่นักเรียนนอกเหนือจากหนังสือเรียน ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้มากขึ้น และยังช่วยเสริมสร้างให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รวมทั้งเสริมสร้างองค์ความรู้และทักษะทางการอ่านได้เป็นอย่างดี

5.1.4 หลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้นมีองค์ประกอบหลายด้าน เพื่อให้หนังสือมีคุณภาพ ซึ่งมีผู้กล่าวถึงลักษณะของหนังสือที่ดีที่ควรนำไปเป็นข้อมูลในการสร้างหนังสือเพิ่มเติม โดยได้ศึกษาไว้ 3 ประเด็น ดังนี้ คือ ขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม การจัดหน้าและรูปแบบของหนังสืออ่านเพิ่มเติม และแนวทางการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1) ขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้น ต้องมีการวางแผนและกำหนดขั้นตอนอย่างชัดเจน เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นไปอย่างเรียบร้อย ดังที่มีนักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอไว้ ดังนี้

จินตนา ไบกาซูยี (2542, น. 48-53) ได้เสนอขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ 3 ขั้นตอน สรุปได้ ดังนี้

(1) ตั้งเป้าหมายในการเขียนให้ชัดเจนว่าจะเขียนในรูปแบบใด นิทาน นิยาย เรื่องสั้น ฯลฯ แนวคิดของเรื่องต้องกำหนดให้ชัดเจนและควรมีเพียงแนวคิดเดียว ไม่ควรมีหลายแนวคิด เขียนโครงเรื่องไว้คร่าวๆ ทบทวนดูว่าลวงตัวหรือไม่ กำหนดความยาวของเรื่องว่าจะใช้กี่หน้า เป็นต้น

(2) ลงมือเขียนตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างละเอียด แล้วตั้งชื่อเรื่อง พร้อมกับทบทวนชื่อเรื่องว่าเหมาะสมกับเนื้อเรื่องหรือไม่ เมื่อเขียนเสร็จแล้วให้เก็บไว้สักระยะหนึ่งแล้วนำมาอ่านใหม่ เพื่อหาข้อบกพร่อง ปรับปรุงจนพอใจอีกครั้ง

(3) ทบทวนเรื่องที่เขียนอีกครั้งเพื่อดูสำนวนภาษา ลงมือเขียนหรือพิมพ์ต้นฉบับ และอ่านทบทวนเป็นครั้งสุดท้าย เพื่อดูความถูกต้อง โดยเฉพาะตัวสะกด ก่อนส่งต้นฉบับให้บรรณาธิการเพื่อจัดทำภาพประกอบ

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545, น. 12-21) ได้เสนอแนะขั้นตอนในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้ คือ ต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เลือกเนื้อหา เขียนโครงเรื่อง เขียนบท ทำคำมมี ทำรูปเล่ม ตั้งชื่อเรื่อง และจัดหน้าและรูปเล่มของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

สมพร จารุณี (2554, น. 42) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ ดังนี้

(1) ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดควบคู่กับหนังสือเรียน แต่ละกลุ่มสาระสำหรับชั้นเรียนต่าง ๆ

(2) กำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดทำ ขอบข่ายเนื้อหา และระดับชั้นเรียน

(3) กำหนดประเภทของหนังสือ และแนวทางการนำเสนอเนื้อหา

(4) กำหนดผู้เขียนหรือคณะผู้เขียน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญและ

ประสบการณ์

(5) กำหนดแผนงานตารางเวลาในการจัดทำต้นฉบับ การจัดพิมพ์เป็นเล่ม และการเผยแพร่หนังสือไปยังสถานศึกษา

เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555, น. 44-47) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างหนังสือไว้ ดังนี้

(1) สำรวจเรื่องที่จะสร้างหนังสือ ศึกษาสภาพปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมาว่าสาระเรื่องใดที่ผู้เรียนขาดความรู้ความเข้าใจ

(2) ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือ

(3) กำหนดประเภทของหนังสือ

(4) กำหนดแก่นของเรื่อง

(5) เขียนเนื้อหาสาระ

(6) วางโครงเรื่อง

(7) ลงมือเขียน

(8) กำหนดภาพประกอบและจำนวนหน้า

(9) จัดทำรูปเล่ม

(10) ประเมินความเหมาะสม

(11) หาประสิทธิภาพ

จากขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ไว้ข้างต้น สามารถสรุปขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้ เริ่มด้วยการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือที่ต้องการสร้าง เพื่อนำไปวางแผนในการสร้างอย่างรอบคอบ ทุกขั้นตอน จากนั้นลงมือสร้างตามแผนที่วางไว้ เมื่อได้หนังสือตามที่ต้องการแล้ว ต้องดำเนินการประเมินค่าและตรวจสอบคุณภาพของหนังสือว่าเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียนหรือไม่ แล้วนำไปปรับแก้จนสมบูรณ์ จึงจะได้รับหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีประสิทธิภาพ

2) การจัดหน้าและรูปเล่มของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้น ความสวยงามและเหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยดึงดูดความสนใจของเด็ก การผลิตหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้อ่านต้องมีความประณีตในการออกแบบ การจัดหน้า และรูปเล่มของหนังสือ มีหลักการในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) การออกแบบปก

การออกแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีนักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอไว้ ดังนี้

นำเสนอไว้ ดังนี้

ศุภณี เรียบเลิศศิริ (2558, น. 41) ได้กล่าวถึงสิ่งต้องออกแบบ

สำหรับปกหนังสือ มีดังนี้

ก) หนังสือปกแข็ง ในกรณีหนังสือปกแข็งนิยมออกแบบให้มีใบหุ้มปก และต้องสอดคล้องกับปกเล่มจริงด้วย

ข) หนังสือปกอ่อน

(ก) หนังสือที่ทำเล่มแบบเย็บมุงหลังคา ต้องระวังระยะขอบที่กระดาษด้านที่ยื่นออกมา เมื่อนำหนังสือไปเขียนหมายเลขหน้า หรือข้อความ ภาพที่ขีดขอบอาจจะถูกตัดไป

(ข) หนังสือที่ทำเล่มแบบไส้นทากาว การออกแบบสันต้องรอบคอบไม่ให้กว้างเกินไป และไม่ควรรอบแบบภาพคู่ต่อเนื่องกัน

(ค) หนังสือที่ทำเล่มแบบร้อยเกลียวหรือเข้าห่วง ควรออกแบบเป็นหน้าเดี่ยว ๆ ต้องพิถีพิถันในการพิมพ์และเข้าเล่ม ต้องเว้นระยะขอบด้านสันหนังสือ ให้กว้างเพียงพอในการเจาะรูด้วย

นอกจากนี้การออกแบบแต่ละส่วนขององค์ประกอบหลักบนปกหนังสือ ดังนี้

(ก) โลโก้หรือตราสัญลักษณ์ของสำนักพิมพ์ ต้องไม่ใหญ่เกินไป วางแยกออกจากองค์ประกอบอื่นของหนังสือ เพื่อให้มองเห็นได้ชัดเจน

(ข) ชื่อหนังสือ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด ต้องใช้ฟอนต์ที่ใหญ่และโดดเด่นกว่าข้อความอื่น และต้องสะท้อนเนื้อหาของหนังสือด้วย

(ค) ชื่อผู้เขียนหรือผู้แต่ง ขนาดของฟอนต์เล็กกว่าชื่อหนังสือครึ่งหนึ่ง ตำแหน่งของชื่อผู้เขียนวางไว้มุมใดก็ได้ มีกว้างใต้ชื่อหนังสือ ถ้าเป็นผู้มีชื่อเสียง อาจวางไว้เหนือชื่อหนังสือ

(ง) ข้อความประกอบปก เป็นการให้รายละเอียดอื่น ๆ เกี่ยวกับหนังสือ จะใช้ฟอนต์ขนาดเล็ก

(จ) ภาพประกอบปก เป็นภาพประเภทใดก็ได้ แต่ต้องสอดคล้องกับชื่อ เนื้อเรื่องหลัก และบุคลิกภาพของหนังสือ

จินตนา ไบกาซูยี (2542, น. 12-13) ให้ความเห็นว่า ปกหนังสือต้องออกแบบให้สอดคล้องตาของผู้อ่าน และมีชื่อเรื่องหนังสือที่ชัดเจน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545, น. 43) ได้กล่าวว่า หน้าปกควรเลือกภาพที่เด่น ตรงต่อความเป็นจริง เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก

จากคำกล่าวของนักวิชาการข้างต้น สรุปได้ว่า การออกแบบปกต้องออกแบบให้สวยงาม น่าสนใจ และสามารถสื่อถึงเนื้อเรื่องทั้งหมดของหนังสือ

(2) การจัดภาพ

การจัดภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีนักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอไว้ดังนี้

จินตนา ไบกาชุย (2542, น. 12-13) กล่าวถึงการจัดสัดส่วนของภาพกับเนื้อเรื่อง ขึ้นอยู่กับวัยของผู้อ่าน เด็กอายุมากภาพอาจมีน้อยลง เด็กเล็กชอบภาพสดใสมากกว่าवाद้า

สมพร จารุณี (2541, น. 114) อธิบายถึงบทบาทของภาพประกอบ ดังนี้ ภาพช่วยเสริมเนื้อหาสาระของเรื่องราว ช่วยดึงดูดความสนใจ เสริมสร้างจินตนาการ และช่วยสนองจุดมุ่งหมายเฉพาะ

ศุภณี เรียบเลิศศิริ (2558, น. 58) ได้กล่าวถึงภาพประกอบที่น่าสนใจดังนี้ ภาพประกอบที่สวยงาม ชัดเจน มีส่วนส่งเสริมให้การนำเสนอเนื้อเรื่องของหนังสือมีความสมบูรณ์และชัดเจนขึ้น และได้ระบุถึงข้อควรคำนึงในการออกแบบและเลือกภาพประกอบในหนังสือ ดังนี้

(ก) ประเภท สีของภาพ และจำนวนภาพประกอบ จะมีผลต่อการเลือกกระดาษ และระบบการพิมพ์ และต้นทุนในการผลิต

(ข) ความเหมาะสมของภาพประกอบกับเนื้อเรื่อง เพราะจะช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น

ส่วนรูปแบบทั่วไปในการจัดวางภาพที่คิดเป็นสัดส่วนของภาพต่อพื้นที่ทั้งหน้า ดังนี้

(ก) การจัดวางองค์ประกอบแบบเต็มหน้า จะเป็นลักษณะของภาพที่เต็มทั้งหน้า ไม่มีเนื้อเรื่อง ซึ่งมีทั้งภาพประกอบที่จัดวางเต็มหน้าเดียวและเต็มหน้าคู่ ควรคำนึงจุดสนใจของภาพ ซึ่งจะไม่วางในตำแหน่งที่เป็นมาร์จินด้านในของหนังสือ

(ข) การจัดวางภาพประกอบแบบจัดวางครึ่งหน้า เป็นลักษณะของภาพครึ่งหน้า และเนื้อเรื่องครึ่งหน้า โดยจะวางภาพในตำแหน่งครึ่งบนหรือครึ่งล่างของหน้าก็ได้

(ค) การจัดวางภาพประกอบแบบจัดวางหนึ่งในสี่ เป็นลักษณะของภาพประกอบที่มีขนาด 1 ใน 4 ส่วนของหน้าเดียว อีก 3 ใน 4 ส่วนเป็นเนื้อเรื่อง

(ง) การจัดวางภาพประกอบแบบจัดวางสามในสี่ของหน้าคู่ เป็นลักษณะของภาพประกอบที่มีขนาด 3 ใน 4 ส่วนของหน้าคู่ อีก 1 ใน 4 ส่วนเป็นเนื้อเรื่อง

ส่วนการจัดวางภาพประกอบในหน้าเนื้อเรื่อง มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

(ก) จัดวางภาพให้ตรงกับเนื้อเรื่อง โดยจัดวางให้อยู่หน้าเดียวกับเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาพในเรื่องนั้น ๆ

- กลมกลืนกัน
- (ข) จัดวางภาพและเนื้อเรื่องในแต่ละหน้า โดยออกแบบให้ดู
- ตอนที่สำคัญ
- (ค) จัดวางภาพโดยไม่ต้องใส่ภาพครบทุกหน้า แต่จัดภาพเฉพาะ
- (ง) การจัดภาพแบบมีข้อความล้อมรอบขอบภาพ
- จากหลักการจัดภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่นักวิชาการข้างต้น ได้นำเสนอไว้ สามารถสรุปได้ว่าการจัดภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมต้องมีความเป็นเอกภาพ และมีความสมดุล นอกจากนี้ภาพต้องสามารถอธิบายเรื่องได้

(3) การจัดหน้า

มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงการจัดหน้าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

มานพ ถนอมศรี (2546, น. 86-88) การจัดทำหน้า การจัดเรียงหน้า ที่เรียกกันว่าจัดทำ art work คือการจัดวางตัวอักษรของเนื้อหาและภาพประกอบตามรูปเล่มจำลอง แต่ใช้เนื้อหาจากต้นฉบับที่เขียนไว้จริงใช้ภาพประกอบที่เตรียมไว้จริง ซึ่งถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการจัดทำหนังสือ เพราะเมื่อจัดหน้าจนครบถ้วนแล้วก็สามารถนำมาเข้าเล่มเป็นหนังสือที่สร้างขึ้นเองตามความต้องการ สำหรับการจัดทำหนังสือใช้เองในปัจจุบันค่อนข้างง่าย และสะดวก เนื่องจากสามารถจัดทำด้วยคอมพิวเตอร์ได้ทั้งในด้านเนื้อหา และภาพประกอบ ทั้งยังสามารถจัดทำได้ครั้งละมากกว่า 1 เล่มด้วย

ศุภณี เรียบเลิศศิริ (2558, น. 13) การออกแบบหน้าหนังสือต้องเรียบเรียงและลำดับเนื้อหา แบ่งเนื้อหาเป็นบทเป็นตอน เป็นหัวเรื่องหลัก หัวเรื่องรอง และหัวข้อย่อยต่าง ๆ รวมถึงส่วนที่เป็นภาพประกอบ และองค์ประกอบอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพของหนังสือ เพื่อความสอดคล้องกันทั้งเล่ม จึงเสนอแนวทางในการทำแบบร่างการออกแบบหน้าหนังสือที่ดีไว้ดังนี้ ศึกษาภาพรวมของหนังสือที่จะจัดพิมพ์ จัดหมวดหมู่ของเนื้อเรื่อง ออกแบบและทำเลย์เอาต์ในแต่ละหน้า จัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบที่จะนำเสนอในแต่ละหน้าให้ชัดเจน สร้างกริด (grid) ในการจัดทำแบบร่าง กริดประกอบด้วยเส้นในแนวตั้งและแนวนอนตัดกันเป็นตารางสำหรับใช้เป็นผังสำหรับการแบ่งพื้นที่จัดวางเนื้อเรื่อง ภาพประกอบ และองค์ประกอบอื่น ๆ ของแต่ละหน้า เมื่อได้แบบร่างตามที่ต้องการ ก็สามารถจัดหน้าเพื่อเป็นต้นฉบับในการจัดพิมพ์

สรุปได้ว่า การจัดหน้าของหนังสืออ่านเพิ่มเติมต้องเรียบเรียงและลำดับเนื้อหาให้เป็นขั้นตอน จัดหมวดหมู่ของเนื้อเรื่อง ออกแบบพร้อมจัดวางองค์ประกอบที่จะใส่ในหน้าหนังสือให้เหมาะสม

(4) ขนาดหนังสือสำหรับเด็ก

นักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงขนาดหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

กรมวิชาการ (2545, น. 42) กล่าวถึงขนาดรูปเล่มของหนังสือที่พบเห็นทั่วไปในปัจจุบัน มีลักษณะแตกต่างกันไป และมีหลายขนาด

จินตนา ไบกาชุยี่ (2542, น. 17) กล่าวถึงขนาดของหนังสือเด็กว่าควรมีขนาดกะทัดรัด ไม่ใหญ่ไม่กว้างหรือยาวเกินไป

ถวัลย์ มาศจรัส (2540, น. 34) กล่าวถึงความยาวและขนาดของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า ความยาวของหนังสือย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้อ่าน สำหรับวัย 12 -14 ขวบ ยาวประมาณ 50 – 100 หน้า และขึ้นอยู่กับความยากง่ายและธรรมชาติของเนื้อหาสาระ

ศุภณี เรียบเลิศหิรัญ (2558, น. 19) ขนาดหนังสือสำหรับเด็ก ขนาด 25 x 36 นิ้ว เรียกว่า “หนังสือขนาดจิ๋ว” สำหรับให้เด็กอ่านเล่นหรือเสริมความรู้ ส่วนจำนวนหน้าและความหนาของหนังสือควรเหมาะสมกับความสนใจ ตามช่วงอายุและเนื้อเรื่องของหนังสือ ดังนี้

(ก) หนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนหรือเด็กอนุบาล จำนวนหน้าประมาณ 8 – 16 หน้า

(ข) หนังสือสำหรับเด็กประถมศึกษา จำนวนหน้าประมาณ 16 – 48 หน้า

(ค) หนังสือสำหรับเด็กมัธยมศึกษาหรือเด็กวัยรุ่น จำนวนหน้ามากกว่า 48 หน้า

จากการศึกษาขนาดของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าขนาดของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้สร้างหนังสือต้องคำนึงถึงวัยและความสามารถของผู้อ่าน

(5) วิธีเลือกใช้กระดาษ

มีนักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอถึงวิธีการเลือกใช้กระดาษ ดังนี้ กรมวิชาการ (2542, น. 17) กล่าวถึงชนิดของกระดาษที่ใช้พิมพ์หนังสือ คือกระดาษบุรุษ เนื้อกระดาษผลิตจากเยื่อไม้ป่น ใช้พิมพ์หนังสือราคาถูก กระดาษปอนด์ เนื้อกระดาษผลิตจากเนื้อเยื่อเคมีเนื้อละเอียดขาวมีคุณภาพสูง กระดาษอาร์ตเป็นกระดาษละเอียดขาวเคลือบด้วยวัตถุเคมีให้ผิวเรียบเป็นมันมีคุณภาพสูง

ศุภณี เรียบเลิศหิรัญ (2558, น. 22) กล่าวถึงชนิดของกระดาษในการใช้พิมพ์หนังสือ โดยสรุป ดังนี้

(ก) กระดาษพิมพ์ปกหนังสือ น้ำหนักพื้นฐานของการทำปกหนังสืออยู่ระหว่าง 200 – 300 กรัมต่อตารางเมตร เพื่อความแข็งแรงของหนังสือ

ก) กระดาษไม่เคลือบผิว เช่น กระดาษการ์ด กระดาษคราฟต์

ข) กระดาษเคลือบผิว ได้แก่ กระดาษอาร์ตการ์ด

(ข) กระดาษที่ใช้พิมพ์เนื้อในของหนังสือ

ก) กระดาษไม่เคลือบผิว

ก. กระดาษบุรุษหรือกระดาษหนังสือพิมพ์

ข. กระดาษปอนด์

ค. กระดาษถนอมสายตา

ข) กระดาษเคลือบผิว ได้แก่ กระดาษอาร์ต มีทั้งกระดาษ

อาร์ตมันและอาร์ตด้าน

จากการศึกษาวิธีการเลือกกระดาษที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การเลือกกระดาษในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้น ต้องคำนึงถึงการใช้งานเป็นสำคัญ และคุณภาพของหนังสือที่ต้องการ

(6) ขนาดตัวหนังสือ หรืออักษรพิมพ์

นักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอถึงขนาดตัวหนังสือ หรืออักษรพิมพ์ ดังนี้

กรมวิชาการ ศูนย์พัฒนาหนังสือ (2545, น. 43) ได้กล่าวถึงขนาดของตัวอักษรที่ใช้ในหนังสือว่า ตัวอักษรจะมีขนาดใหญ่ หรือเล็ก ควรมีความสัมพันธ์กับวัยของเด็ก เช่น

- (ก) ก่อนวัยเรียน ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ขนาด 30 พอยต์
  - (ข) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ขนาด 24 พอยต์
  - (ค) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 ขนาด 18 – 20 พอยต์
  - (ง) ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ขนาด 16 พอยต์
  - (จ) ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ขนาดไม่ต่ำกว่า 14 พอยต์
- ศุภณี เรียบเลิศศิริ (2558, น. 57) ขนาดของฟอนต์จะมีความ

แตกต่างกันตามช่วงอายุ ดังนี้

- (ก) เด็กอนุบาล ขนาด 30 – 32 พอยต์
- (ข) เด็กประถมศึกษา ขนาด 18 – 32 พอยต์
- (ค) เด็กมัธยมศึกษาหรือเด็กวัยรุ่น ขนาด 14 – 16 พอยต์

จินตนา ไบกาชุย (2542, น. 17) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการเลือกใช้ตัวอักษร ไม่ควรใช้ตัวอักษรประดิษฐ์บรรจง ให้ใช้ตัวอักษรที่อ่านง่ายและชัดเจน การเลือกขนาดนั้นขึ้นอยู่กับปริมาณเนื้อหาของเรื่อง รูปเล่ม และวัยของผู้อ่าน

สรุปได้ว่าขนาดของตัวหนังสือหรืออักษรพิมพ์นั้นว่า การเลือกขนาดเล็กหรือใหญ่ ต้องขึ้นอยู่กับวัยและความสามารถของผู้อ่าน

(7) การเข้าเล่ม

การเข้าเล่มหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังนี้

ศุภณี เรียบเลิศศิริ (2558, น. 23) การทำเล่มหนังสือ มี 2 แบบ

(ก) การทำเล่มหนังสือปกแข็ง เป็นการทำเล่มที่ใช้ความประณีตในการทำเล่ม หนังสือปกแข็งมีทั้งแบบสันตรงและสันโค้ง โดยก่อนเข้าปก เนื้อในของหนังสือมักทำเล่มแบบเย็บกึ่ง เพื่อให้หนังสือมีความคงทน

(ข) การทำเล่มหนังสือปกอ่อน มีหลายแบบ ดังนี้

ก) หนังสือที่ทำเล่มแบบเย็บมุงหลังคา เหมาะกับการทำเล่มหนังสือที่กระดาษไม่หนาและมีจำนวนหน้าน้อย ๆ ไม่เกิน 80 หน้า

ข) หนังสือที่ทำเล่มแบบไสสันทากาว เป็นวิธีที่นิยมใช้มากที่สุด เหมาะกับการทำเล่มหนังสือ

(ค) หนังสือที่ทำเล่มแบบร้อยเกลียวหรือเข้าหุ้ม เป็นวิธีการทำเล่มที่เหมาะสมกับหนังสือที่ไม่หนาเกินไป

จินตนา ไบกาซูยี (2542, น. 18-19) ได้ให้ความเห็นว่า การเย็บเล่มหนังสือควรแข็งแรงทนทานต่อการหยิบใช้ของเด็ก การเย็บมีหลายชนิด เช่น เย็บอก เย็บสัน เย็บก็เย็บไสสันทากาว เป็นต้น การเย็บเล่มพิจารณาจากจำนวนหน้าของหนังสือ ชนิดกระดาษและปกของหนังสือ

จากการศึกษาถึงการเข้าเล่มหนังสืออ่านเพิ่มเติม สามารถสรุปได้ว่าการเย็บเล่มแบบใดนั้น ต้องคำนึงถึงจำนวนหน้าของหนังสือ เพื่อความทนทานของหนังสือที่สร้างขึ้น สรุปการจัดหน้าและรูปเล่มของหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้น ต้องใช้ความประณีตและความรอบคอบ เนื่องจากต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง เช่น การออกแบบปก การจัดภาพ ขนาดของรูปเล่มและตัวหนังสือ การเลือกใช้กระดาษ เป็นต้น ทุกองค์ประกอบที่จัดทำต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านเป็นสำคัญ

3) แนวทางการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้จัดทำต้องมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ขั้นตอนการจัดทำ รวมทั้งมีความเข้าใจในการจัดหน้าและรูปเล่มของหนังสือ จึงจะทำให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ นอกจากนั้นแล้ว การใช้ภาษาสำหรับการเขียนหนังสือก็มีความสำคัญเช่นกัน ดังที่ ทวีศักดิ์ ญาณประทีป (2537, น. 19-22) ได้อธิบายถึงการใช้ภาษา สำหรับการเขียนวรรณกรรมวัยรุ่น ควรตระหนักถึงสิ่งเหล่านี้ คือ

(1) ภาษาพูด ภาษาที่แปลกแหวกแนวไปจากวัยเด็ก และวัยผู้ใหญ่ เป็นภาษาที่วัยรุ่นชอบใช้ ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงและนำมาใช้
(2) การใช้ภาษาที่กระชับ คือใช้ถ้อยคำน้อยแต่ได้ใจความ ชัดเจน และมีน้ำหนัก

(3) การใช้ภาษาที่สละสลวย หมายถึง การรู้จักสรรหาคำที่เรียบง่าย แต่มีเสียงร่ารื่น ไพเราะหู ความสละสลวยของการใช้ภาษาในวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่น มีดังนี้ คือ คำที่มีความหมายโดยตรง และคำที่มีความหมายโดยนัย สำนวน และความตระการของภาษา นอกจากนี้ สุวรรณ รัตนธรรมเมธี (2550, น. 59-61) กล่าวถึงแนวการสร้างหนังสือให้น่าอ่านไว้ดังนี้ คือ ใช้ภาษาสวย ให้รายละเอียดรอบคอบ เขียนให้อ่านง่าย ดำเนินเรื่องไม่สับสนวุ่นวายไปมา คำนึงถึงวัยของผู้อ่าน ใช้คำสั้นกระชับแต่ได้ใจความกว้าง สื่อเรื่องให้ตรงประเด็น มีเว้นวรรคตอนให้เหมาะสม มีการย่อหน้าที่เหมาะสม และควรปรับแก้สำนวนก่อนนำไปใช้ สรุปได้ว่า การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้เขียนต้องนำเสนอเนื้อเรื่องให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีความง่ายเหมาะสมกับวัย มีความสั้นยาวพอเหมาะ มีภาพประกอบ การใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน สละสลวย เข้าใจง่าย อธิบายความกะทัดรัด ไม่วุ่นวาย มีองค์ประกอบของหนังสือครบถ้วน

จากการศึกษาหลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ทั้งการจัดหน้า การจัดรูปเล่ม รวมถึงการใช้ภาษาในการเขียน สามารถสรุปได้ว่าการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็กนั้น ต้องมีความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ภาพประกอบ ขนาดเล่ม ตัวอักษร การเข้าเล่มหนังสือ

เป็นต้น หนังสืออ่านเพิ่มเติมจะต้องมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงต้องมีการประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

5.1.5 เกณฑ์การประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดึนั้น จำเป็นต้องมีเกณฑ์การประเมินคุณค่าของหนังสือ เพื่อให้หนังสือที่จัดทำขึ้นนั้นมีคุณภาพ สามารถนำไปให้ผู้เรียนไปใช้การพัฒนาทักษะการอ่านของตน ดังที่นักวิชาการหลายท่านได้ระบุไว้ ดังนี้

ปราณี ปราบริปู (2560, น. 352) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ 4 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านเนื้อหาและการนำเสนอ
  - 1.1) ถูกต้องและทันสมัย
  - 1.2) สอดคล้องครอบคลุมกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ
  - 1.3) สอดคล้องกับจุดประสงค์หรือจุดเน้นการการจัดทำหนังสือของผู้จัดทำ
  - 1.4) สามารถพัฒนาทักษะภาษาไทยทั้งฟัง พูด อ่าน เขียนและคิดแก่ผู้เรียนตามตัวชี้วัดของหลักสูตร
  - 1.5) เรียงตามลำดับความยากง่าย ช่วยพัฒนาความสามารถผู้เรียนอย่างเป็นขั้นตอน
  - 1.6) นำเสนออย่างเป็นระบบสอดคล้องกันตลอดเล่ม ทำให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ชัดเจน
  - 1.7) นำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจชวนติดตามตลอดเล่ม แสดงถึงการเรียบเรียงและคัดสรรเนื้อหาอย่างมีประสิทธิภาพและรอบคอบ ผ่านการวิเคราะห์สังเคราะห์หรือวิจัย
  - 1.8) นำเสนอเนื้อหาอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมความคิดและจินตนาการผู้เรียนสามารถคิดเสริมต่อยอดได้
  - 1.9) มีแบบฝึกหัดในแต่ละบทช่วยทบทวนและเพิ่มพูนความเข้าใจแก่ผู้เรียน
  - 1.10) มีสัดส่วนของเนื้อหาที่ภาพประกอบได้เหมาะสมกับวัยและการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 2) ด้านการใช้ภาษาและคำศัพท์
  - 2.1) ตั้งชื่อหนังสือได้น่าสนใจ ชวนติดตาม
  - 2.2) ตั้งชื่อบทได้สัมพันธ์สอดคล้องกับเนื้อหาที่น่าสนใจและจดจำง่าย
  - 2.3) ใช้ภาษาเรียบเรียงเป็นรูปแบบงานเขียนอย่างหลากหลาย เช่น นิทานเรื่องสั้นๆ สารคดี และร้อยกรองเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน
  - 2.4) ใช้ภาษากระชับ สละสลวย เข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน

- 2.5) มีเชิงอรรถหรือคำอธิบายท้ายบท ท้ายเล่มเพิ่มเติมสำหรับผู้เรียน และครูผู้สอน
- 2.6) พิสูจน์ความถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หากคำใดมีความพิเศษก็อธิบายให้เข้าใจ
- 2.7) จัดย่อหน้าและวรรคตอนได้ถูกต้องเหมาะสมและเข้าใจง่าย
- 3) ด้านรูปเล่มและภาพประกอบ
- 3.1) มีขนาดรูปเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
- 3.2) มีจำนวนหน้าไม่มากหรือน้อยเกินไปเหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน
- 3.3) เลือกใช้ขนาด สีและรูปแบบตัวอักษรเหมาะสมกับเรื่องและวัยของผู้เรียน
- 3.4) มีภาพประกอบสวยงามสอดคล้องและเสริมความเข้าใจเนื้อหา
- 3.5) จัดหน้าได้เหมาะสมเป็นระบบและสวยงาม
- 3.6) เย็บเล่มได้เหมาะสมคงทน
- 4) ด้านคุณค่า คุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
- 4.1) ไม่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ
- 4.2) สามารถนำความรู้ความเข้าใจด้านภาษาวรรณคดีและวรรณกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
- 4.3) ให้ข้อคิด คติเตือนใจ และหลักในการดำรงชีวิต
- 4.4) ได้พัฒนาการคิดวิเคราะห์
- 4.5) สร้างเสริมนิสัยรักการอ่าน
- 4.6) ตระหนักในความสำคัญของภาษาไทย มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย
- 4.7) บูรณาการสาระการเรียนรู้อื่นอย่างเหมาะสมหลากหลายด้าน และนำไปใช้ประโยชน์ได้
- 4.8) ได้พัฒนาค่านิยมอันพึงประสงค์และตามกระแสของสังคมโลก เช่น สิทธิความเป็นมนุษย์ สิทธิและความเสมอภาคของชายและหญิง
- ชุดิมา สัจจานันท์ และคณะ (2542, น. 64) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินค่าหนังสือสำหรับเด็ก ดังนี้ เกณฑ์การประเมินค่าหนังสือสำหรับเด็ก ครอบคลุม 4 ประเด็น ได้แก่ เนื้อเรื่อง ภาษา ภาพประกอบ และรูปเล่ม ซึ่งแต่ละประเด็นมีรายละเอียด ดังนี้
- 1) เนื้อเรื่อง พิจารณาในด้านความสนุกสนาน ตื่นเต้น ตัวละคร การให้ความรู้เรื่องของธรรมชาติ การพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม การส่งเสริมความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ การส่งเสริมให้ผู้ผ่านมีประสบการณ์ ความเหมาะสมของรูปแบบคำประพันธ์และเนื้อเรื่อง
- 2) ภาษา พิจารณาในด้านการใช้ภาษาในด้านการใช้ภาษาสุภาพ เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน และการใช้ภาษาส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน

3) ภาพประกอบพิจารณาในด้านความเหมาะสมกับวัยของผู้่าน ความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง และภาพเร้าความสนใจของผู้่าน รวมทั้งพิจารณาปริมาณของ ภาพประกอบที่เหมาะสมกับวัยและเนื้อเรื่อง

4) รูปเล่ม พิจารณาในด้านคุณภาพความแข็งแรงของปก รูปเล่มเร้า ความสนใจ ออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อเรื่องความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร สี และการพิมพ์ คุณภาพของกระดาษ ความเหมาะสมและน่าสนใจของการจัดหน้า

นอกจากนี้ ยังให้เกณฑ์ในการประเมินหนังสือประเภทบันเทิงคดี ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการประเมินนิทานพื้นบ้าน โดยครอบคลุม 3 ประเด็น ได้แก่ เนื้อหา แนวการ เขียน และภาษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) เนื้อหา พิจารณาจากเนื้อหาสนุกสนาน เพลิดเพลิน เนื้อหาส่งเสริม จินตนาการ เนื้อหาช่วยให้ผู้อ่านเกิดแนวคิดและทัศนคติที่ดี เนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และ สังคม จริยธรรม คุณธรรม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2) แนวการเขียน พิจารณาจากความสอดคล้องระหว่างโครงเรื่อง กับแก่นหรือแนวคิดหลักของเรื่อง การเริ่มเรื่องน่าสนใจ การดำเนินเรื่องชวนติดตาม การจบเรื่องน่า ประทับใจ พฤติกรรมของตัวละครมีความสมจริง การสร้างฉากสมจริงตามเนื้อหา

3) ภาษา พิจารณาจากภาษาที่ใช้สละสลวย สอดคล้องกับลักษณะของ เรื่อง ทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตาม มีความสมจริง และภาษาที่ใช้สามารถช่วยพัฒนาทักษะของผู้่าน ถวัลย์ มาศจรัส (2548, น. 164) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การประเมิน คุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

1) ด้านเนื้อหา ต้องสอดคล้องกับหลักการ จุดหมาย สาระ และ มาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ถูกต้องตามหลักวิชาและเป็นปัจจุบัน ความยาก ง่ายและความยาวของเนื้อหาต้องพอเหมาะกับช่วงชั้นและวัย มีแหล่งอ้างอิงการค้นคว้า ไม่ขัดต่อความ มั่นคงและศีลธรรมอันดีงาม

2) การนำเสนอเนื้อหา รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาต้องเหมาะสมและ น่าสนใจ เนื้อหาจะต้องเพิ่มพูนทักษะการคิด

3) การใช้ภาษา ภาษาที่ใช้ต้องสื่อความหมายชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา เหมาะสมกับวัย ใช้ศัพท์เฉพาะให้ถูกต้อง

4) ภาพ ตาราง แผนภูมิ มีความถูกต้อง ชัดเจน และเป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับเนื้อหา รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนขึ้น

สมพร จารุณัฐ (2554, น. 13 - 60) กล่าวถึงหลักเกณฑ์คุณภาพของ หนังสือเสริมประสบการณ์ ซึ่งรวมถึงหนังสืออ่านเพิ่มเติมด้วย ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) เนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย
- 2) การเสนอเนื้อหา ควรแสดงให้ผู้อ่านทราบจุดมุ่งหมายในการ นำเสนอเนื้อหาสาระ ประโยชน์ที่ผู้อ่านจะได้รับ มีการลำดับเรื่องดี
- 3) การใช้ภาษา มีความถูกต้อง สละสลวย กะทัดรัด ชัดเจน และ เหมาะสมกับวัยของผู้่าน

- 4) เอกภาพและสัมพันธภาพ
- 5) คุณประโยชน์และความน่าสนใจ

จากเกณฑ์การประเมินที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การประเมินคุณค่าของหนังสือ จะต้องครอบคลุมทุกด้าน ทั้ง ด้านรูปเล่ม เนื้อหา ภาพประกอบ การใช้ภาษา และด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ดังนั้นในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมนี้ ทำให้ผู้ศึกษาได้กำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ 5 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการจัดรูปเล่มการพิมพ์
- 2) ด้านรูปภาพประกอบ
- 3) ด้านเนื้อหา
- 4) ด้านการใช้ภาษา
- 5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

5.2 นิทานพื้นบ้าน

การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน ได้ศึกษารายละเอียดของ ความหมายของ นิทานพื้นบ้าน ความสำคัญของนิทานพื้นบ้าน การแบ่งประเภทของนิทานพื้นบ้าน คุณค่าของนิทานพื้นบ้าน และนิทานพื้นบ้านชายแดนใต้ ดังต่อไปนี้

5.2.1 ความหมายของนิทานพื้นบ้าน

ความหมายของนิทานพื้นบ้านมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556, น. 634) ให้ความหมายของนิทานว่า เรื่องที่เล่ากันมา และให้ความหมายของพื้นบ้านว่า (2556, น. 841) หมายถึง เฉพาะถิ่น ดังนั้นคำว่า “นิทานพื้นบ้าน” จึงหมายถึง เรื่องที่เล่ากันมาเฉพาะถิ่น

กุหลาบ มลลิกะมาส (2518) อ้างถึงใน ประพนธ์ เรื่องณรงค์ (2549, น. 1) นิทานตามความหมายเชิงคติชนวิทยา หมายถึงเรื่องเล่าสืบทอดกันมาช้านาน นับเป็นมรดกวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง นิทานอาศัยการเล่าด้วยปาก หรือเรียกว่ามุขปาฐะ เมื่อมนุษย์ประดิษฐ์ตัวอักษร และอุปกรณ์การเขียน รวมทั้งการพิมพ์ได้แล้ว จึงมีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

ประคอง นิมมานเหมินท์ (2554, น. 6) ให้ความหมายว่า เรื่องเล่าที่สืบทอดต่อ ๆ กันมา จนถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง นิทานเหล่านี้เรียกว่า นิทานพื้นบ้านบ้าง นิทานพื้นเมืองบ้างและนิทานชาวบ้านบ้าง

เปลื้อง ณ นคร (2544, น. 250) ให้ความหมายของนิทานไว้ว่า หมายถึง เหตุ เรื่องเดิม คำเล่าเรื่อง เรื่อง นิยาย

จากการให้ความหมายของนิทานพื้นบ้านข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า นิทานพื้นบ้านหมายถึง เรื่องเล่าเฉพาะถิ่นนั้น เล่าต่อ ๆ กันด้วยปากมาอย่างช้านาน ไม่มีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร หรือเรียกว่ามุขปาฐะ เพื่อสร้างความเพลิดเพลิน และถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด รวมทั้งสอดแทรกคุณธรรมต่าง ๆ ผ่านนิทานที่เล่า

5.2.2 ความสำคัญของนิทานพื้นบ้าน

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของนิทานพื้นบ้านไว้หลายท่าน ดังนี้

โดยสรุปได้ดังนี้
ได้ดียิ่งขึ้น
สังคมนั้น ๆ นิยามว่าดีหรือถูกต้อง

ประยูร ทรงศิลป์ (2542, น. 6) กล่าวถึงความสำคัญของนิทานพื้นบ้าน

- 1) นิทานพื้นบ้านเป็นเครื่องช่วยให้มนุษย์เข้าใจสภาพของมนุษย์โดยทั่วไป
- 2) นิทานพื้นบ้านเป็นเสมือนกรอบล้อมชีวิตให้อยู่ในขอบเขตที่มนุษย์ในสังคมนั้น ๆ นิยามว่าดีหรือถูกต้อง
- 3) นิทานพื้นบ้านทำให้มนุษย์รู้จักสภาพชีวิตท้องถิ่น
- 4) นิทานพื้นบ้านเป็นมรดกของชาติในฐานะเป็นวัฒนธรรมประจำชาติ
- 5) นิทานพื้นบ้านเป็นทั้งศิลป์และศาสตร์
- 6) นิทานพื้นบ้านทำให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน
- 7) นิทานพื้นบ้านเป็นเครื่องบันเทิงใจยามว่างของมนุษย์

นิทานพื้นบ้าน ดังนี้

- 1) ความสำคัญต่อสังคมท้องถิ่น
  - 1.1) เป็นเครื่องบันเทิงใจ ให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านผู้ฟัง
  - 1.2) ให้คติในการดำเนินชีวิตเพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข
  - 1.3) ให้ความรู้และเสริมสร้างศรัทธาในพระพุทธศาสนา
  - 1.4) เสริมสร้างขวัญและกำลังใจ
  - 1.5) เสริมสร้างทัศนคติหรือปลูกเร้าอารมณ์หรือความคิดอย่างใดอย่างหนึ่ง
- 2) ความสำคัญต่อวงวิชาการ
  - 2.1) การศึกษาประวัติความเป็นมา ลักษณะและพัฒนาการของสังคม
  - 2.2) การศึกษาภาษาไทยโบราณและภาษาตระกูลไท
  - 2.3) การศึกษาวรรณกรรมไทยโบราณ

จากการศึกษาความสำคัญของนิทานที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า นิทานพื้นบ้านมีความสำคัญหลายด้านด้วยกัน เราจึงควรอนุรักษ์นิทานพื้นบ้านให้อยู่คู่สังคมไทยสืบไป

5.2.3 การแบ่งประเภทนิทานพื้นบ้าน

การแบ่งนิทานมีวิธีการแบ่งและใช้คำแตกต่างกันไปบ้าง ในที่นี้จะจัดจำแนกประเภทนิทานตามรูปแบบของนิทาน

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2518, น. 106) อ้างถึงใน ยุพดี ยศวริศสกุล (2560, น. 100) ได้แบ่งนิทานไว้ 14 ประเภทดังนี้

- 1) นิทานปรัมปราหรือนิทานทรงเครื่อง (fairy tale) ลักษณะที่เห็นเด่นชัดคือเป็นเรื่องค่อนข้างยาว มีเหตุการณ์ที่เป็นจุดขัดแย้งประกอบอยู่หลายเหตุการณ์ หรือหลายอนุภาค

2) นิทานท้องถิ่นหรือนิทานประจำท้องถิ่น (legend) นิทานประเภทนี้ผู้เล่าจะเล่าด้วยความเชื่อว่า เหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องจริงและมักมีหลักฐาน อ้างอิงประกอบเรื่อง มีตัวบุคคลจริง ๆ มีสถานที่จริง ๆ กำหนดไว้แน่นอนกว่าในนิทานปรัมปรา

3) นิทานประเภทอธิบายหรือนิทานอธิบายเหตุ (explanatory tale) เป็นเรื่องที่ตอบคำถามว่าทำไม เพื่ออธิบายความเป็นมาของบุคคล สัตว์ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ของธรรมชาติ อธิบายชื่อสถานที่ต่าง ๆ

4) นิทานชีวิต (novella or romantic tales) เป็นเรื่องค่อนข้างยาว

5) นิทานเรื่องผี (ghost tales) เป็นนิทานที่มีตัวละครเป็นผี วิญญาณ มีเหตุการณ์เกี่ยวกับผี ผีหลอก ผีสิง เนื้อเรื่องตื่นเต้นเขย่าขวัญ ทั้งผู้เล่าและผู้ฟังค่อนข้างเชื่อว่าเป็นเรื่องจริง

6) นิทานวีรบุรุษ (hero tale) เป็นนิทานที่กล่าวถึงคุณธรรม ความสามารถ ฉลาดเฉลียว ความกล้าหาญของบุคคล ส่วนมากเป็นวีรบุรุษของชาติหรือบ้านเมือง

7) นิทานคติสอนใจหรือนิทานประเภทคำสอน (fable) เป็นเรื่องสั้น ๆ ไม่สมจริง มีเนื้อหาในเชิงสอนใจ ให้แนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องทำนองคลองธรรม

8) นิทานศาสนา (religious tale) เป็นนิทานเกี่ยวกับศาสนา พระเจ้านักบวชต่าง ๆ มีประวัติอภินิหารหรืออิทธิฤทธิ์ เรื่องลักษณะนี้ของชาวตะวันตกมีมาก

9) นิทานชาดก (jataka tales) ชาดก หมายถึง เรื่องพระพุทธเจ้าที่มีมาในชาติก่อนๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 359) เนื้อเรื่องจะกล่าวถึงประวัติและจริยวัตร ของพระพุทธเจ้า เมื่อครั้งยังเป็นพระโพธิสัตว์เสวยพระชาติในภพภูมิต่าง ๆ เป็นคนบ้าง เป็นสัตว์บ้าง

10) ตำนานหรือเทพนิยาย (myth) เป็นนิทานที่มีตัวละครสำคัญเป็นเทพยดา นางฟ้า หรือบุคคลในเรื่องต้องมีส่วนสัมพันธ์กับความเชื่อทางศาสนา และพิธีกรรมต่าง ๆ ที่มนุษย์ปฏิบัติอยู่

11) นิทานสัตว์ (animal tale) เป็นนิทานที่มีตัวเอกเป็นสัตว์ แต่สมมติให้มีความนึกคิด การกระทำและพูดได้เหมือนคน

12) นิทานตลก (jest) ส่วนใหญ่เป็นนิทานสั้นๆ ซึ่งจุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่พฤติกรรม หรือเหตุการณ์ที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ต่าง ๆ

13) นิทานซ้ำแบบ (formula tale) เป็นนิทานที่มีแบบแผนในการเล่าเป็นพิเศษแตกต่างจากนิทานประเภทอื่น ๆ เช่น ที่เล่าซ้ำต่อเนื่องกันไป หรือมีตัวละครหลาย ๆ ตัว พฤติกรรมเกี่ยวข้องกันไปเป็นทอดๆ นิทานประเภทนี้แบ่งได้เป็น 4 ชนิด (กึ่งแก้ว อรรถาภรณ์, 2519, น. 48-49) คือ

13.1) นิทานไม่รู้จบ

13.2) นิทานไม่จบเรื่อง

13.3) นิทานหลอกผู้ฟัง

13.4) นิทานลูกโซ่

14) นิทานปริศนา (riddle tale) เป็นนิทานที่มีการผูกถ้อยคำเป็นเงื่อนไขให้ทายหรือให้คิดไว้ในเนื้อเรื่อง อาจไว้ท้ายเรื่อง หรือตอนสำคัญๆ ของเรื่องก็ได้

ประกอบ นิมมานเหมินท์ (2554, น. 34) ได้อธิบายแบ่งประเภทของนิทานไว้ดังนี้

- 1) นิทานประเภทที่มีอิทธิทธิปฏิบัติปฏิบัติ ลักษณะสำคัญที่พบในวรรณกรรมนิทานประเภทนี้อยู่ที่ความแปลกมหัศจรรย์ไปจากชีวิตจริง
  - 2) นิทานประเภทนิยายชีวิต ได้แก่ นิทานพื้นบ้านที่ดำเนินเรื่องอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง ตัวละครและสถานที่ที่มีชื่อปรากฏชัดเจน ผู้อ่านผู้ฟังรู้สึกว่าเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง
  - 3) นิทานศาสนาพราหมณ์ของอินเดีย ได้แก่ เรื่องรามายณะ ซึ่งกวีและนักเขียนท้องถิ่นนำมาแต่งเป็นชาดก โดยดัดแปลงให้พระรามเป็นพระโพธิสัตว์
- การแบ่งนิทานพื้นบ้านของนักวิชาการดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ทำให้สรุปได้ว่าการแบ่งประเภทของนิทาน ไม่มีหลักตายตัว นิทานบางเรื่องอาจจะมีลักษณะเนื้อหาคล้ายกันบ้าง ผู้ศึกษาควรพิจารณาจุดประสงค์และแนวคิดของผู้เล่าประกอบกับลักษณะและเนื้อเรื่องของนิทานว่ามีลักษณะใดที่เด่นชัดแล้วจึงจัดเข้าหมวดหมู่

5.2.4 คุณค่าของนิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้านมีคุณค่าต่อมนุษย์หลายประการ นอกจากจะสร้างความบันเทิงใจแก่ผู้ฟังแล้วนั้น ยังมีการสอดแทรกและสะท้อนแนวคิด ความเชื่อ ประเพณี ต่าง ๆ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา ทั้งการถ่ายทอดด้วยภาษาในท้องถิ่นยังเป็นการรักษามรดกทางภาษาให้คงอยู่คู่กับท้องถิ่นนั้นได้อีกด้วย โดยมีการกล่าวถึงคุณค่าของนิทานพื้นบ้านไว้หลายคุณค่าด้วยกัน ดังนี้

ประพนธ์ เรื่องณรงค์ และเสาวลักษณ์ อนันตศาสนต์ (2547, น. 147) ได้สรุปคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน ดังนี้ คือ เพื่อการอ่าน เพื่อความบันเทิง เพื่อแสดงออกถึงความเชื่อและพิธีกรรม

วิเชียร เกษประทุม (2542, น. 9-10) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานพื้นบ้านไว้ดังนี้ คือ

- 1) นิทานให้ความสนุกเพลิดเพลิน
- 2) นิทานช่วยกระชับความสัมพันธ์
- 3) นิทานให้การศึกษาและเสริมสร้างจินตนาการ
- 4) นิทานให้ข้อคิดและคติเตือนใจ
- 5) สะท้อนภาพของสังคมในอดีตหลาย ๆ ด้าน

สรุปได้ว่านิทานพื้นบ้านให้คุณค่าทั้งทางความคิด อารมณ์ แฝงแง่คิดด้านคุณธรรมจริยธรรมและสะท้อนสภาพสังคมในอดีตด้วย

5.2.5 นิทานพื้นบ้านชายแดนภาคใต้

นิทานพื้นบ้านชายแดนภาคใต้นั้น จะได้รับการเล่าจากชาวไทยมุสลิมผู้สูงอายุของคนในพื้นที่ สามจังหวัดชายแดนใต้ คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ผู้เล่าจะเล่าด้วยภาษามลายู ถ้าผู้ฟังไม่เข้าใจจะมีการแปลภาษาจากผู้ที่อยู่ในภาษานั้น ๆ บางครั้งจึงเรียกนิทานพื้นบ้านชายแดนภาคใต้ว่า นิทานพื้นบ้านมุสลิม โดยมีผู้ให้ความหมายของนิทานมุสลิมไว้ดังนี้

นาถ เหลาะดุหรี (2537, น. 14) ได้กล่าวถึงนิทานพื้นบ้านมุสลิมไว้ว่า หมายถึง เรื่องราวที่บุคคลในท้องถิ่นเล่าสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านานแล้ว ของชาวไทยมุสลิมที่นับถือ ศาสนาอิสลาม เป็นนิทานที่ถ่ายทอดด้วยภาษามลายูถิ่น

ประพนธ์ เรื่องณรงค์ (2525, น. 10) ได้กล่าวถึงนิทานพื้นบ้านมุสลิม เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง ที่อาศัยการเล่าด้วยปาก เรียกว่า มุขปาฐะ ให้ความรู้ ความเพลิดเพลิน คุณธรรม สร้างสรรค์จินตนาการ และสะท้อนภาพวิถีชีวิตชาวบ้านในอดีตได้อย่างน่าสนใจ นิทานส่วนใหญ่สะท้อนภาพวิถีชีวิตชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนใต้ รองลงมาเป็นวิถีชีวิตของชาวไทยพุทธและชาวไทยเชื้อสายจีน

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุป ความหมายของนิทานพื้นบ้านชายแดนใต้ ว่า หมายถึง เรื่องเล่าที่ เล่าต่อ ๆ กันมา โดยชาวมุสลิมผู้สูงวัยในท้องถิ่นสามจังหวัดชายแดนใต้ โดยใช้ภาษาของท้องถิ่นในการเล่า

1) ลักษณะเนื้อหาและประเภทของนิทานพื้นบ้านมุสลิม

สำหรับลักษณะเนื้อหาและประเภทของนิทานพื้นบ้านมุสลิม ตามที่มีผู้รวบรวมนิทานพื้นบ้านมุสลิมไว้แล้วนั้น สามารถกล่าวถึงลักษณะและเนื้อหาของนิทานพื้นบ้านมุสลิม ดังนี้ ยุพดี ยศวริสสกุล (2557)

(1) นิทานคติ เป็นนิทานที่มีเนื้อหามุ่งเน้นการสอนคุณธรรม หรือคติธรรมในการดำเนินชีวิต ทั้งแนวปฏิบัติทางกาย วาจา และใจ โดยสอดคล้องกับหลักธรรมในศาสนาอิสลาม

(2) นิทานปรัมปรา นิทานปรัมปรมีโครงเรื่องค่อนข้างยาวกว่านิทานประเภทอื่น ๆ ส่วนใหญ่มักแสดงความเก่งกล้าสามารถของตัวละครเอก โดยมีอิทธิฤทธิ์และอำนาจเร้นลับ

(3) นิทานมุขตลก เป็นนิทานที่มีจุดประสงค์จะสร้างความขบขัน หมายรวมทั้งเรื่องโกหก เรื่องเกินจริง หรือเรื่องไม้ด้วย

(4) นิทานเรื่องสัตว์ เป็นนิทานที่มีตัวละครเป็นสัตว์ ซึ่งเป็นตัวเอกของเรื่อง และมีพฤติกรรมเหนือมนุษย์

(5) นิทานตำนาน เป็นนิทานเก่าแก่ที่เล่าสืบต่อกันมายาวนาน เป็นเรื่องที่เชื่อว่าปรุงแต่งจากเรื่องจริง

(6) นิทานชีวิต เป็นนิทานที่ให้คติในการดำเนินชีวิต

(7) นิทานอธิบายเหตุ เป็นนิทานที่มีจุดประสงค์จะอธิบายถึงกำเนิดหรือสาเหตุความเป็นมาของรูปลักษณ์ สัตว์ พืช ลมฟ้าอากาศ คน หรือสถานที่

(8) นิทานเข้าแบบ เป็นนิทานที่ผูกเรื่องแตกต่างจากนิทานประเภทอื่น ประพนธ์ เรื่องณรงค์ (2549, น. 2-3) ได้จัดประเภทนิทานพื้นบ้านชายแดนใต้ไว้ ดังนี้

(1) นิทานคติสอนใจ

(2) นิทานประเภทอธิบายปรากฏการณ์ หรือสาเหตุต่าง ๆ

(3) นิทานประเภทกล่าวถึงสมบัติที่ฝังไว้

- (4) นิทานประเภทความเชื่อต่าง ๆ
- (5) นิทานประเภทยกย่องผู้เก่งกล้า
- (6) นิทานประเภทตลกขบขัน
- (7) นิทานเกี่ยวกับสัตว์
- (8) นิทานเกี่ยวกับตำนาน

การแบ่งนิทานพื้นบ้านชายแดนใต้ของนักวิชาการดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น มีความคล้ายกับนิทานพื้นบ้านทั่วไป ทำให้สรุปได้ว่าการแบ่งประเภทของนิทานพื้นบ้านชายแดนใต้ คือ ไม่มีหลักเกณฑ์ตายตัว นิทานบางเรื่องอาจจะมีลักษณะเนื้อหาคลายก้นบ่าง ผู้ศึกษาควรพิจารณาจุดประสงค์และแนวคิดของผู้เล่าประกอบกับลักษณะและเนื้อเรื่องของนิทานว่ามีลักษณะใดที่เด่นชัดแล้วจึงจัดเข้าหมวดหมู่

5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ผู้ศึกษาได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านไว้หลายท่าน ดังนี้

แสงอรุณ พรสพกาญจน์ (2546, น. บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมนิทานพื้นบ้านกาญจนบุรี สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติมนิทานพื้นบ้านกาญจนบุรี มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และ (2) นักเรียนที่เรียนจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมนิทานพื้นบ้านกาญจนบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อุไร พุฒหมื่น (2556, น. บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านม้ง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสบเป็ด อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน พบว่า (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านม้ง ที่สร้างขึ้น ประกอบด้วยนิทานพื้นบ้านม้ง 15 เรื่อง โดยแต่ละเรื่องมีภาพประกอบและกิจกรรมท้ายเรื่อง และ (2) การตรวจสอบคุณภาพของหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

มุกรินทร์ วิชาติคุณ (2557, น. บทคัดย่อ) ทำการศึกษา เรื่องหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา พบว่า (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย นิทานพื้นบ้านของจังหวัดสงขลาจำนวน 15 เรื่อง แต่ละเรื่องมีภาพประกอบ การอธิบายคำศัพท์ คำถามท้ายเรื่อง และกิจกรรมเสนอแนะ และ (2) ผลตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ในภาพรวมหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.06 – 1.00 และนักเรียนมีความคิดเห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

จิตาภา ปัดภัย (2551, น. บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านตำบลม อำเภอสงขลา จังหวัดสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพอุดมวิทยา จังหวัดสุรินทร์ พบว่า (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้าน

ตำบลม อำเภอสงขะ จังหวัดสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพอุดมวิทยา ประกอบด้วยนิทานพื้นบ้าน 14 เรื่อง มีบทนำเรื่องให้ข้อมูลเกี่ยวกับตำบลม คำอธิบายศัพท์ท้องถิ่น พร้อมภาพประกอบ และกิจกรรมท้ายบทเรียน และ (2) ตรวจสอบคุณภาพของหนังสือจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา ด้านเนื้อหา และด้าน ประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 และประเมินคุณภาพโดยผู้เรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด สรุปได้ว่าเป็น หนังสือที่มีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับดี

ผลการศึกษาวิจัยที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าการใช้สื่อการสอนที่เป็นหนังสือเกี่ยวกับ นิทาน มีส่วนสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้ดีขึ้น ดังนั้นการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมนิทานพื้นบ้านใน ระดับประถมศึกษาชั้นนั้น ควรสร้างให้ตรงกับความสนใจ เหมาะสมกับระดับสติปัญญาของนักเรียน ให้ ความรู้ทางด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น มีเนื้อหาส่งเสริมจินตนาการ เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจในชีวิต และแนวทางในการแก้ปัญหา จะทำให้นักเรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

6. แนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีแนวทางในการสร้าง 2 ขั้นตอน ประกอบด้วย (1) การกำหนดลักษณะและ โครงสร้างของหนังสือ และ (2) การสร้างและพัฒนาหนังสือ โดยมีรายละเอียดดังนี้

6.1 การกำหนดลักษณะและโครงสร้างของหนังสือ

6.1.1 ลักษณะหนังสือ

6.1.2 โครงสร้างของหนังสือ

6.2 การสร้างและพัฒนาหนังสือ

6.2.1 การสร้างหนังสือ

6.2.2 การปรับปรุงคุณภาพหนังสือ

6.2.3 การประเมินคุณภาพหนังสือ

6.1 การกำหนดลักษณะและโครงสร้างของหนังสือ

หนังสือที่สร้างขึ้น คือหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกำหนดลักษณะและโครงสร้างหนังสือ ดังนี้

6.1.1 ลักษณะหนังสือ

ผู้ศึกษาได้กำหนดลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ ดังนี้

1) กลุ่มผู้อ่านหนังสือ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2) แหล่งที่มาของหัวข้อที่ใช้เป็นแนวทางในการเขียน โดยเลือกสภาพสังคม

วัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่น เรื่องนิทานพื้นบ้านในสามจังหวัดชายแดนใต้ มาสร้างหนังสือ เพื่อให้ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

3) กำหนดชื่อเรื่องให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่อง ชื่อว่า นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4) แนวการเขียนเรื่องเป็นบันเทิงคดี คือ เนื้อหาที่มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งเสริมการคิดและจินตนาการ

5) รูปเล่มหนังสือใช้รูปเล่มมาตรฐานทั่วไป ขนาดของหนังสือ 21 x 29.7 ซม. หรือเรียกว่า ขนาด A4

6) เนื้อหาในหนังสือประกอบด้วยนิทานพื้นบ้านสามจังหวัดชายแดนใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส จำนวน 27 เรื่อง ซึ่งเรียบเรียงเนื้อหาเป็นร้อยแก้ว

6.1.2 โครงสร้างเนื้อหาหนังสือ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน โดยมีโครงสร้าง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ เนื้อหา การอธิบายคำศัพท์ กิจกรรมท้ายเรื่อง และภาพประกอบ ดังนี้

1) เนื้อหา

เนื้อหาเป็นการรวบรวมนิทานพื้นบ้านที่เล่าโดยชาวบ้านในสามจังหวัดชายแดนใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส นำมาเรียบเรียงเนื้อหาใหม่ โดยใช้ภาษาที่สละสลวย เข้าใจง่าย แต่ยังคงรักษาสำนวนเดิมไว้ ลักษณะของนิทานพื้นบ้านที่คัดเลือกมา มีเนื้อหาที่น่าสนใจ สนุกสนานเพลิดเพลินเหมาะกับวัย และมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แหล่งข้อมูลของเนื้อหาได้มาโดยการสัมภาษณ์และสอบถามชาวบ้านในท้องถิ่นสามจังหวัดชายแดนใต้ จากนั้นนำนิทานที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นตอบแบบสอบถามว่านิทานแต่ละเรื่องเป็นนิทานพื้นบ้านของชาวมุสลิมภาคใต้ และเนื้อหาของนิทานเหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือไม่ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เป็นเกณฑ์ในการประเมิน

2) การอธิบายคำศัพท์

เป็นการอธิบายคำศัพท์มลายูถิ่น เพื่ออธิบายให้นักเรียนที่ไม่ได้เข้าใจความหมายของเรื่องราวที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น

3) กิจกรรมท้ายเรื่อง

เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อประเมินผลจากการอ่านนิทาน เรื่อง นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน

4) ภาพประกอบ

เป็นภาพวาดที่มีสีสันสวยงาม มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เพื่อส่งเสริมให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น และช่วยให้นักเรียนมีความเพลิดเพลินในการอ่านหนังสือ

6.2 แนวทางการสร้างและพัฒนาหนังสือ

การสร้างและพัฒนาหนังสือ มี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการสร้างหนังสือ ขั้นการปรับปรุงคุณภาพ โดยอาศัยความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และขั้นตอนการประเมินคุณภาพของหนังสือ โดยการนำหนังสือที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน และให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างอ่านแล้วประเมินแสดงความคิดเห็นต่อหนังสือ ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังต่อไปนี้

6.1.2 ขั้นตอนการสร้างหนังสือ

ผู้ศึกษาสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตร การศึกษาหลักสูตรได้พิจารณาสาระและมาตรฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ววิเคราะห์ความสอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้ ได้แก่ มาตรฐาน ท 1.1 ท 2.1 และ ท 5.1 เนื้อหาหนังสือและกิจกรรมสอดคล้องกับวัยของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือ

2) ศึกษาข้อมูลนิทานพื้นบ้านโดยเลือกนิทานพื้นบ้านที่เล่าในรูปแบบมุขปาฐะจากการสัมภาษณ์ชาวบ้านในท้องถิ่นในท้องถิ่น จากนั้นนำนิทานที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นตอบแบบสอบถามว่านิทานแต่ละเรื่องเป็นนิทานพื้นบ้านของชาวมุสลิมภาคใต้ และเนื้อหาของนิทานเหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือไม่ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เป็นเกณฑ์ในการประเมิน เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรนำมาใช้ในการสร้างหนังสือ

3) ศึกษาเอกสาร แนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือให้มีคุณภาพ

4) กำหนดโครงสร้างของหนังสือ นำผลการศึกษา รายละเอียดของหลักสูตรมาเป็นแนวในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหนังสือ ดังต่อไปนี้

4.1) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของนิทานพื้นบ้านสามจังหวัดชายแดนใต้

4.2) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญและสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่าน

4.3) เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน

5) นำนิทานพื้นบ้านสามจังหวัดชายแดนใต้ ทั้ง 27 เรื่อง ได้แก่

เรื่องที่ 1 อาแวบูละ เรื่องที่ 2 เปาะจิกับเสื่อ

เรื่องที่ 3 กระจงกับหอยขม เรื่องที่ 4 อาแวซือมาละ

เรื่องที่ 5 เมาะบางา เรื่องที่ 6 กระจง กับเสื่อ

เรื่องที่ 7 อาแวกือลีกิ่ง เรื่องที่ 8 มามะไม่ตาย

เรื่องที่ 9 สุนัขกับแมว เรื่องที่ 10 ปลาช่อน กับกระรอก

เรื่องที่ 11 กระจงตาย หนู และนกพิราบ เรื่องที่ 12 ฮาตุเมาะเกาะแปะ

เรื่องที่ 13 โต๊ะอีหม่ามเลือกลูกเขย เรื่องที่ 14 อาแวบาเจาะปือซา

เรื่องที่ 15 ลิงกับเต่า เรื่องที่ 16 กษัตริย์เลือกลูกเขย

เรื่องที่ 17 แบซาแวกับซาฟารี เรื่องที่ 18 นางเงือกกับชะนี

เรื่องที่ 19 แมวกับเสื่อ เรื่องที่ 20 หอยกับปลาตุ๊ก

เรื่องที่ 21 กระจงผู้พิพากษา เรื่องที่ 22 เงินค่าจ้าง

เรื่องที่ 23 ข้าวโพด เรื่องที่ 24 เขยชาวไร่ สะใภ้ชาวเล

เรื่องที่ 25 กระจงกับจระเข้ เรื่องที่ 26 เปาะเนกับเมาะเน

เรื่องที่ 27 คู่มือ (สองเดือน)

มาสร้างหนังสือ จัดทำภาพประกอบ และกิจกรรมท้ายเรื่อง

จากการวิเคราะห์เนื้อหาสาระข้างต้น ผู้ศึกษาได้เรียบเรียงนิทานให้เป็นภาษาที่สละสลวยเข้าใจง่าย จัดทำภาพประกอบนิทานที่สอดคล้องกับเนื้อหา เพื่อส่งเสริมให้เข้าใจในเนื้อหาและสร้างความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน มีการอธิบายคำศัพท์ท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความเข้าใจในคำศัพท์ โดยใช้คำตามเอกสารที่มีผู้เชี่ยวชาญได้บันทึกไว้ และจัดทำคำถามท้ายเรื่อง กิจกรรมเสนอแนะ ให้สอดคล้องกับหลักสูตร

6) สร้างแบบประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยครอบคลุม 5 ด้าน ดังนี้

- 6.1) ด้านรูปเล่มและการพิมพ์
- 6.2) ด้านรูปภาพประกอบ
- 6.3) ด้านเนื้อหา
- 6.4) ด้านการใช้ภาษา
- 6.5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

6.2.2 การปรับปรุงคุณภาพของหนังสือ

การสร้างแบบประเมินคุณภาพของหนังสือที่สร้างขึ้นโดยจัดทำเป็น 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่า และชุดที่ 2 สำหรับนักเรียนประเมินเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่า มีรายละเอียด ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่า เพื่อประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ประเด็นของการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีประเด็นการประเมินครอบคลุม 5 ด้าน รวม 28 ข้อ ดังนี้

(1) ด้านการจัดรูปเล่มและการพิมพ์	จำนวน 5 ข้อ
(2) ด้านรูปภาพประกอบ	จำนวน 6 ข้อ
(3) ด้านเนื้อหา	จำนวน 8 ข้อ
(4) ด้านการใช้ภาษา	จำนวน 3 ข้อ
(5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	จำนวน 6 ข้อ

ชุดที่ 2 สำหรับนักเรียนประเมิน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่า ประเด็นการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยนักเรียน มีประเด็นการประเมินครอบคลุม 5 ด้าน รวม 21 ข้อ ดังนี้

(1) ด้านการจัดรูปเล่มและการพิมพ์	จำนวน 4 ข้อ
(2) ด้านรูปภาพประกอบ	จำนวน 5 ข้อ
(3) ด้านเนื้อหา	จำนวน 5 ข้อ
(4) ด้านการใช้ภาษา	จำนวน 2 ข้อ
(5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	จำนวน 5 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

6.2.3 การประเมินคุณภาพหนังสือ

การประเมินคุณภาพหนังสือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีขั้นตอนการจัดทำ ดังนี้

1) นำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการสอนภาษาไทย ด้านเนื้อหาเนื้อหาพื้นบ้าน จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ปัทมาวดี ชันธุ์ชัย ครูกาญจนา จงเติม และครูภาวนา ฤทธิไพโรจน์ พิจารณาประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยคำนวณจากคะแนนแต่ละข้อคำถาม แทนค่าในสูตร ดังนี้

การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่าของบุญส่ง

นิลแก้ว (2541, น. 34)

4.50 – 5.00	เท่ากับ	เหมาะสมมากที่สุด
3.50 – 4.49	เท่ากับ	เหมาะสมมาก
2.50 – 3.49	เท่ากับ	เหมาะสมปานกลาง
1.50 – 2.49	เท่ากับ	เหมาะสมน้อย
1.00 – 1.49	เท่ากับ	เหมาะสมน้อยที่สุด

ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตรดังนี้

$$S.D = \frac{\sqrt{n\sum X^2 - (\sum X)^2}}{n(n-1)}$$

เมื่อ S.D แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละจำนวนที่ยกกำลังสอง

n แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

2) ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ได้ประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากแบบประเมินคุณภาพของ

หนังสืออ่านเพิ่มเติม และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีรายการประเมินโดยครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านรูปภาพประกอบ ด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมมากโดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1) ด้านการจัดรูปเล่มและการพิมพ์

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นด้านการจัดรูปเล่มและการพิมพ์ในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ชื่อเรื่องน่าสนใจ ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน จำนวนหน้ามีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$) และรองลงมา ได้แก่ การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา รูปเล่มและปกแข็งทนทาน มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$)

2.2) ด้านรูปภาพประกอบ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นด้านรูปภาพประกอบในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.56$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ภาพประกอบสวยงาม น่าสนใจ มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา ได้แก่ ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ภาพประกอบช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.67$) และรองลงมาอีก ได้แก่ ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา สีของภาพประกอบทำให้น่าอ่าน จำนวนภาพประกอบมีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน อยู่ในระดับเหมาะสมโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.33$)

2.3) ด้านเนื้อหา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นด้านเนื้อหาในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า การอธิบายคำศัพท์ที่มีความชัดเจน มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา ได้แก่ เนื้อหาสนุกสนาน เพลิดเพลิน เนื้อหาส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน เนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคม เนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เนื้อหาช่วยให้ผู้อ่านเกิดแนวคิดและทัศนคติที่ดี ความยาวของเนื้อเรื่องมีความเหมาะสม อยู่ในระดับเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) และรองลงมาอีกมา ได้แก่ กิจกรรมท้ายเรื่องมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้อ่าน อยู่ในระดับเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.67$)

2.4) ด้านการใช้ภาษา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นด้านภาษาในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.89$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ภาษาที่ใช้ทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตาม ภาษาที่ใช้ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) และรองลงมา ได้แก่ ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.67$)

2.5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.11$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า นักเรียนได้ข้อคิดด้านคุณธรรม นักเรียนได้ความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมพื้นบ้าน นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่านนิทาน มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$) และรองลงมา ได้แก่ นักเรียนเกิดความรู้สึกตระหนักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$) และรองลงมาอีก ได้แก่ นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.67$)

2.6) ผลการประเมินคุณภาพหนังสือโดยรวม

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.91$) โดยในรายละเอียดพบว่า ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.11$) และรองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านเนื้อหา มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$) และต่อมา ได้แก่ ด้านภาษา มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.89$)

3) สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1) จำนวนเรื่องของนิทานมากเกินไป ทำให้จำนวนหน้าของหนังสือมากตามไปด้วย

4) นำให้นักเรียนประเมินคุณภาพหนังสือ การประเมินคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน การดำเนินการในขั้นนี้เป็นการนำหนังสือไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกลางสาธิต อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี จำนวน 10 คน เพื่อประเมินจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล คือการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$\bar{X}$ คือ   ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ คือ   ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N คือ   จำนวนนักเรียนทั้งหมด

การแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยใช้มาตรฐานค่า ผู้ศึกษาได้กำหนดไว้ ดังนี้

4.50 – 5.00	เท่ากับ	เหมาะสมมากที่สุด
3.50 – 4.49	เท่ากับ	เหมาะสมมาก
2.50 – 3.49	เท่ากับ	เหมาะสมปานกลาง
1.50 – 2.49	เท่ากับ	เหมาะสมน้อย
1.00 – 1.49	เท่ากับ	เหมาะสมน้อยที่สุด

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตรดังนี้

$$S.D = \frac{\sqrt{n\sum X^2 - (\sum X)^2}}{n(n-1)}$$

เมื่อ S.D	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละจำนวนที่ยกกำลังสอง
n	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

5) การประเมินคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน 10 คน เพื่อประเมินคุณภาพของหนังสือจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีรายการประเมินโดยครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการจัดการพิมพ์ ด้านภาพประกอบ ด้านเนื้อหา ด้านภาษา และด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น นักเรียนมีความเห็นว่ามีคุณภาพเหมาะสมมากที่สุด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.1) ด้านการจัดรูปแบบและการพิมพ์

นักเรียนมีความเห็นด้านการจัดรูปแบบและการพิมพ์ในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.73$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ชื่อเรื่อง น่าสนใจ มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา ได้แก่ ขนาดของตัวอักษร เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$) และรองลงมาอีก ได้แก่ การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา รูปแบบและแข็งทนทาน มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$)

5.2) ด้านรูปภาพประกอบ

นักเรียนมีความเห็นด้านรูปภาพประกอบในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ภาพประกอบ ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาดีขึ้น มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา ได้แก่ ภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ และสีของภาพประกอบทำให้น่าอ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$) และรองลงมาอีก ได้แก่ ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา เหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.30$)

5.3) ด้านเนื้อหา

นักเรียนมีความเห็นด้านเนื้อหาในภาพรวม มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.56$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า การอธิบายคำศัพท์มีความชัดเจน มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$) และรองลงมา ได้แก่ กิจกรรมท้ายเรื่อง มีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้อ่านมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.70$) และรองลงมาอีก ได้แก่ เนื้อหาส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$)

5.4) ด้านการใช้ภาษา

นักเรียนมีความเห็นด้านการใช้ภาษาในภาพรวม มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ทั้งภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน และภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$)

5.5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

นักเรียนมีความเห็นด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.58$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า นักเรียนได้รับความสนุกเพลิดเพลินจากการอ่านนิทาน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) และรองลงมาได้แก่ นักเรียนได้ข้อคิดด้านคุณธรรม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) และต่อมาได้แก่ ความรู้จากการอ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนเกิดความรู้สึกรักหนังสือ และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน และนักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$)

5.6) ความคิดเห็นต่อหนังสือในภาพรวม

นักเรียนมีความเห็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.65$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านภาษา มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดรูปแบบและการพิมพ์ มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.73$) และรองลงมาอีก ได้แก่ ด้านรูปภาพประกอบ มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$)

6) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักเรียน คือ

6.1) ต้องการให้จัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมในลักษณะแบบนี้อีกหลาย ๆ

เรื่อง

7) นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและนักเรียนมาปรับปรุงหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

7.1) ตัดนิทานพื้นบ้านบางเรื่องออกตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

5.1 ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

5.2 เป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ในสาระอื่น ๆ และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ อีกต่อไป

บทที่ 2

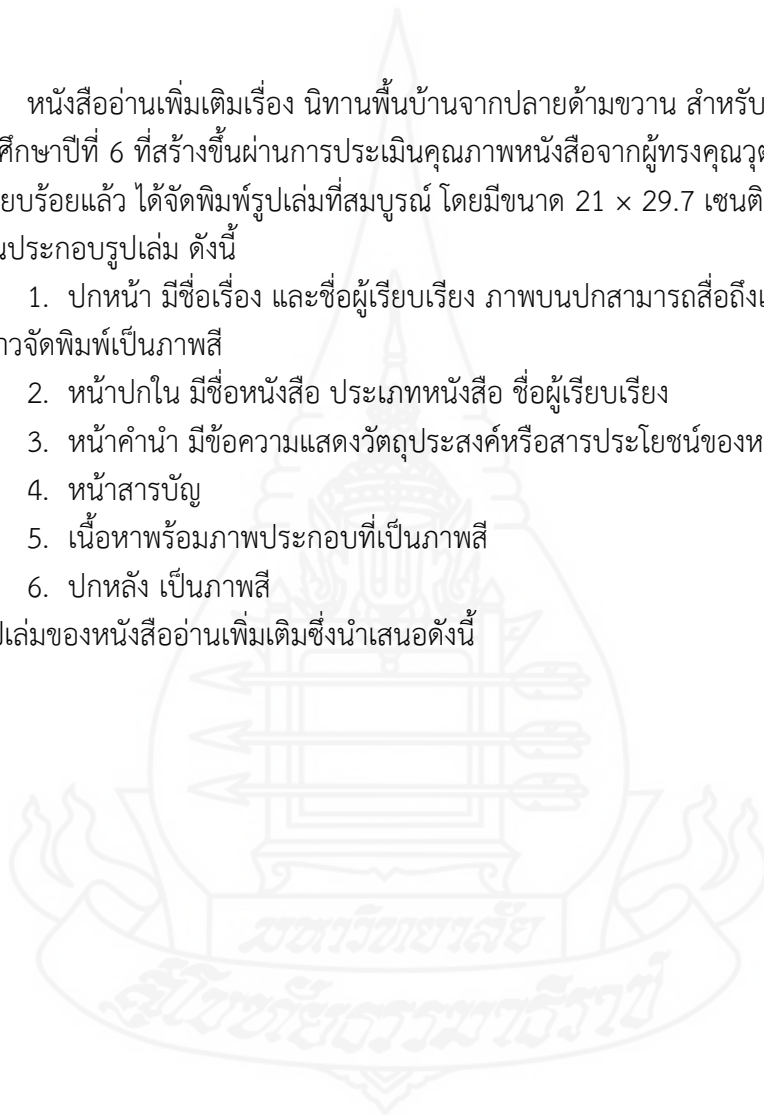
เนื้อหา

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นผ่านการประเมินคุณภาพหนังสือจากผู้ทรงคุณวุฒิ และพัฒนาปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ได้จัดพิมพ์รูปเล่มที่สมบูรณ์ โดยมีขนาด 21 × 29.7 เซนติเมตร ความยาว 98 หน้า มีส่วนประกอบรูปเล่ม ดังนี้

1. ปกหน้า มีชื่อเรื่อง และชื่อผู้เรียบเรียง ภาพบนปกสามารถสื่อถึงเนื้อเรื่อง ภาพดังกล่าวจัดพิมพ์เป็นภาพสี
2. หน้าปกใน มีชื่อหนังสือ ประเภทหนังสือ ชื่อผู้เรียบเรียง
3. หน้าคำนำ มีข้อความแสดงวัตถุประสงค์หรือสารประโยชน์ของหนังสือ
4. หน้าสารบัญ
5. เนื้อหาพร้อมภาพประกอบที่เป็นภาพสี
6. ปกหลัง เป็นภาพสี

ลักษณะรูปเล่มของหนังสืออ่านเพิ่มเติมซึ่งนำเสนอ ดังนี้

นิทานพื้นบ้าน ปลายด้ามขวาน

นางสาวรอชีตะห์ แวนาเหิง

หนังสืออ่านเพิ่มเติม
นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นางสาวรอชีตะห์ แวนาเห็ง
: ผู้รวบรวม

คำนำ

นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน เป็นนิทานพื้นบ้านสามจังหวัดชายแดนใต้ ผ่านการเล่าของภูมิปัญญาชาวบ้านในพื้นที่เพื่อกล่อมเกลาลูกหลานผ่านเรื่องเล่า และเป็นสิ่งที่ชื่นชอบของเด็ก ๆ ในอดีต แต่ในปัจจุบันเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำสามารถเข้าถึงทุกพื้นที่ทำให้สามารถยึดความสนใจของผู้คนเกือบทุกวัย ทำให้นิทานพื้นบ้าน ไม่เป็นที่ น่าสนใจอีกต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลนิทานพื้นบ้านเล่มนี้จึงเป็นอีกหนึ่งความรับผิดชอบของคนในพื้นที่ เพื่อสืบสานวัฒนธรรมอันดีงามที่เล่าผ่านภาษาถิ่นมลายูจะเลือนหายไปกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ข้าพเจ้าคิดว่าหนังสือเล่มนี้จะสร้างประโยชน์แก่ผู้สนใจบ้าง และคิดว่าน่าจะสามารถ เก็บเรื่องราวที่ดั่งงามในอดีตเอาไว้เป็นหลักฐานให้คนรุ่นต่อไปได้ศึกษาเรียนรู้ในอนาคตต่อไป ก่อนที่มันจะสูญหายไปพร้อมกับการจากไปของภูมิปัญญาชาวบ้านอีกด้วย

รอชิตะห์ แวนาเห็ง

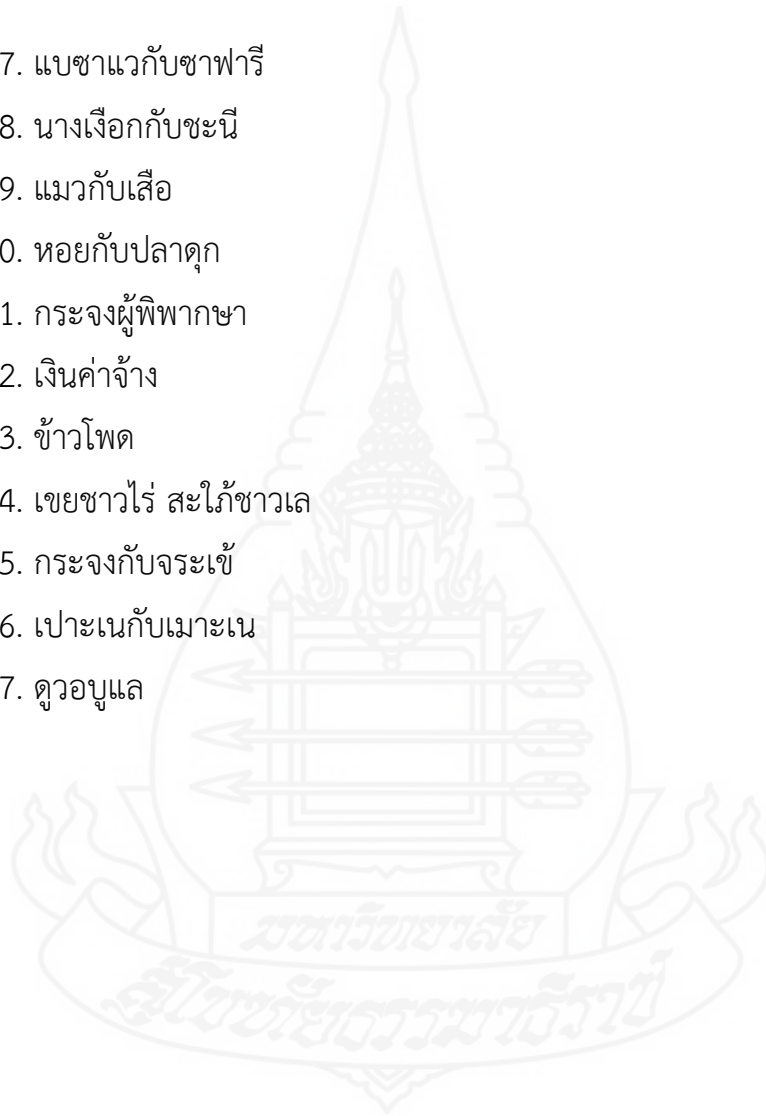
มิถุนายน 2561

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. อาแวปู่โละ	[1]
2. เปาะจิกับเสื่อ	[5]
3. กระจงกับหอยขม	[8]
4. อาแวซื่อมาละ	[11]
5. เมาะบางา	[15]
6. กระจง กับเสื่อ	[19]
7. อาแวกือลীগิง	[23]
8. มามะไม่ตาย	[27]
9. สุนัขกับแมว	[30]
10. ปลาช่อน กับกระรอก	[34]
11. กระจต่าย หนุ และนกพิราบ	[38]
12. ฮาตุเมาะเกาะแปะ	[41]
13. โต๊ะอีหม่ามเลือกลูกเขย	[45]
14. อาแวบาเจาะปือซา	[49]
15. ลิงกับเต่า	[53]
16. กษัตริย์เลือกลูกเขย	[56]

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
17. แบซาแวกกับซาฟารี	[60]
18. นางเงือกกับชะนี	[64]
19. แมวกับเสือ	[68]
20. หอยกับปลาตุก	[71]
21. กระจกผู้พิพากษา	[74]
22. เงินค่าจ้าง	[78]
23. ข้าวโพด	[82]
24. เขยชาวไร่ สะใ้ชาวเล	[85]
25. กระจกกับจระเข้	[89]
26. เปาะเนกกับเมาะเน	[92]
27. ตูวอบูแล	[96]

อาแวปูละ

นานมาแล้วมีสามีภรรยาฐานะปานกลางคู่หนึ่ง ทั้งสองมีลูกชายอยู่คนเดียว ชื่อ ยูโซะ เนื่องจากสามีต้องไปทำสวนที่กลางป่า นาน ๆ จึงจะกลับมาที่บ้านสักครึ่ง ส่วนภรรยาอยู่ที่บ้านดูแลลูก ยูโซะจึงต้องเดินทางไปอยู่กับพ่อบ้าง อยู่กับแม่บ้าง

สิ่งที่ยูโซะชอบที่สุดคือการกินข้าวเหนียว แม่ของยูโซะจึงต้องหุงข้าวเหนียวให้เขากินทุกวัน จนข้าวเหนียวหมด ทำให้ยูโซะต้องเดินทางไปหาพ่อ เพื่อจะได้กินข้าวเหนียวที่นั่น เมื่อถึงที่บ้านของพ่อ เขาก็จะหุงข้าวเหนียวกินทุกวัน จนกระทั่งข้าวเหนียวหมด เขาก็กลับบ้านมาหาแม่ เนื่องจากเขาอยากกินข้าวเหนียวมาก และกลัวว่าจะไม่ได้กินอีก ระหว่างทางเขาก็วางแผนเพื่อที่จะได้กินข้าวเหนียวอีก

เมื่อถึงบ้านเขาเข้าไปหาแม่ และโกหกว่า พ่อได้ตายไปเจ็ดวันแล้ว เราต้องหุงข้าวเหนียวเพื่อทำบุญให้ แม่ได้ฟังก็ตกใจมาก หลังจากหายตกใจแม่ของเขาก็รีบหุงข้าวเหนียวเพื่อทำบุญให้สามี ยูโซะจึงได้กินข้าวเหนียวตามที่หวังไว้

ต่อมาเมื่อข้าวเหนียวที่บ้านแม่หมด และยูโซะรู้สึกอยากกินข้าวเหนียวอีก เขาก็เดินทางไปหาพ่อที่กลางป่าอีกครั้ง เมื่อถึงที่หมายเขาวางแผนหลอกพ่อของตน โดยเข้าไปหาพ่อแล้วบอกว่าแม่ตายได้เจ็ดวันแล้ว พ่อตกใจและเสียใจเป็นอย่างมาก ยูโซะจึงแนะนำให้พ่อหุงข้าวเหนียวเพื่อทำบุญให้แม่ พ่อหลงกลเขาก็หุงข้าวเหนียวตามที่ยูโซะบอก

นานเข้ายูโซะอยากกินข้าวเหนียวอยู่อีก เขาก็คิดอุบายใหม่ โดยไปหาแม่แล้วบอกว่า พ่อตายไปนานแล้ว แม่ควรแต่งงานใหม่ จะได้มีคนดูแล แรกๆแม่ก็ไม่ยอม แต่ยูโซะบอกว่าคนที่ตนอยากให้แม่แต่งงานด้วยเหมือนพ่อทุกอย่าง แม่จึงยอม เมื่อเกลี้ยกล่อมแม่สำเร็จแล้ว ยูโซะก็ไปเกลี้ยกล่อมพ่อต่อให้แต่งงานใหม่บ้าง สุดท้ายพ่อก็ตกลง

วันงานแม่ตื่นเต้นมากที่จะได้แต่งงานกับคนที่เหมือนสามีของตน เมื่อขบวนขันหมากมาถึง แม่พยายามจะดูว่าเจ้าบ่าวเป็นใคร ยิ่งใกล้ก็ยิ่งคล้าย เมื่อถึงที่บ้านทั้งสองจึงรู้ทันทีว่า โดนลูกชายหลอกเข้าแล้ว แต่ทั้งคู่ก็โกรธลูกชายไม่ลง เพราะพ่อได้รู้ว่าต่างฝ่ายต่างยังไม่ตายและยังได้พบกันอีกครั้ง ก็มีความสุขมาก

ส่วนยูโซะก็ได้กินข้าวเหนียวสมใจอยาก นับแต่นั้นมาชาวบ้านจึงเรียกเขาว่า “อาแวปูโละ”

คำศัพท์

อาแว	=	ใช้เรียกนำหน้าเด็กผู้ชาย
ปูโละ	=	ข้าวเหนียว
อาแวปูโละ	=	เด็กชายข้าวเหนียว

คำถามท้ายเรื่อง

1. อาแวปูละ มีลักษณะนิสัยอย่างไร

.....
 .....

2. นักเรียนชอบตัวละครใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....
 .....

3. หากนักเรียนเป็นพ่อและแม่ของอาแวปูละ จะอบรมสั่งสอนลูกอย่างไร

.....
 .....

4. ถ้านักเรียนเป็นอาแวปูละ นักเรียนจะโกหกพ่อแม่หรือไม่
เพราะเหตุใด

.....
 .....

5. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร

.....
 .....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนแต่งเรื่องตอนจบใหม่ ของนิทานเรื่องอาแวปูละ แล้วมาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง หน้าชั้นเรียน

.....
 .....

เปาะจิกับเตือ

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ขณะที่เปาะจิกำลังไถนาที่ทุ่งนาท้ายหมู่บ้านอย่างเพลิดเพลิน ขณะนั้นเสื่อตัวหนึ่งเดินผ่านมา เสื่อได้ยินเสียง “โชะๆ จู ๆ” ของเปาะจิ ก็นึกสนใจอยากไถนาบ้าง จึงเดินเข้าไปหาเปาะจิ แล้วพูดว่า “ข้าขอไถนาบ้างได้ไหม”

เปาะจิเห็นเสื่อก็ตกใจมาก แต่พยายามสะกดความกลัวเอาไว้ แล้วตอบกลับไปว่า “ได้สิ” เปาะจิให้เสื่อลองไถนาจนเหนื่อย เสื่อก็เริ่มเดินช้าลง เปาะจิได้ที่จึงเอาไม้ที่มีหนามตีเสื่อ เพื่อให้ไถนาเร็วขึ้น เสื่อทนความเจ็บปวดไม่ไหว จึงบอกกับเปาะจิด้วยความโกรธแค้นว่า “ถ้าวรณไหนเปาะจิเข้าป่า เจอดีแน่” พูดจบเสื่อก็วิ่งเข้าป่าหายไป

วันหนึ่งเปาะจิจำเป็นต้องเข้าป่าเพื่อตัดหวาย เขาตัดหวายอย่างเร่งรีบเพราะกลัวจะเจอเสือ หลังจากตัดหวายได้มากพอสมควร ก็ได้กลิ่นสาบเสื่อ เปาะจิจึงแกล้งพูดเสียงดังเพื่อให้เสื่อได้ยินว่า “เส้นนี้ผูกวัว เส้นนี้ผูกไก่ เส้นนี้ผูกแคว” เสื่อซึ่งแอบอยู่หลังต้นไม้เพื่อรอจังหวะจะแก้แค้น ได้ยินเข้าก็ นึกสงสัย ทำให้สั่นความแค้น เดินเข้าไปถามเปาะจิว่า “จะเกิดภัยร้ายหรือ” เปาะจิตอบว่า “ใช่ จะเกิดน้ำท่วมหนัก ข้ากลัวของจะลอยไปกับน้ำ จึงมาหาหวายมาผูกของไว้”

เสื่อรู้สึกกลัวจึงบอกกับเปาะจิว่า “ช่วยผูกข้าด้วยสิ” เปาะจิไม่รอช้ารีบลงมือผูกเสื่ออย่างแน่นหนา แล้วใช้หวายที่ตัดไว้ หวดบนหลังเสื่อจนสุดแรง เสื่อทนความเจ็บปวดไม่ไหว จึงดิ้นจนหลุด แล้วหนีเข้าป่าลึกไป นับแต่นั้นมาเสื่อก็มีลายสีดำพาดอยู่ทั่วตัว เพราะเกิดจากแผลที่เปาะจิตี้นั่นเอง

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนชอบเหตุการณ์ตอนใดมากที่สุด พร้อมบอกเหตุผลประกอบ
 .....
 .....
2. ถ้าเปาะจิไม่ใช่เล่ห์เหลี่ยมในการตีเสือ นักเรียนคิดว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับเปาะจิ
 เพราะเหตุใด
 .....
 .....
3. ลักษณะนิสัยของเปาะจิเป็นอย่างไร
 .....
 .....
4. นิทานเรื่องเปาะจิกับเสือให้ข้อคิดอย่างไร
 .....
 .....
5. นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องเปาะจิกับเสือ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
 อย่างไร
 .....
 .....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม แล้วเลือกตอนที่นักเรียนประทับใจที่สุด มาแสดง
 บทบาทสมมติ

.....
 .....

กระเจงกับหอยขม

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีกระจงดัวหนึ่งกำลังเดินเล่นในป่าใกล้ลำธาร ขณะที่เดินอยู่ มันบังเอิญเจอกับหอยขมเข้า จึงเข้าไปทัก พร้อมทั้งทำหอยขมให้วิ่งแข่ง หอยขมโกรธมาก ที่กระจงดัวถูกตน มันจึงรับปาก และขอเวลาในการเตรียมตัวหนึ่งสัปดาห์ และขอเลือกเส้นทางในการวิ่งเอง กระจงดัวก็ตกลง

หอยขมเรียกเพื่อน ๆ มาประชุมเพื่อวางแผนในการแข่งวิ่ง โดยวางแผนว่า หอยขมแต่ละตัวจะวิ่งไปตามจุดต่าง ๆ ตลอดเส้นทางการแข่งขัน เมื่อกระจงดัวผ่านหอยขมตัวไหน หอยขมตัวนั้นจะต้องร้องดังกๆว่า “หอยมาแล้ว” และตัวสุดท้ายที่อยู่ที่เส้นชัยต้องส่งเสียง “ไชโย” ดัง ๆ

เมื่อถึงวันแข่งขัน กระจงดัวและหอยขมต่างไปรอที่จุดเริ่มต้น เมื่อแพะให้สัญญาณเริ่มต้นการแข่งขัน กระจงดัวและหอยขมต่างรีบออกแรงวิ่งอย่างสุดกำลัง หอยขมเมื่อเห็นกระจงดัวไปไกล จึงหลบเข้าไปริมทาง ส่วนกระจงดัวก็วิ่งต่อไปอย่างรวดเร็ว ระหว่างทางมันจะได้ยินเสียงหอยขมตัวแล้วตัวเล่า ร้องว่า “หอยมาแล้ว ๆ” ทั้ง ๆ ที่ตนพยายามวิ่งสุดกำลัง เมื่อถึงเส้นชัยก็ไม่สามารถเอาชนะหอยขมได้

กระจงดัวรู้สึกเสียหน้ามากที่แพ้หอยขม จึงหาสาเหตุการแพ้ของตน จนในที่สุดก็พบว่าหอยขมที่เข้าเส้นชัย ไม่ใช่ตัวเดียวกันกับตัวที่ตนทำวิ่ง ด้วยความโกรธ กระจงดัวไม่รอช้าคว้าหอยขมมาบดกันจนเป็นเกลียว แล้วสาปว่านับแต่นี้ต่อไป ขอให้หอยขมทุกตัวเป็นเกลียวตามที่บดไว้

คำถามท้ายเรื่อง

1. ถ้านักเรียนเป็นหอยขมจะรับคำท้าของกระจกหรือไม่ว่างไร

.....

.....

2. นักเรียนชอบตัวละครใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

3. กระจกมีลักษณะนิสัยอย่างไร

.....

.....

4. นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่องกระจกกับหอยขม

.....

.....

5. นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

.....

.....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนรวบรวมนิทานที่มีเนื้อหาล้ายกันกับเรื่องกระจกกับหอยขม ในภาคต่าง ๆ แล้วนำมาเล่าให้เพื่อนฟัง

.....

.....

อาแวซ็อมทะเล

มีเด็กหนุ่มคนหนึ่งชื่ออาแวชื่อมาละ เขาเป็นคนขี้เกียจมาก วัน ๆ ไม่ทำอะไรเลย นอกจากนอน วันหนึ่งแม่ของเขาเหลืออดในความเกียจคร้านของเขา จึงบ่นให้เขาทำมาหากินบ้าง วันรุ่งขึ้นเขาจึงไปในป่าหาไม้ไผ่เพื่อทำที่ตักปลา เขาทำแบบลวกๆ แล้วกลับมาบอกให้แม่เตรียมกล้วยกับขนมเจาะหูเพื่อใช้เป็นเหยื่อในการตักปลา

เมื่อได้ของตามที่ต้องการแล้ว อาแวชื่อมาละจึงไปหาปลา โดยที่ไปวางที่ตักปลาใต้ต้นไทรในป่าท้ายหมู่บ้าน แล้วนอนลงใต้ต้นไทรนั้น นางไม้ที่สิงอยู่ที่ต้นไทร เห็นของแปลกๆ ที่ตักปลาแต่มาวางบนบก และเห็นของกินวางอยู่ด้วยจึงลงเข้าไปดู พอมือแตะไปที่ของกิน อาแวชื่อมาละ จับนางไม้ทันที

นางไม้อ่อนวอนให้ปล่อย แต่อาแวชื่อมาละไม่ยอมปล่อย บอกว่าจะนำนางไม้ไปเผา นางไม้ตกใจกลัว จึงยื่นข้อเสนอให้เขาว่าจะให้หม้อวิเศษ ถ้านึกอยากกินอะไร สิ่งนั้นก็จะมีปรากฏในหม้อ เขาจึงยอมปล่อยนางไม้ แลกกับหม้อวิเศษ

อาแวชื่อมาละรับนำหม้อกลับไปให้แม่ แม่ก็ถามด้วยความสงสัยว่า “จะเอาหม้อมาทำอะไรที่บ้านก็มีอยู่แล้ว” เขาจึงตอบแม่ว่า “หม้อนี้เป็นหม้อวิเศษ เดียวข้าจะทำให้แม่ดูว่าวิเศษยังไง” อาแวชื่อมาละจึงกล่าวคาถาตามที่นางไม้ได้สอนไว้ สักพักข้าก็ปรากฏเต็มหม้อ แม่เห็นดังนั้นก็ดีใจมาก แต่ความจริงแล้วเป็นไข่มดที่นางไม้บังตาให้เห็นเป็นขำขันนั่นเอง

วันต่อมาอาแวชื่อมาละจึงไปทำเช่นเดิม เมื่อจับนางไม้ได้ ก็ถามนางไม้ว่า “ถ้าข้าปล่อยนางไม้จะให้อะไรแก่ข้า” นางไม้บอกว่า “จะให้ไม้เท้าวิเศษ ซึ่งด้วยปลายคนก็จะตาย ซึ่งด้วยหัวไม้ก็จะฟื้นคืนชีพ” เขาก็นำไปให้แม่ของเขา บอกแม่ว่าตนจะถางป่าด้วยไม้เท้านี้ แม่ก็สงสัยทำได้อย่างไร อาแวชื่อมาละก็เลยเขยิบไม้เท้าของตนให้แม่ดูปรากฏว่าต้นไม้ตายหมด เมื่อได้พื้นที่สำหรับเพาะปลูก แม่ของเขาจึงลงมือทำไร่ทำสวน เมื่อเสร็จเรียบร้อย เขาจึงบอกกับแม่ว่า “ตนจะขอไปผจญภัยเพื่อไปเปิดหูเปิดตาดูบ้านเมืองอื่น”

อาแวชื่อมาละเดินลัดเลาะตามชายหาดริมทะเลจนเหนื่อย จึงนั่งพักใต้ต้นโกงกาง เห็นเรือสำเภาผ่านมา จึงโบกมือเรียก สำเภาลำนั้นเป็นของชาวจีน ต้องการคนงานพอดี จึงรับอาแวชื่อมาละขึ้นเรือไปด้วย เมื่อขึ้นสำเภาอาแวชื่อมาละก็นิ่งเฉยๆ ไม่ทำอะไรเพราะเป็นคนขี้เกียจ นายจ้ำเห็นเข้าจึงโกรธ บอกให้ลูกเรือเอาอาแวชื่อมาละโยนทิ้งในทะเล อาแวชื่อมาละจึงใช้ไม้เท้าชี้ไปที่นายจ้ำ ทำให้นายจ้ำหยุดลมหายใจทันที คนอื่นเห็นเข้าตกใจกลัวอาแวชื่อมาละ เมื่อเห็นดังนั้นอาแวชื่อมาละจึงหันไม้เท้าอีกฝั่งแล้วชี้ไปที่นายจ้ำอีกครั้ง นายจ้ำก็ฟื้นขึ้น หลังจากนั้นก็ไม่มีใครกล้าทำอะไรอาแวชื่อมาละอีกเลย เรือก็เดินทางไปถึงเมืองจีน

ที่เมืองจิ้นกำลังเกิดเรื่องวุ่นวายขึ้น เนื่องจากธิดาของเจ้าเมืองจิ้นกินผลไม้พิษและสลบไสลไม่ได้สติ เจ้าเมืองพยายามตามหาหมอเก่งๆทั่วสารทิศก็ไม่สามารถรักษาลูกของตนได้ จึงออกประกาศว่า “ใครที่สามารถทำให้ลูกสาวของตนฟื้นได้ จะให้แต่งงานกับลูกสาวของตน” อาแวชื่อละรุ่ข่าวเข้า จึงอาสาไปรักษาลูกสาวเมืองจิ้น ในที่สุดลูกสาวเมืองจิ้นก็ฟื้นขึ้นมา อาแวชื่อมาละจึงได้แต่งงานกับลูกสาวเจ้าเมืองจิ้น ครองคู่อย่างมีความสุข

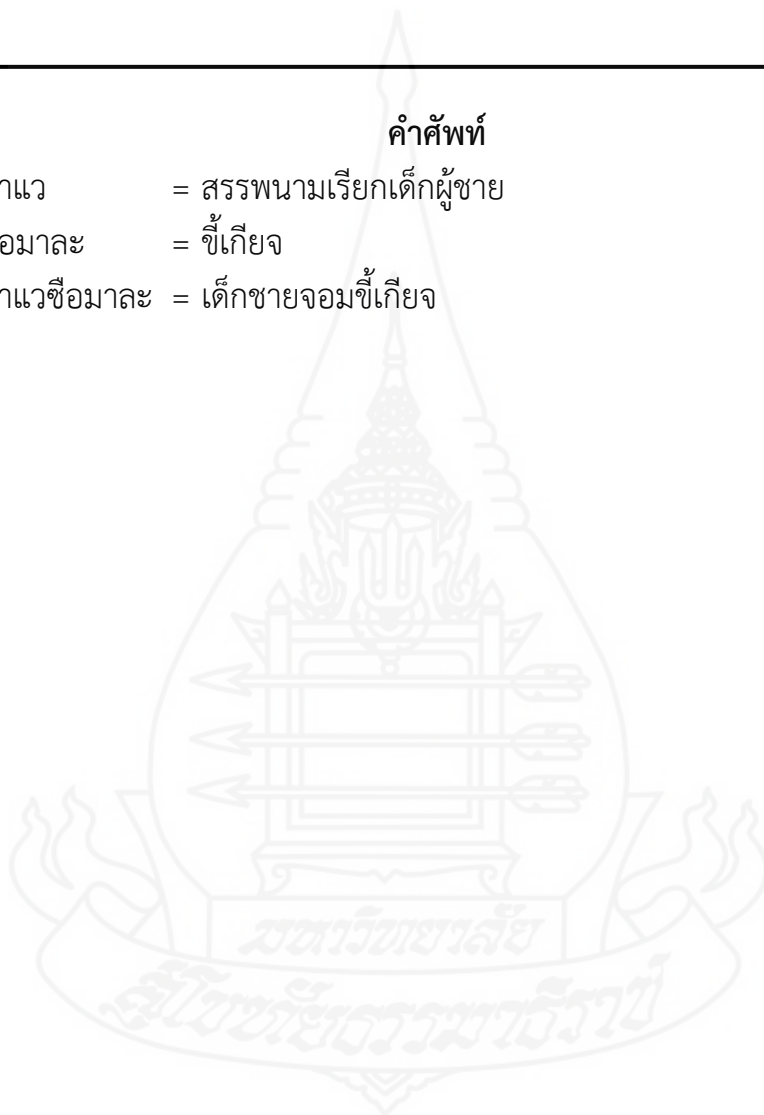

คำศัพท์

อาแว = สรรพนามเรียกเด็กผู้ชาย

ชื่อมาละ = ชู้เกี้ยว

อาแวชื่อมาละ = เด็กชายจอมชู้เกี้ยว

คำถามท้ายเรื่อง

1. อาแวซื่อมาละมีลักษณะนิสัยอย่างไร

.....
 .....

2. ถ้าอาแวซื่อมาละไม่ได้ของวิเศษ ชีวิตของเขาจะเป็นอย่างไร

.....
 .....

3. อาแวซื่อมาละสมควรได้รับของวิเศษจากนางไม้หรือไม่
 เพราะเหตุใด

.....
 .....

4. นักเรียนประทับใจเหตุการณ์ในเรื่องตอนใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....
 .....

5. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่อง อาแวซื่อมาละ

.....
 .....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนไปสืบค้นนิทานเกี่ยวกับของวิเศษ แล้วนำมาเล่าให้เพื่อนฟัง

.....
 .....

ເມາະບາງາ

เฮ เมาะเมาะบางา ะปอ ลา มุง มูรง ?	อาภู มูรง ซื่อบะ อี้แก เคาะ ตีโม
เฮ อี้แก อี้แก ะปอ ลา มุง เคาะ ตีโม ?	อาภู เคาะ ตีโม อุปุ ตือบา
เฮ อุปุ อุปุ ะปอ มุง ตือบา ?	ภูบา เคาะ มาแก ภู
เฮ ภูบา ะปอ เคาะ มาแก อุปุ ?	ตุแหว เคาะ อี้กะ ภู
เฮ ตุแหว ตุแหว ะปอ มุง เคาะ อี้กะ ภูบา ?	อาภู ซื่อเนาะ ปือโระ
เฮ ปือโระ ปือโระ ะปอ มุง ซื่อเนาะ ?	อาภู มาแก นาซี มือเตาะ
เฮ นาซี นาซี ะปอ มุง มือเตาะ ?	กายู บาเซาะ
เฮ กายู กายู ะปอ มุง บาเซาะ ?	ฮูแฉ ตูรง
เฮ ฮูแฉ ฮูแฉ ะปอ มุง ตูรง ?	กาเตาะ ปาเง ภู
เฮ กาเตาะ กาเตาะ ะปอ มุง ปาเง ฮูแฉ?	อุลา เนาะ มาแก ภู
เฮ อุลา อุลา ะปอ เนาะ มาแก กาเตาะ?	มาแกแฉ ภู

ความหมาย

โ้ เจ้านกระทุง ทำไมถึงนั่งซิม ?	ข้าซิมเพราะไม่มีปลาไหล
โ้ เจ้าปลา ทำไมเจ้าถึงไม่ไหล ?	ที่ข้าไม่ไหลเพราะหญ้ารก
โ้ เจ้าหญ้าทำไมเจ้าถึงรก ?	ควายไม่กินข้า
โ้ เจ้าควายทำไมถึงไม่กินหญ้า ?	เจ้าของไม่พามากิน
โ้ เจ้าของทำไมถึงไม่พาควายไปกินหญ้า ?	ข้าปวดท้อง
โ้ เจ้าท้อง ทำไมเจ้าถึงปวด ?	ข้ากินข้าดิบ
โ้ เจ้าข้าวทำไมเจ้าถึงดิบ ?	ไม้ฟันเปียก
โ้ เจ้าไม้ฟัน ทำไมเจ้าถึงเปียก ?	ฝนตก
โ้ เจ้าฝน ทำไมเจ้าจึงตก ?	กบเรียกข้า
โ้ เจ้ากบ ทำไมถึงเรียกฝน ?	งูจะกินข้า
โ้ เจ้างูทำไมถึงจะกินกบ ?	อาหารของข้า

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามด้วยตนเองมาคนละ 3 ข้อ

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนิทาน เรื่อง เมาะบางา เป็นเหตุ เป็นผลกันหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

3. นักเรียนเขียนโครงเรื่อง เรื่องเมาะบางา

.....

.....

4. นักเรียนแต่งเรื่องใหม่ ตามโครงเรื่อง ในข้อที่ 3

.....

.....

5. นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากนิทาน เรื่องเมาะบางา

.....

.....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนฝึก朗นิตานเรื่องนี้กับปราชญ์ชาวบ้าน แล้วมาข้บร้องในห้องเรียน

.....

.....

เสื่อกับกระเจง

เสื่อกับกระจงเป็นเพื่อนกัน แต่กระจงชอบแกล้งเสื่อให้เสื่อโกรธเป็นประจำ วันหนึ่งหลังจากที่ทั้งสองกินอาหารเสร็จแล้ว จึงไปงีบใต้ต้นไม้ กระจงเห็นเสื่อหลับสนิทจึงเอาหญ้ามาเชี่ยจุ่มเสื่อ เสื่อรำคาญจึงตื่นขึ้น แล้วตะปบกระจงที่แกล้งตนทันที แต่ไม่ทัน เพราะกระจงวิ่งหนีไปสุดชีวิต จนไปเหยียบขี้ควาย จึงหยุดเหยียบขี้ควายที่เท้า ทำให้เสื่อตามทัน เมื่อเสื่อจะตะครุบกระจง กระจงบอกว่าตนกำลังเฝ้ากะละแมของเจ้าป่า เสื่อจึงขอชิม กระจงก็พยักหน้าแต่ตนต้องไปดูต้นทางก่อน เมื่อเสื่อเห็นกระจงส่งสัญญาณ เสื่อจึงเอาขี้ควายเข้าปาก จึงรู้ทันทีว่าโดนกระจงหลอก จึงวิ่งไล่ตามกระจงอีกครั้ง

กระจงวิ่งหนีเสื่อจนเหนื่อย จึงหยุดพักใกล้ๆ กอไผ่ เสื่อจึงตามกระจงทัน เมื่อเสื่อจะจับกระจง กระจงจึงบอกกับเสื่อว่าตนกำลังเฝ้าป่าของเจ้าป่า เสื่อก็อยากลองเป่าบ้าง กระจงจึงบอกวิธีการเป่าปี่ โดยให้เสื่อวางลิ้นที่ลำต้นไผ่พอลมพัดมาต้นไผ่อีกต้นจะมาสีกันทำให้เกิดเสียง เสื่อหลงเชื่อ เมื่อเห็นสัญญาณจากกระจง เสื่อก็ทำตามที่กระจงบอก พอลมพัดมาเปียดลิ้นเสื่อร้องโอดโอยด้วยความปวด ยิ่งเพิ่มความโกรธให้แก่เสื่อ

เสื่อวิ่งไล่ตามกระจง กระจงจึงหนีเสื่อไปอีกรอบ จนเหนื่อย แล้วไปหยุดพักใกล้ๆ กับรังผึ้ง เสื่อจึงตามทัน เสื่อก็จะตะครุบกระจง กระจงบอกกับเสื่อว่าให้ระวังหน่อยตนกำลังเฝ้าระฆังของเจ้าป่า พร้อมกับชี้ไปที่รังผึ้ง พร้อมบอกกับเสื่อว่า ระฆังนี้เสียงกังวานมาก เสื่อก็เคลิ้มเชื่อตามที่กระจงบอก เสื่ออยากตีระฆัง กระจงอนุญาต เมื่อเสื่อเอาไม้ไผ่ตีรังผึ้งผึ้งก็รุมตอมเสื่อ เสื่อตกใจวิ่งหนีไป และโกรธกระจงเป็นอย่างมาก จึงวิ่งไล่กระจงทันที

กระจงวิ่งไปเรื่อย ๆ จนเจอบ้านของชาวบ้าน กำลังจะจัดงานแต่งงานลูกสาว และเห็นบ่อลูกหนึ่ง จึงกระโดดลงไปในบ่อ เสื่อเห็นเข้า จึงร้องบอกกระจงว่า

“ข้าจะจับเจ้ามากินให้ได้” กระจงจึงร้องตอบเสื่อว่า

“เจ้าไม่ได้ยินเสียงฟ้าร้องหรือ ฟ้ากำลังจะแตก เร็วรีบลงมาในบ่อ” เสื่อก็หลงเชื่อ จึงกระโดดลงไปในบ่อ กระจงได้ที่ จึงเหยียบบนหลังเสื่อกระโดดขึ้นมาบนบก แล้วตะโกนเรียกชาวบ้านให้มาดูเสื่อตกลงไปในบ่อ ชาวบ้านได้ยินเข้ารีบวิ่งกรูมาดูเสื่อ

กระจงจึงเดินไปดูบนบ้านของเจ้าสาว เห็นเจ้าสาวรอช่างแต่งหน้าอยู่ในห้อง กระจงจึงบอกกับเจ้าสาวว่า “เดี๋ยวข้าช่วยแต่งหน้าให้ ข้าแต่งหน้าเก่ง เจ้าจะสวยราวกับนางสวรรค์เลยทีเดียว” เจ้าสาวได้ยินก็ตกลงให้กระจงแต่งหน้า กระจงจึงละเลงถ่านบนใบหน้าของเจ้าสาวจนไม่เหลือเค้าเดิม แล้วกระโดดขึ้นบนคานบ้านเพื่อซ่อนตัว ชาวบ้านกลับจากดูเสื่อจึงเข้ามาในบ้านมองหน้าเจ้าสาวอย่างตกใจ จึงถามเจ้าสาวว่า “ใครแต่งหน้าให้” ก็ได้ความว่า กระจงเป็นผู้แต่งหน้าให้ ชาวบ้านจึงวิ่งต้อนกระจง แต่ก็จับไม่ได้ ในที่สุดกระจงก็หนีเข้าป่าไป

คำถามท้ายเรื่อง

1. กระจกมีลักษณะนิสัยอย่างไร

.....
 .....

2. เสือมีลักษณะนิสัยอย่างไร

.....
 .....

3. ถ้ากระจกไม่แก่งเสื่อจะเกิดอะไรขึ้น

.....
 .....

4. ทำไมเสื่อถึงไล่ตามกระจกไม่ทัน

.....
 .....

5. นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากนิทาน เรื่อง กระจกกับเสื่อ

.....
 .....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนเขียนย่อความจากเรื่อง กระจกกับเสื่อ ให้ถูกต้องตามรูปแบบ

.....
 .....

อาแวก็อสีกิง

สามีภรรยาคู่นี้อยู่กินกันมานาน แต่ไม่มีลูก แม้แต่คนเดียว ทั้งคู่อาศัยอยู่ที่ชายทุ่ง อยู่มาวันหนึ่งภรรยาได้กินข้าวกับบุดูและปลาช่อนแห้ง นางบังเอิญกลืนพริกชี้หนูเข้าไป ทั้งเม็ด

ต่อมาไม่นานนางก็ตั้งครรภ์ ทั้งคู่ดีใจมากที่จะได้ลูก เมื่อถึงกำหนดคลอด ปรากฏว่านางคลอดออกมา เป็นเด็กผู้ชายตัวเล็กเท่านี้วก้อย ชาวบ้านจึงเรียกเขาว่า อาแวก็อสิกิง

ในแต่ละวันอาแวก็อสิกิงจะกินข้าวได้เพียงหนึ่งเม็ดเท่านั้น ก็สามารถทำให้เขาอิ่มได้ทั้งวัน เขารู้สึกเบื่อที่ต้องอยู่เฉยๆโดยไม่ทำอะไร ถึงตนจะประหลาด แต่ก็อยากช่วยแบ่งเบารภาระของพ่อกับแม่บ้าง จึงไปขอร้องงานจากพ่อ พ่อเห็นว่าอาแวก็อสิกิงน่าจะเฝ้าวัวได้ จึงให้เขาไปเฝ้าวัวที่ทุ่งนา

วันหนึ่งขณะที่อาแวก็อสิกิงกำลังหลบแดดหลังก้อนหินอยู่นั้น ก็มีโจรมาขโมยวัวของเขาไป เมื่อเขาตั้งสติได้แล้วจึงออกติดตามวัวของตนทันที ระหว่างทางเพื่อนๆของเขาได้แก่ ปลาตุก นกคุ่ม และเสือโคร่ง ก็ขอตามไปด้วย

ทั้งสี่ออกตามหาวัวจนใกล้ค่ำ ไปเจอกระท่อมกลางป่า เห็นวัวของตนอยู่ใต้ถุน จึงแน่ใจว่าเป็นที่อยู่ของโจร ทั้งสี่จึงวางแผนเพื่อเอาคืนโจรจนถึงเวลาค่ำพอดี เมื่อโจรปิดตะเกียงเข้านอน อาแวก็อสิกิงและเพื่อนๆไม่รอช้า รีบลงมือทำตามแผนที่วางทันที

อาแวก็อสิกิงขึ้นไปบนกระท่อมตรงไปที่นอนของโจร แล้วกระโดดขึ้นไปตีตาของโจร โจรแสบตาจึงวิ่งไปที่ตุ่มน้ำเพื่อล้างตา ในขณะที่เดียวกันปลาตุกที่รออยู่ก็แทงเข้าไปที่มือของโจร

“ไอ้!” โจรร้องด้วยความเจ็บปวด

เขาจึงรีบวิ่งไปที่ครัว เพื่อจะจุดตะเกียงดูว่ามีโดนอะไร นกคุ่มที่รออยู่บนเตาจึงกระพือปีก ชี้อีกก็ปลิวว่อนเข้าไปในตาของเขา จึงเอะใจว่าตนน่าจะโดนเล่นงานแล้ว จึงตัดสินใจวิ่งลงจากกระท่อมทันที ทั้งที่ยังปิดตาอยู่ จึงทำให้ไม่เห็นเสือที่หมอบรออยู่ที่บันได เสือจึงตะครุบโจรกินเป็นอาหารอันโอชะอย่างง่ายดาย

อาแวก็อสิกิงจึงสามารถนำวัวของตนกลับบ้านได้สำเร็จ และไม่ลืมขอบคุณเพื่อนๆที่มาช่วยตน

คำศัพท์

อาแว	= ใช้เรียกเด็กผู้ชาย
ก็อสิกิง	= นีวก้อย
อาแวก็อสิกิง	= เด็กชายนีวก้อย

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนคิดว่าการทำงานที่พ่อให้อาแวก็อสิกิงไปเฝ้าวัว เป็นงานที่เหมาะสมกับเขาหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
 .....

2. อาแวก็อสิกิงมีคุณลักษณะเด่นในเรื่องใด ยกตัวอย่างเหตุการณ์ประกอบ คำอธิบาย

.....
 .....

3. ถ้านักเรียนเป็นอาแวก็อสิกิง นักเรียนจะไปตามโจรหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
 .....

4. สาเหตุที่ทำให้อาแวก็อสิกิงและเพื่อนๆสามารถเอาวัวจากใจได้คืออะไร

.....
 .....

5. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากนิทาน เรื่องนี้

.....
 .....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนศึกษาเรื่องอาแวก็อสิกิง แล้วนำมาแสดงละครในชั้นเรียน

.....
 .....

มามะไม่ตาย

ครั้งหนึ่ง นานมาแล้ว ณ หมู่บ้านแห่งหนึ่ง ชาวบ้านอาศัยอยู่อย่างสงบสุข ต่างช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่หมู่บ้านแห่งนี้จะมีเหตุการณ์ประหลาดอย่างหนึ่งคือ ที่ป่าท้ายหมู่บ้านจะมีงูเห่าที่มีพิษมาก ถ้าใครถูกกัดจะเสียชีวิตภายในเวลา 1 วัน

“อีกศพแล้วหรือ คราวนี้ใครล่ะ”

“มามะ ลูกชายเปาะจิการิง”

ชาวบ้านพูดถึงการตายจากการถูกงูเห่ากัดด้วยความเคียดแค้น เพราะไม่มีใครสามารถปราบงูเห่าตัวนี้ได้

“นี่ๆ คีนนี่มีประชุมประจำหมู่บ้าน อย่าลืมไปกันหละ” ชาวบ้านเตือนกันเอง

คีนนี่ทุกคนพร้อมใจกันไปที่บ้านผู้นำของหมู่บ้าน เพื่อรับฟังการประชุม ผู้นำและชาวบ้านจึงวางแผนกันจะปราบงูเห่าให้สิ้นซาก เพราะฆ่าชาวบ้านไปหลายคนแล้ว

วันรุ่งขึ้นทุกคนช่วยกันจัดงานรื่นเริง เชิญดีเกสสุล โนราห์ และหนังตะลุง มาแสดงในงาน ชาวบ้านต่างมีหน้าตายิ้มแย้มสดชื่นกันทุกคน และต่างพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า พวกเราจะจัดงานฉลองให้มามะ เพราะมามะโดนงูเห่ากัดแต่ไม่ตาย พิษของมันคงจะเสื่อมหมดแล้ว ชาวบ้านต่างพูดช่วยกันแบบนี้ทั้งวัน

ฝ่ายงูเห่าที่อยู่ป่าท้ายหมู่บ้าน ทุกครั้งที่มันกัดคน มันจะกลับมาฟังข่าวทุกครั้งว่า คนที่ถูกกัดเสียชีวิตหรือไม่ เมื่อได้ยินว่ามามะไม่ตาย เสียใจอย่างมาก คิดว่าพิษของตนคงเสื่อมจริง ๆ จึงเลื่อยกลับเข้าไปในป่า ระหว่างทางมันคิดว่าเมื่อพิษของตนไม่สามารถใช้ได้แล้ว จึงคายออกจนหมด แล้วคลานเข้าไปในถ้ำอย่างหมดอาลัยตายอยาก

บรรดาสัตว์ทั้งหลายเมื่อรู้ข่าวว่างูเห่าคายพิษที่ลำธาร จึงมาแย่งพิษงูเห่าเสื่อมบางตัวได้เยอะ บางตัวได้น้อย นับแต่นั้นมาชาวบ้านแห่งนี้ก็อยู่อย่างสงบสุขดังเดิมสืบมา

คำถามท้ายเรื่อง

1. สาเหตุใดที่ทำให้ชาวบ้านสามารถแก้ปัญหาหูกเหล้อมได้

.....

.....

2. หูกเหล้อมมีลักษณะนิสัยอย่างไร

.....

.....

3. ถ้านักเรียนเป็นชาวบ้านจะแก้ปัญหาหูกเหล้อมอย่างไร เพราะเหตุใด

.....

.....

4. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากนิทาน เรื่อง มามะไม่ตาย

.....

.....

5. ถ้างูกเหล้อมรู้ภายหลังว่าถูกชาวบ้านหลอก จะเป็นอย่างไร

.....

.....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนค้นคว้าเกี่ยวกับสัตว์มีพิษ แล้วนำไปเขียนเป็นรายงานมาส่งครู

.....

.....

สุนัขกับแมว

ณ หมู่บ้านแห่ง มีสามีภรรยาคู่หนึ่งเป็นเศรษฐีในหมู่บ้านแห่งนี้ ทั้งคู่เลี้ยงสุนัขและแมวไว้อย่างละตัว สัตว์ทั้งคู่ต่างอาศัยอยู่กับครอบครัวนี้อย่างมีความสุข

วันหนึ่งสามีเกิดป่วย รักษาอย่างไรก็ไม่หาย ภรรยาไม่ย่อท้อพยายามหาหมอมา รักษาและดูแลสามีอย่างสุดความสามารถ ทำให้เงินส่วนใหญ่หมดไปกับการรักษา จนทรัพย์สินที่มีเริ่มหมดลง ภรรยากังวลมากทำให้ล้มป่วยตามสามีอีกคน ทำให้ไม่มีใครให้อาหารสุนัขและแมว

สุนัขและแมวจึงต้องออกจากบ้านไปเร่ร่อนหาอาหาร สัตว์ทั้งสองวางแผนกันว่า จะต้องไปอยู่บ้านคนรวย เพื่อที่จะได้ไม่อดอยาก ทั้งสองรอนแรมไปเรื่อย ๆ จนไปเจอบ้านหลังหนึ่ง แมวขึ้นไปบนบ้านแล้วขโมยปลาตากิน จากนั้นจึงโยนก้างให้สุนัขที่คูต้นทางอยู่ข้างล่าง เมื่ออิ่มแล้วทั้งคู่ก็ออกเดินทางต่อ

ทั้งคู่เดินไปเจอแม่น้ำจึงข้ามสะพานไป สักพักไปเจอบ้านเศรษฐีหลังหนึ่งตั้งใจหวังแมวรีบขึ้นไปสำรวจบนบ้าน ไปเจอหีบใบหนึ่งจึงเปิดออกมาเจอสร้อยทอง แมวจึงคาบแล้วเขี่ยให้หล่นไปได้ถุนบ้าน

เมื่อสุนัขและแมวได้ของที่ต้องการแล้ว จึงรีบออกจากบ้านหลังนั้นแล้วรีบเดินทางกลับบ้านทันที เมื่อถึงแม่น้ำสัตว์ทั้งสองต้องเดินข้ามสะพาน แต่ด้วยความเหนื่อยหอบทำให้สุนัขอ้าปากหายใจ สร้อยทองจึงหล่นลงไปใต้มแม่น้ำ

สุนัขและแมวตกใจมาก เนื่องจากสร้อยทองนี้มีความหมายสำหรับทั้งคู่มาก เพราะพวกมันตั้งใจจะนำไปให้เจ้าของเดิมของมัน แมวจึงตัดสินใจกระโดดลงไปใต้น้ำทันที แล้วดำน้ำเพื่อหาสร้อย แต่หาเท่าไรก็ไม่เจอ

สัตว์ทั้งคู่จึงตัดสินใจวิดน้ำ โดยสุนัขใช้หางของมันช้อนน้ำแล้วขึ้นมาสะบัดบนบก ส่วนแมวก็จุ่มตัวลงไปใต้น้ำแล้วขึ้นมาสะบัดน้ำบนบกเช่นกัน แต่ทำเกือบครึ่งวันน้ำก็ไม่ลดลงเลย

เต่าเดินผ่านมาเห็นสองเกลอกำลังวิดน้ำเป็นเวลานาน จึงเข้ามาถามด้วยความสงสัย เมื่อรู้ปัญหาแล้ว จึงอาสาช่วยทั้งคู่ เต่าลงไปงมใต้น้ำสักพัก ก็โผล่มาพร้อมกับสร้อยทองที่หล่นลงไปใต้น้ำ

ทั้งสองดีใจมาก ไม่ลืมขอบคุณเต่าที่ช่วยหาสร้อยให้ แล้วทั้งคู่รีบนำสร้อยทองไปให้เจ้าของของมัน เมื่อนายหญิงของมันเห็นสร้อยทองอาการวิตกกังวลก็หายไป ทำให้อาการป่วยหายเป็นปลิดทิ้ง หลังจากนั้นนางก็ไปหาหมอมารักษาสามีจนหาย ทั้งสี่จึงกลับมาอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขสืบมา

คำถามท้ายเรื่อง

1. แมวกับสุนัขมีคุณลักษณะเด่นในเรื่องใด บอกเหตุผลประกอบ

.....

.....

2. นักเรียนประทับใจเหตุการณ์ในเรื่องตอนใดมากที่สุด

.....

.....

3. ทำไมสุนัขกับแมวถึงขโมยสร้อยทอง

.....

.....

4. ถ้านักเรียนเป็นสุนัขกับแมวจะช่วยเจ้าของหรือไม่เพราะเหตุใด

.....

.....

5. นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่องสุนัขกับแมว

.....

.....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนเขียนแผนผังโครงเรื่อง ของนิทานเรื่อง สุนัขกับแมว ลงในกระดาษ แล้ว
ระบายสีให้สวยงาม

.....

.....

ปลาช่อนกับกระรอก

ณ แม่น้ำท้ายหมู่บ้านแห่งหนึ่ง มีกระรอกตัวหนึ่งจะอาศัยอยู่ตามต้นไม้ริมแม่น้ำแห่งนี้ ทุกครั้งที่กระรอกกระโดดไปตามกิ่งไม้ ผลไม้ที่สุกงอมก็จะหล่นลงไปแม่น้ำ ทำให้ปลาช่อนที่อาศัยอยู่ในแม่น้ำมีอาหารกินตลอดทั้งปี

วันหนึ่งขณะที่กระรอกกระโดดโลดเต้นอยู่บนต้นไม้ นั้น ผลไม้ก็ร่วงหล่นลงไปแม่น้ำ แต่ไม่มีร่องรอยของปลาช่อนมากินเหมือนทุกวัน ผ่านไปเป็นสัปดาห์ปลาช่อนก็ยังไม่ปรากฏตัวให้กระรอกเห็น

ด้วยความเป็นห่วงกระรอกจึงออกไปตามหาปลาช่อน ก็พบว่ามันนอนหายใจรวยรินอยู่ใต้กอบัวริมแม่น้ำนั้น กระรอกเห็นดังนั้นก็เกิดรู้สึกสงสารปลาช่อนมาก จึงถามปลาช่อนว่าต้องทำอะไรถึงจะหายป่วย ปลาช่อนจึงตอบกระรอกว่าต้องกินหัวใจของจระเข้เท่านั้นจึงจะหาย

กระรอกจึงออกไปตามหาจระเข้จนเจอ กระรอกจึงปีนขึ้นไปบนต้นมะพร้าวแล้วเจาะลูกมะพร้าวลูกหนึ่งที่ตรงกับปากจระเข้ จากนั้นมันจึงเข้าไปในมะพร้าว พร้อมเขย่าจนมะพร้าวร่วงหล่นไปในปากจระเข้ที่กำลังอ้าปากรอเหยื่ออยู่ เมื่อจระเข้กลืนมะพร้าวเข้าไปในท้อง กระรอกก็ออกจากลูกมะพร้าว แล้วหาหัวใจจระเข้ทันที เมื่อเจอกระรอกใช้ฟันอันแหลมคมกัดเข้าไปที่หัวใจของจระเข้ แล้วหนีออกมาก่อนที่จะจระเข้จะตาย

กระรอกรีบนำหัวใจจระเข้ให้ปลาช่อนกิน และหาอาหารไปให้ทุกวัน จนปลาช่อนหายป่วย ปลาช่อนขอบคุณกระรอกที่ช่วยตน และสัญญาว่าจะเป็นเพื่อนที่ดีของกระรอก กระรอกและปลาช่อนเป็นเพื่อนกันตั้งแต่นั้นมา

วันหนึ่งกระรอกเกิดป่วยขึ้นมา ปลาช่อนรู้เข้าจึงพยายามดูแลกระรอก แต่กระรอกก็ไม่หายป่วยสักที กระรอกจึงบอกปลาช่อนว่าตนต้องกินไข่ไก่จึงจะหายป่วย

ตกเย็นมีเด็กหนุ่มคนหนึ่งไปตกปลาที่แม่น้ำ ปลาช่อนจึงตัดสินใจไปกินเบ็ดนั้น เด็กหนุ่มจึงพาปลาช่อนขึ้นบนบก เมื่อถึงบ้านเขาจึงปลาช่อนไว้ในตุ่มใต้ถุนบ้าน

กลางดึกของคืนนั้นฝนตกลงมาปลาช่อนก็ขอดูเอาต่ออัลลอฮอย่างแรงกล้าด้วยการขอให้เกิดน้ำท่วมตนจะได้ช่วยกระรอก อัลลอฮจึงบันดาลให้ฝนตกอย่างหนักจนปลาช่อนสามารถออกจากตุ่มได้อย่างง่าย

เมื่อออกจากตุ่มได้แล้วปลาช่อนรีบไปหาไข่ไก่ แล้วว่ายน้ำไปที่แม่น้ำทันที เมื่อกระรอกได้กินไข่ไก่อาการป่วยก็หายเป็นปลิดทิ้ง

นับตั้งแต่นั้นมาทั้งคู่ก็มีความสนิทสนมกันมากยิ่งขึ้น และสัญญากันว่าจะเป็นเพื่อนกันตลอดไป

คำศัพท์

ดูอา	= อ้อนวอน , ขอร
อัลลอฮ	= พระเจ้าในศาสนาอิสลาม

คำถามท้ายเรื่อง

1. กระจกมีลักษณะนิสัยอย่างไร

.....
 .....

2. นักเรียนเคยมีเหตุการณ์ประทับใจเกี่ยวกับการช่วยเหลือเพื่อนหรือไม่ เล่ามาพอสังเขป

.....
 .....

3. นักเรียนชอบตัวละครใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....
 .....

4. นักเรียนได้ข้อคิดใดบ้างจากนิทาน เรื่อง ปลาช่อนกับกระจก

.....
 .....

5. ถ้ากระจกไม่มาช่วยปลาช่อนในตอนแรก จะเกิดอะไรขึ้น

.....
 .....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนแต่งกาศยยานี้ 11 เรื่องเพื่อน มาคนละ 1 บท

.....
 .....

กระต่าย หนู และนกพิราบ

กระต่าย หนู และนกพิราบเป็นเพื่อนกัน ทั้งสามอาศัยอยู่ในบ้านกลางป่าใหญ่แห่งหนึ่ง การอยู่ร่วมกันในครั้งนี้อย่างสามก็แบ่งหน้าที่กัน กระต่ายมีหน้าที่เตรียมอาหารให้เพื่อนๆ หนูทำหน้าที่ตักน้ำ ทำความสะอาดบ้าน และรดน้ำต้นไม้ ส่วนนกพิราบทำหน้าที่หาฟืนและอาหารเข้าบ้าน

วันหนึ่งกระต่ายรู้สึกไม่พอใจหน้าที่ของตนคิดว่าคนอื่นเอาเปรียบตน จึงขอเปลี่ยนหน้าที่กัน โดยที่กระต่ายไปทำหน้าที่แทนนกพิราบ หนูทำหน้าที่แทนกระต่าย ส่วนนกพิราบไปทำหน้าที่แทนหนู

วันรุ่งขึ้นทั้งสามออกไปทำหน้าที่ใหม่ของตนทันที นกพิราบคาบถังน้ำไปที่ลำธาร พอตักน้ำเต็มถึงนกพิราบก็ใช้ปากคาบถังน้ำ แต่ยกไม่ไหว ถังน้ำหลุดจากปากลอยไปตามสายน้ำและหายไปในที่สุด

ส่วนกระต่ายก็ออกไปในป่า เก็บฟืนมากองไว้ พอได้มากพอกระต่ายจึงมัดและแบกไว้แต่แบกไม่ไหว จึงลากไปด้วยความยากลำบาก ระหว่างที่กำลังแบกอยู่นั้น หมาจิ้งจอกตัวหนึ่งปรากฏอยู่ตรงหน้า แล้วพยายามจะกระโดดจับกระต่ายกินเป็นอาหาร กระต่ายจึงวิ่งหนีไปอย่างรวดเร็ว แล้วสะดุดรากไม้ล้มลง สุนัขจิ้งจอกจะตะครุบกระต่าย กระต่ายหลับตาลงอย่างจำนนต่อโชคชะตา แต่สักพักก็รู้สึกอะไร จึงเปิดตา ดูเห็นนกพิราบกำลังใช้ก้อนหินขว้างใส่สุนัขจิ้งจอกจนหนีไป

ทั้งสองรีบกลับไปที่บ้าน เห็นควันโขมงไปทั่วบ้าน จึงหาหนุอย่างจ้ำจี้หวั่น สุดท้ายก็เจอ หนูจึงเล่าว่า ตนจุดไฟแล้วหางไปโดนไฟเข้าไปติดกับพื้นบ้านทำให้เกิดไฟไหม้บ้าน

ทั้งสามจึงต่างเข้าใจความสามารถของแต่ละคน นับแต่นั้นมาทั้งสามก็ไม่คิดว่าใครเอาเปรียบใครอีกเลย และอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขตลอดไป

คำถามท้ายเรื่อง

1. ผลของการกระทำของกระต่าย เปรียบกับสำนวนไทยว่าอย่างไร
 .....
 .....
2. นักเรียนคิดว่าบ้านเกิดไฟไหม้ เพราะใคร เพราะเหตุใด
 .....
 .....
3. ถ้านักเรียนเป็นนกพิราบจะไปช่วยกระต่ายหรือไม่ เพราะเหตุใด
 .....
 .....
4. การยอมรับและเข้าใจถึงความสามารถของตน เป็นเรื่องดีหรือไม่ เพราะเหตุใด
 .....
 .....
5. นักเรียนได้ข้อคิดใดบ้างจากนิทานเรื่องกระต่าย หนู และนกพิราบ
 .....
 .....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของการทำงานกลุ่ม ของนักเรียน

.....
 .....

ສາຕູເມາະເກາະແປະ

ณ หมู่บ้านแห่งหนึ่ง ชาวบ้านที่นี่มีอาชีพทำน้ำตาลแว่น ตอนกลางคืนหลังจาก ละครหมาดอีซาเสร็จแล้ว ผู้ใหญ่ก็จะมานั่งที่ ศาลาหน้าบ้าน เพื่อเตรียมของที่จะไปขึ้นต้นตาล ในวันรุ่งขึ้น เด็กๆก็จะมาล้อมให้เล่านิทานเป็นประจำ

คืนหนึ่งเปาะจิ้งทำแว่นที่จะใส่น้ำตาล เด็กๆก็มาล้อมวงให้เปาะจิ้งเล่านิทาน เปาะจิ้ง ไม่รู้จะเล่าเรื่องอะไรแล้ว เพราะเล่าทุกคืนจนหมดเรื่องแล้ว แต่ทนแรงเข้าซี้ของเด็ก ๆ ไม่ไหว จึงเล่าเรื่อง “ฮาดูเมาะเกาะแปะ” เด็ก ๆ ฟังอย่างตั้งใจ

คืนวันศุกร์ อาหามะ มะกอเซ็ง และมะยาก็ กำลังเล่นซ่อนแอบอย่างสนุกสนาน ผู้ใหญ่ห้ามเท่าไรก็ไม่ฟัง และขู่ว่าเดี๋ยวจะโดนฮาดูเมาะเกาะแปะซ่อน เด็ก ๆ ก็ไม่เชื่อ ยิ่งห้ามก็เหมือนยิ่งยุ ก็เล่นต่ออย่างไม่สนใจคำเตือน

สักพักมะยาก็ และมะกอเซ็ง ร้องออกมา พร้อมวิ่งมาหาผู้ใหญ่ที่อยู่บนศาลา ผู้ใหญ่ ตกใจถามว่าเกิดอะไรขึ้น จึงได้ความว่า อาหามะหายตัวไป ทั้งสามตามหาจนทั่วแล้วก็ยังไม่เจอ ผู้ใหญ่ทุกคนจึงออกตามหาอีกครั้งก็ไม่เจอเช่นกัน

“ฮาดูเมาะเกาะแปะ แน่เลย” เปาะจิ้งเอ่ยขึ้น เมื่อรู้สาเหตุผู้ใหญ่จึงไปอาบน้ำ ละครหมาด แล้วไปละครหมาดพร้อมกันตรงจุดที่เพื่อนๆเห็นอาหามะครั้งสุดท้าย พร้อมอ่านดู อา พออ่านดูอาจบ มะกอเซ็งและมะยาก็ตกใจมาก เพราะเห็นอาหามะนอนอยู่ที่เดิมที่พวกเขาเห็นครั้งสุดท้าย

หลังจากคืนนั้นพวกเด็ก ๆ ก็ไม่กล้าเล่นซ่อนแอบอีกเลย เพราะกลัวฮาดูเมาะเกาะแปะซ่อน

คำศัพท์

ฮาดูเมาะเกาะแปะ	= (ฮาดู = ผี) (เมาะ = ผู้หญิง, แม่) (เกาะแปะ = นม, หน้าอก)
ดูอา	= ขอพร อ้อนวอน
ละครหมาด	= หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า นมาซ คือการนมัสการพระเจ้า อันเป็น ศาสนกิจอย่างหนึ่งในศาสนาอิสลาม

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนชอบฟังนิทานหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
 .....

2. ทำไมอาหามะถึงถูกฮาตุเมาะเกาะแปะซ่อน

.....
 .....

3. นักเรียนเล่าเหตุการณ์ที่เจอผีมาคนละ 1 เรื่อง

.....
 .....

4. นักเรียนคิดว่าฮาตุเมาะเกาะแปะมีจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
 .....

5. นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่องฮาตุเมาะเกาะแปะ

.....
 .....

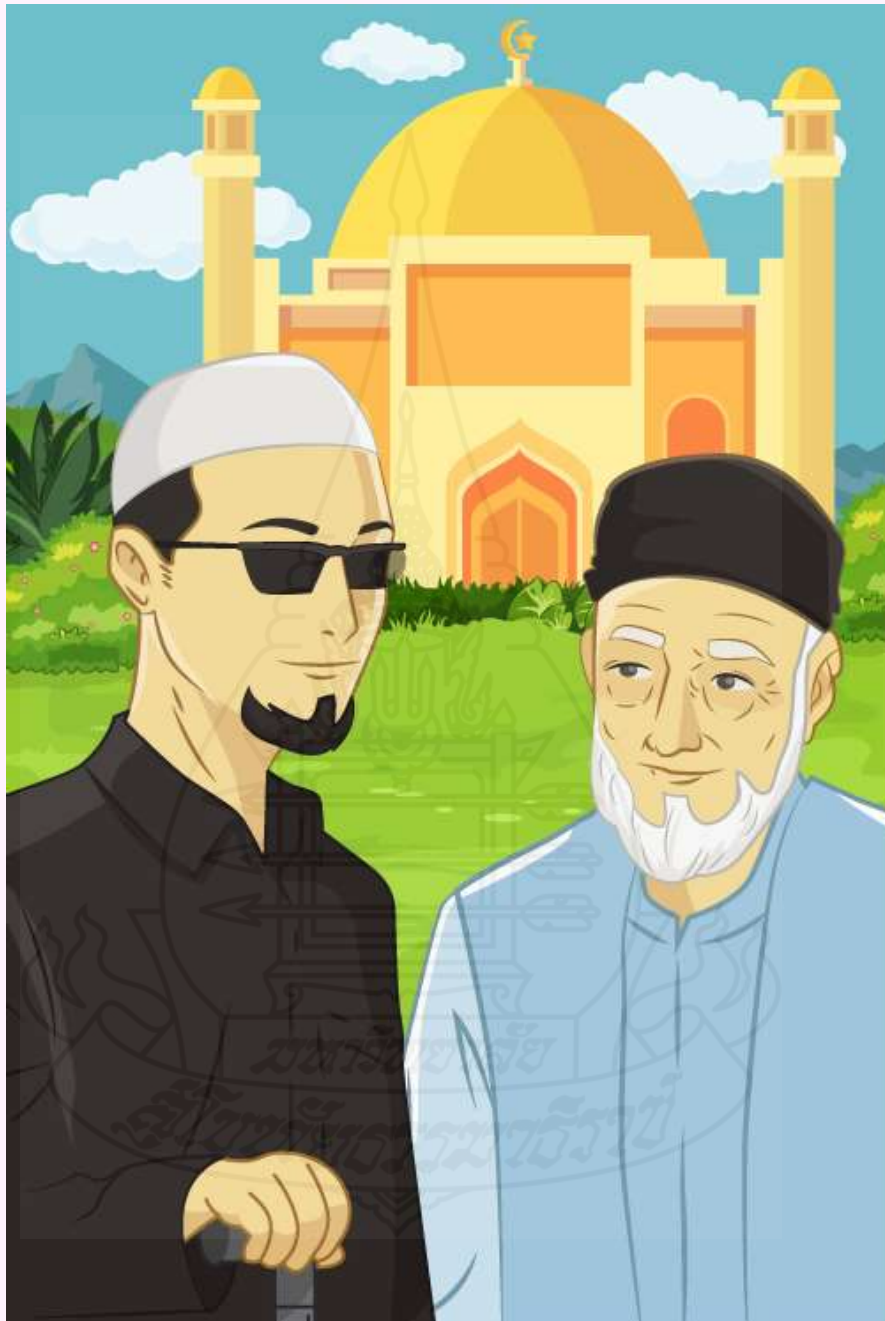
กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนรวบรวมนิทานเกี่ยวกับผีในภาคต่าง ๆ แล้วเขียนเป็นรวบรวมเป็น
หนังสือ

.....
 .....

โต๊ะอีหม่ามเลือกลูกเขย

โตะอิหม่ามมีลูกสาวคนหนึ่งชื่อ ปาตีเมาะ เธอโตเป็นสาวรูปร่างหน้าตางดงาม โตะอิหม่ามจึงปรึกษาเพื่อนๆว่าจะหาลูกเขยที่ขยันทำงานสักคนได้จากที่ไหนดี เพื่อนๆจึงให้คำแนะนำว่า “คนขยันต้องสังเกตจากคนที่มีมือสากๆ”

โตะอิหม่ามจึงรอให้ถึงวันศุกร์ เมื่อละหมาดเสร็จแล้วก็จะมาสลามกัน โตะอิหม่ามก็สลามกับทุกคนอย่างพิถีพิถันเพื่อสังเกตมือของแต่ละคน

ในที่สุดโตะอิหม่ามก็ได้สลามกับหนุ่มคนหนึ่ง มือของเขาสากมาก แต่ที่มือของเขาไม่ใช่เพราะขยัน แต่เป็นเพราะจับไม้เท้าตลอดเนื่องจากตาบอดนั่นเอง โตะอิหม่ามจึงชวนเด็กหนุ่มคนนั้นไปที่บ้านและทำความรู้จักพร้อมทาบทามมาเป็นลูกเขย ชายหนุ่มก็ตกลง

หลังจัดงานแต่งงานเสร็จเรียบร้อย เด็กหนุ่มก็ย้ายมาอยู่ที่บ้านโตะอิหม่าม โตะอิหม่ามจึงให้ลูกเขยไปไถนา ลูกเขยไถนาจนเข้าที่นาของคนอื่น เพราะมองไม่เห็น เขาไถนาจนเลยมือเที่ยง พ่อตาก็รอที่บ้าน รอแล้วรอเล่าก็ไม่กลับมาสักที สักพักก็ได้ยิน วัวของตนเดินกลับมา ก็เลยไปรอรับลูกเขยที่หน้าบ้าน ลูกเขยไม่เห็นว่ามีพ่อตารออยู่ ก็ต้อนวัวเข้าไปใต้ถุนบ้าน จนวัวเกือบชนพ่อตา พ่อตาหลบแทบไม่ทัน

หลังจากนั้นเขาจึงไปอาบน้ำในบ่อ ด้วยตามองไม่เห็นและไม่คุ้นเคยกับสถานที่ ทำให้เดินตกลงไปในบ่อ เพราะกระยะไม่ถูก พ่อตาเห็นเข้าก็ถามว่า “ลงไปในบ่อทำไม” ลูกเขยจึงตอบว่า “จะทำความสะอาดบ่อ บ่อนี้ไม่ทำความสะอาดนานแล้ว” พ่อตาก็ยิ้ม “เออ! เข้าทำดี ลูกเขยฉัน ขยันจริง ๆ” โตะอิหม่ามก็เรียกคนมาช่วยตักดินออกจากบ่อ พอเสร็จเรียบร้อย พ่อตาก็ส่งไม้ไผ่ให้ปีนขึ้นมา แต่เป็นไม้ไผ่ที่ยาวเกินกว่าขอบบ่อมาก ลูกเขยไม่รู้ก็เลยปีนขึ้นมาจนเลยไม้ไผ่ พ่อตาก็สงสัย จึงถามว่า “ทำไมถึงขึ้นมาจนบนสุด” “อ้อ กำลังดูบรรยากาศยามเย็นของบ้านเรา” ลูกเขยตอบ ในที่สุดพ่อตาก็ไม่รู้ว่าลูกเขยตาบอด เพราะลูกเขยใช้ไหวพริบในการตอบเอาตัวรอดได้ทุกครั้งไป

คำศัพท์

โตะอิหม่าม	= ผู้นำในศาสนาอิสลาม
สลาม	= การทักทายด้วยการจับสัมผัสมือกัน
ละหมาด	= หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า นมาซ คือการนมัสการพระเจ้า อันเป็นศาสนกิจอย่างหนึ่งในศาสนาอิสลาม

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนชอบตัวละครใด เพราะเหตุใด

.....
 .....

2. ลูกเขยทำอะไรถึงสามารถเอาตัวรอดได้ทุกสถานการณ์

.....
 .....

3. นักเรียนคิดว่าสักรวันโตะอีหม่ามสามารถจับได้หรือไม่ว่าลูกเขยตาบอด

.....
 .....

4. ถ้าโตะอีหม่ามจับได้ นักเรียนคิดว่าโตะอีหม่ามจะอย่างไรกับลูกเขย

.....
 .....

5. นักเรียนได้ข้อคิดใดบ้างจากเรื่อง โตะอีหม่ามเลือกลูกเขย

.....
 .....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนแต่งนิทาน เรื่องโตะอีหม่ามเลือกลูกเขย ต่อจากเรื่องที่อ่าน โดยมีความยาวไม่ต่ำกว่า 10 บรรทัด

.....
 .....

อาแวบาเจาะป้อซา

อาแวบาเจาะปือซา มีพริ้วเล่มใหญ่เป็นอาวุธคู่กาย พริ้วเล่มนี้สามารถถางป่าได้ 1 ไร่ต่อการพาดพริ้วไป 1 ครั้ง อาแวบาเจาะปือซาได้พริ้วเล่มนี้จากการช่วยแม่ของตนถางป่า โดยการจ้างช่างมาทำพริ้วอันใหญ่เพื่อที่จะได้ถางป่าเร็วขึ้น

ด้วยพริ้วใหญ่มากของเขา เขาพลาดไปถางโดนไร่ของชาวบ้านเสียหายอย่างมาก ทำให้ถูกไล่ออกจากหมู่บ้าน ระหว่างที่รอนแรมอยู่ในป่านั้น อาแวบาเจาะปือซาไปเจอกับเพื่อนร่วมชะตากรรม อย่างอาเวตาแวงแลบา อาเวตาฮีฮิดง อาเวบอเกาะ อาเวปุงงตาแจ จึงชวนทั้งสี่ไปตามหาที่อยู่ใหม่เพราะทั้งสี่ก็ถูกไล่ออกจากหมู่บ้านของตนเช่นกัน

อาเวตาแวงแลบา เป็นเด็กหนุ่มที่มีมือใหญ่ มือไปโดนสิ่งใดสิ่งนั้นพังเสียหายหมด อาเวตาฮีฮิดง เป็นคนที่มีขี้มูกไหลตลอดเวลา ชาวบ้านเห็นก็รู้สึกขยะแขยง อาเวบอเกาะ เป็นคนหลังค่อม เมื่อไปไหนมาไหนคิดว่าเขากำลังจะขโมยของ เพราะทำตัวลึบๆ ล่อๆ อาเวปุงงตาแจ เป็นคนที่กั้นแหลม นั้งที่ไหน ที่นั่นเป็นรุมหมดเลย สร้างความเสียหายแก่ชาวบ้าน นี่เป็นสาเหตุที่ทำให้ทั้งสี่ ต้องถูกไล่ออกจากบ้าน

พวกเขาจึงตัดสินใจไปหาที่อยู่ใหม่ ระหว่างทางที่เดินทางไปเจอ เต่า เชือก คราด ทั้งห้าก็เก็บทุกอย่างไปวางไว้บนหลังอาเวบอเกาะ ทั้งห้าเดินทางมาสุดชายหาด ก็ไปต่อไม่ได้ จึงตัดสินใจสร้างเรือเพื่อเดินทางไปหาเกาะกลางทะเล อาแวบาเจาะปือซาใช้พริ้วของตนตัดไม้ในการสร้างเรือ เมื่อทั้งห้าขึ้นเรือพร้อมขนของที่เอามาจากฝั่งเรียบร้อย อาเวตาแวงแลบา ก็พายเรือไป ส่วนอาเวตาฮีฮิดงก็ค่อยๆพายเรือที่อาเวปุงงตาแจ ทำเรือรั่ว พายเรือไปเรื่อยๆ ไปเจอเกาะกลางมหาสมุทร

พวกเขาจอดเรือและเดินขึ้นไปสำรวจเกาะ ไปเจอบ้านหลังหนึ่ง พวกเขาดีใจมาก จึงเข้าไปเรียกเจ้าของบ้าน ไม่มีใครมารับ พวกเขาเดินเข้าไปข้างในบ้านก็ไม่เจอใคร จึงตัดสินใจจะตั้งถิ่นฐานที่นี่ และขนของที่พามาจากฝั่งมาไว้ในบ้านเรียบร้อยก็ถึงเวลาค่ำพอดี

พวกเขาก็ตัดสินใจพักผ่อน พอจะเอนหลังนอนเท่านั้นแหละ รู้สึกว่าบ้านสะเทือน พวกเขาก็รีบลุกขึ้นด้วยความตกใจ อาแวบาเจาะปือซาไปแอบดูจากรูผนังบ้าน จึงรู้ว่าเป็นยักษ์นั่นเอง

ทุกคนกลัวจนตัวสั่น อาแวบาเจาะปือซาตั้งสติได้ จึงบอกกับเพื่อนว่า ทำใจดี ๆ ไว้ ถ้าเราออกไปต่อสู้กับยักษ์เราต้องตายทั้งหมดแน่ ยักษ์พอได้กลิ่นมนุษย์ จึงส่งเสียงออกมาให้มนุษย์ออกมาให้จับกินดี ๆ อาแวบาเจาะปือซา รวบรวมความกล้า ตอบไปว่า ยักษ์ใหญ่แค่ไหนกันจึงจะกินพวกตน ลองยื่นเส้นผมมาซิ ยักษ์ก็ยื่นผมของตนออกมา อาแวบาเจาะปือซา จึงยื่นเชือกอันใหญ่ให้ยักษ์ดู ปรากฏว่า เชือกของอาแวบาเจาะปือซาใหญ่กว่าผมของยักษ์ ยักษ์ยังไม่ยอมแพ้ ยังจะจับพวกเขาทั้งหมดมากินเป็นอาหาร อาแวบาเจาะปือซาจึงตะโกนออกมาว่า ไหนลองดูหัวของยักษ์สิ ยักษ์จึงไขว่หัวของตนให้พวกเขาดู

พอได้ดูหวีของยักษ์ก็ยิ่งทำให้พวกเขาเสียขวัญมากกว่าเดิม อาแวบาเจาะปือซา จึงยื่นคราดให้ยักษ์ดู ยักษ์เริ่มลังเล แต่ก็ยังอยากกินมนุษย์อยู่ดี

อาแวบาเจาะปือซาจึงขอดูเหาของยักษ์ ยักษ์ก็ยื่นเหาของตนให้พวกเขาดู อาแวบาเจาะปือซา จึงยื่นเต่าที่พามาจากฝั่ง ยักษ์เห็นเข้าก็เริ่มเชื่อ แต่ยักษ์ก็ไม่หนีไป อาแวบาเจาะปือซาจึงใช้ไม้เค็ดสุดท้าย ให้ยักษ์ลองตีฟูกให้ฟังหน่อยว่าใหญ่แค่ไหนกัน ยักษ์ก็ตีท้องของตน อาแวบาเจาะปือซาจึงให้อาแวแลบตีกลองรัวๆ ยักษ์ได้ยินเข้าตกใจรีบวิ่งออกไปจากที่นั่นทันที ทั้งห้าสหายโล่งอก และได้บ้านหลังนั้น พร้อมเกาะทั้งเกาะเป็นฐานที่ตั้งของตน และอยู่ที่นี่อย่างมีความสุขตลอดไป

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนอยากมีอะไรเป็นของคู่กาย เพราะเหตุใด

.....

.....

2. นักเรียนจะนำของคู่กายมาช่วยผู้คนในโลกนี้ได้อย่างไร

.....

.....

3. การผจญภัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จเพราะเหตุใด

.....

.....

4. นักเรียนเลือกตัวละครที่ชอบที่สุดมาคนละ 1 ตัวละคร แล้วบอกข้อดีข้อเสีย
ของตัวละครนั้น

.....

.....

5. นักเรียนได้ข้อคิดใดบ้างจากเรื่อง อาแวบาเจาะป้อซา

.....

.....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดโครงเรื่อง ของนิทานเรื่อง อาแวบา

เจาะป้อซา

.....

.....

ลิงกับเต่า

ลิ่งกับเต่าเป็นเพื่อนกัน ทั้งสองจะช่วยเหลือเกื้อกูลกันมาตลอด วันหนึ่งลิ่งชวนเต่าไปปลุกกล้วย แต่ด้วยมีต้นกล้วยเพียงต้นเดียว ลิ่งจึงบอกกับเต่าว่า เราตัดต้นกล้วยออกเป็นสองท่อน แล้วตนจะเอาส่วนใบ เต่าก็เอาส่วนราก

เต่าก็ตกลง ลิ่งยิ้มเจ้าเล่ห์ และคิดในใจว่า เต่าช่างโง่จริง ๆ เมื่อชุดหลุมปลุกกล้วยเสร็จแล้ว ลิ่งก็บอกเต่าตลอดทางว่า ถ้าต้นกล้วยของเต่าตาย ตนจะแบ่งกล้วยให้เต่าหนึ่งลูก หลังจากนั้นสามเดือนลิ่งจึงชวนเต่าไปดูต้นกล้วยที่ปลูกไว้ ป่านนี้น่าจะออกลูกแล้ว เมื่อไปถึง ปรากฏว่าต้นกล้วยของลิ่งเหี่ยวตาย ส่วนของเต่าเจริญงอกงามดีและมีลูกด้วย

ลิ่งเห็นดังนั้นก็รู้สึกเสียหน้า ส่วนเต่าเมื่อเห็นเพื่อนไม่มีกล้วยให้กิน เต่าจึงบอกกับลิ่ง ให้ขึ้นไปเก็บกล้วยแล้วเราแบ่งกัน ลิ่งขึ้นไปพอลงยอดต้น ลิ่งก็นั่งกินกล้วยบนต้นจนอิม แถมเยาะเย้ยเต่าด้วยการทิ้งเปลือกกล้วยลงบนหัวเต่า

เต่าโกรธลิ่งมากจึงไปเอาครกมาตั้งไว้ที่โคนต้นกล้วย พอลิ่งลงจากต้นกล้วยเต่าจึงเอาสาขามาตีลูกอันตะลิ่ง ลิ่งร้องโอดโอยด้วยความเจ็บปวด เมื่อลิ่งหายเจ็บ จึงเผาต้นกล้วยของเต่าทิ้งแล้วเอาเต่ามาโยนในกองไฟ เต่าจึงหลบในกระดองไม่ให้ไฟโดนตัว ไฟที่เลียกระดองเต่า จนมอด กระดองเต่าที่โดนไฟก็กลายเป็นลายสวยงามจนถึงปัจจุบัน

คำถามท้ายเรื่อง

1. จากเรื่องสิงขาคคุณธรรมในเรื่องใด ยกเหตุการณ์ประกอบการอธิบาย

.....
 .....

2. คุณธรรมใดบ้างของเต่าที่นักเรียนควรนำมาเป็นแบบอย่างเพราะเหตุใด

.....
 .....

3. นักเรียนชอบตัวละครใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....
 .....

4. นักเรียนเปรียบเทียบพฤติกรรมของตัวละครทั้งสอง

.....
 .....

5. นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ลิงกับเต่า

.....
 .....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนไปรวบรวมนิทานอธิบายเหตุ โดยการสัมภาษณ์จากปราชญ์ในท้องถิ่น
 ของตน

.....
 .....

กษัตริย์เลือกลูกเขย

มะนาเซ เป็นชายหนุ่มยากจน ไปหลงรักธิดากษัตริย์เมืองหนึ่ง แต่เพื่อน ๆ ก็ทัดทาน ไม่เห็นด้วย เพราะรู้ว่ามะนาเซไม่สามารถที่จะแต่งงานกับธิดาของกษัตริย์ได้แน่นอน เพราะธิดาของกษัตริย์มีสิริโฉมงดงามแล้ว ยังมีฐานะที่สูงส่งกว่าอีกด้วย

แต่มะนาเซก็ไม่ยอมแพ้ เชื่อมั่นในความคิดของตน ว่าตนเป็นคนดี ย่อมสามารถพิชิตใจของนางได้แน่นอน มะนาเซจึงเข้าเฝ้ากษัตริย์ และบอกความประสงค์ของตนแก่กษัตริย์ กษัตริย์ได้ฟัง ก็รู้สึกไม่พอใจมะนาเซ ที่บังอาจมาสู่ขอลูกสาวตน แต่จะลงโทษมะนาเซก็ได้ เพราะจะทำให้พระองค์เป็นคนที่ไร้มนุษยธรรมในสายตาของประชาชน

กษัตริย์จึงบอกกับมะนาเซว่า “ถ้าเจ้ารักลูกสาวของข้าจริง เจ้าต้องไปหาพลอยในทะเลลึกมาให้ข้า มาสิบกระสอบ ถ้าทำได้ข้าจะยกลูกสาวให้กับท่าน”

มะนาเซได้ฟังดังนั้น จึงรีบไปที่ทะเล และลงมือวิดน้ำทะเลอย่างไม่ย่อท้อ วันแล้ววันเล่า น้ำในทะเลก็ไม่มีที่ท่าว่าจะลดลง และที่สำคัญมะนาเซก็หาพลอยไม่ได้แม้แต่เม็ดเดียว เพื่อน ๆ ของมะนาเซก็พยายามเกลี้ยกล่อมให้มะนาเซหยุดการกระทำที่ไม่มีโอกาสเป็นไปได้ แต่มะนาเซก็ไม่เชื่อยังคงทำตามความตั้งใจต่อไป วันแล้ววันเล่า จากวันเป็นสัปดาห์ ล่วงเลยเป็นเดือนก็ยังไม่สำเร็จ

มะนาเซเริ่มล้าและท้อ แต่ขอโอกาสให้ตัวเองสักวันเป็นวันสุดท้ายทั้งที่ตนเองก็ไม่สบายจากการบากบั่นในการตามหาพลอย ขณะที่มะนาเซกำลังจะหมดแรงลงในเย็นวันนั้น ก็มีปลาตัวหนึ่งว่ายน้ำเข้ามาใกล้มะนาเซ และถามเขาด้วยความสงสัยว่ากำลังทำอะไรอยู่ เพราะเห็นท่ามาตั้งนานแล้ว มะนาเซจึงเล่าเรื่องทั้งหมดให้ปลาฟัง และบอกกับปลาว่าวันนี้จะเป็นวันสุดท้ายแล้ว ข้าคงไม่มีโอกาสได้สมหวังในความรักหรอก ปลาได้ยินเข้าก็รู้สึกสงสารมะนาเซ และเห็นถึงความพยายามของมะนาเซ จึงบอกว่า “ขึ้นบนหลังข้า ข้าจะพาเจ้าไปที่ที่หนึ่ง แต่เจ้าต้องหลับตาก่อน พอถึงที่หมายเจ้าลืมตาได้”

มะนาเซขึ้นบนหลังปลา และหลับตาลง เมื่อลืมตาขึ้นอีกครั้ง มะนาเซแทบไม่เชื่อสายตาของตน เพราะตรงหน้านั้นก็คือ พลอยหลากสี กองเป็นภูเขา มะนาเซไม่รอช้า รีบเก็บพลอยใส่กระสอบ จำนวนสิบกระสอบ เมื่อเสร็จแล้ว ก็รีบไปหาปลาเพื่อให้ปลาพาตนไปกลับเมือง เพื่อไปมอบพลอยให้แก่กษัตริย์ ปลาจึงถามมะนาเซว่า “ทำไมถึงไม่เอาเงินสิบกระสอบ” มะนาเซจึงตอบไปว่า “ไม่เอาหรอก ข้าต้องการแต่งงานกับลูกสาวของกษัตริย์เพราะความรัก ไม่ใช่เพราะสมบัติ เมื่อข้าได้พลอยครบตามจำนวนที่กษัตริย์ต้องการแล้ว ข้าก็ไม่ต้องทำอะไรอีกแล้ว” ปลารู้สึกชื่นชมในตัวของมะนาเซ ปลาบอกกับมะนาเซต่อว่า “ถ้าเจ้าโลภมาก เอามากกว่านี้ เจ้าจะไม่มีวันได้กลับบนฝั่งแน่นอน เพราะคนที่มาที่นี่ ส่วนใหญ่แล้วจะชนกลับไปให้หมดจนลืมเวลา และในที่สุดก็ตาย เพราะอดอาหารนั่นเอง ไปข้าจะไปส่งเจ้าขึ้นฝั่ง”

สิ้นสุดเสียงมะนาเซก็ขึ้นฝั่งรีบร้อย มะนาเซไม่ลืมขอบคุณปลา ปลาบอกกับมะนาเซว่า “ที่เจ้าได้พลอยมาในครั้งนี้ไม่ใช่เพราะข้า แต่เป็นเพราะตัวเจ้าเองที่เป็นคนดี มีความอดทน และไม่โลภมาก ขอให้เจ้าโชคดี” มะนาเซก็เดินไปเฝ้ากษัตริย์อย่างมีความสุข เพราะตนจะได้แต่งงานกับลูกสาวของกษัตริย์ตามที่ต้องการ

คำถามท้ายเรื่อง

1. มะนาเซมีลักษณะนิสัยอย่างไร อธิบาย

.....
 .....

2. พฤติกรรมของมะนาเซ สมควรปฏิบัติเป็นแบบอย่างหรือไม่

.....
 .....

3. ทำไมปลาจึงช่วยมะนาเซ

.....
 .....

4. มะนาเซได้แต่งงานกับลูกสาวกษัตริย์หรือไม่ อย่างไร

.....
 .....

5. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่อง กษัตริย์เลือกลูกเขย

.....
 .....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนแต่งกลอนถึงความพยายามของมะนาเซเพื่อความรักในครั้งนี้

.....
 .....

แบซาแวกับซาฟารี

ณ เมืองแห่งหนึ่งเจ้าเมืองมีโอรสอยู่สองพระองค์ ชื่อว่าแบซาแวกกับซาฟารี เจ้าเมืองเห็นว่าโอรสทั้งสองถึงวัยแก่การครองราชย์ จึงออกคำสั่งให้ทั้งสองออกไปสร้างเมืองของตน โดยกำหนดให้แบซาแวกเดินทางไปทางทิศตะวันตก ส่วนซาฟารีไปทางทิศตะวันออก

แบซาแวกเดินทางไปทางทิศตะวันตก ไปเจอกับคาราวานเลี้ยงแกะ แบซาแวกช่วยทำงานอย่างขยันขันแข็ง เขาหลงรักงานนี้มาก วันหนึ่งเขาได้เห็นชายหนุ่มหลายคน เดินทางไปหาเจ้าเมืองที่เขาอาศัยอยู่เพื่อไปปราบสัตว์ประหลาดที่เข้ามาก่อวุ่นวายในเมือง แต่ก็ไม่มีใครสามารถต่อสู้กับมันได้ แบซาแวกจึงตัดสินใจไปช่วย แบซาแวกสามารถเอาชนะสัตว์ประหลาดได้ เจ้าเมืองตัดสินใจยกลูกสาวของตนให้

ก่อนที่จะจัดงานแต่งงานลูกสาวเจ้าเมืองเกิดตามองไม่เห็นอย่างหาสาเหตุไม่ได้ เจ้าเมืองจึงตามหาหมอเก่งๆรักษาแต่ไม่หาย ทางเดียวที่จะรักษาได้คือ ต้องเอาน้ำนมเสือแม่ลูกอ่อน เมื่อให้ทหารไปเอา ทหารไม่กล้าเข้าไปใกล้จึงเอานมสัตว์อื่นมา ก็รักษาไม่หาย เมื่อเห็นดังนั้นแบซาแวกจึงอาสาไปเอาด้วยตนเอง เมื่อไปถึงแบซาแวกค่อยๆเข้าไปใกล้แม่เสือ ถ้าเข้าไปขโมยถ้าแม่เสารู้ตัวทันที ตนจะต้องถูกเสือกินเป็นแน่ เขาจึงตัดสินใจ เข้าใกล้แม่เสือ แล้วยกมืออ่อนน้อมแม่เสือพร้อมเล่าถึงสาเหตุการมาของตน ปรากฏว่าแม่เสื่อยินยอมให้น้ำนมแก่แบซาแวกอย่างง่ายดาย เพราะเห็นถึงความกล้าหาญของแบซาแวก ในที่สุดแบซาแวกก็นำน้ำนมเสือไปรักษาลูกเจ้าเมืองและแต่งงานกันอย่างมีความสุข

ส่วนซาฟารีหลังจากรอนแรมในป่าทางทิศตะวันออกไปหลายวัน ก็ได้เจอเมืองร้างแห่งหนึ่ง ไม่มีผู้คนอาศัยอยู่ จึงเดินสำรวจเมืองด้วยความสงสัยว่าเกิดอะไรขึ้นกับเมืองนี้ ระหว่างที่เดินเข้าไปในปราสาทร้างนั้น ไปเจอกลองใบใหญ่วางอยู่ และได้ยินเสียงร้องไห้กระซิกๆ ออกจากกลองใบนั้น ด้วยความสงสัย ซาฟารีจึงใช้มีดกรีดกลอง ปรากฏว่าเจอหญิงสาวงามคนหนึ่ง จึงถามว่าทำไมถึงอยู่ในกลองกลางเมืองร้างเช่นนี้

นางจึงเล่าความทั้งหมดว่า มีครุฑร้ายมาอาละวาด ชาวบ้านหนีไปหมด พ่อแม่ของตนหนีไม่ทัน จึงถูกพญาครุฑทำร้าย ก่อนตายจึงเอาตนมาซ่อนไว้ในกลองนี้ เพื่อให้พ้นจากเงื้อมมือของพญาครุฑ

พอตกเย็นพญาครุฑก็ปรากฏตัวตามที่นางเล่า เมื่อเห็นสาวงามอยู่กับซาฟารี พญาครุฑก็พยายามจะเข้าแย่งชิงหญิงงามคนนั้น แต่ซาฟารีเข้ามาทันไว้ จึงเกิดการต่อสู้อย่างดุเดือด จนในที่สุดซาฟารีก็สามารถเอาชนะพญาครุฑได้ ทั้งสองจึงช่วยบูรณะบ้านเมืองใหม่อีกครั้ง ชาวบ้านที่รู้ข่าวก็ออกจากป่ามาอยู่ในเมืองอย่างสงบสุขสืบไป

คำถามท้ายเรื่อง

1. ทำไมเจ้าเมืองถึงให้โอรสทั้งสองออกไปหาที่ตั้งเมืองด้วยตนเอง

.....
 .....

2. แบซาแวมี่ลักษณะนิสัยอย่างไร

.....
 .....

3. ถ้านักเรียนเป็นแบซาแวมี่จะไปหาน้ำนมเสือหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
 .....

4. ซาฟารีเจอปัญหาอะไรบ้างและแก้ปัญหาเหล่านั้นอย่างไร

.....
 .....

5. นิทานเรื่องนี้แฝงข้อคิดใดให้กับนักเรียนบ้าง จงแสดงความคิดเห็น

.....
 .....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนแต่งกลอนที่บรรยายเกี่ยวกับความรักมา 1 บท

.....
 .....

นางเงือกกับชะนี

เมาะมาว อาศัยอยู่กับลูกชายในกระท่อมริมชายป่าแห่งหนึ่ง นางมีฐานะยากจน วันหนึ่งลูกชายของนางอยากแต่งงานจึงให้นางหาผู้หญิงให้ นางจึงออกไปหาตามความต้องการของลูก แล้วไปเจอลูกสาวคนโตของเศรษฐีคนหนึ่ง เธอชื่อกะลง เมาะมาวจึงพูดคุยกับเธอพร้อมบอกความประสงค์ ก็ถูกเธอตะคอกใส่พร้อมกับเอาน้ำปลาร้าสาดใส่นางจึงกลับบ้านไปพร้อมกับความผิดหวังและอับอาย แต่นางก็ไม่ละความพยายาม

วันรุ่งขึ้น นางก็ไปตามหาผู้หญิงให้ลูกชายของนางอีกครั้ง จนไปเจอกับลูกคนที่สองหรือกะเงาะ ซึ่งเธอก็ไม่ชอบนางเหมือนกับพี่คนโต เพราะเมาะมาวเป็นคนจน จึงต่อว่านางพร้อมสาदनํ้าสกปรกใส่นาง นางจึงกลับบ้านด้วยสภาพเปียกปอนและสกปรก เมื่อกลับมาถึงบ้าน นางจึงรีบทำความสะอาด และบอกกับลูกชายว่าจะล้มเลิกความตั้งใจ แต่ลูกของนางไม่ยอม นางจึงบอกกับลูกชายว่า ตนจะไปอีกแค่ครั้งเดียวเท่านั้น ถ้าไม่ได้ก็จะไม่หาอีกแล้ว

วันต่อมาเมาะมาวจึงไปตามหาหญิงสาวให้ลูกชายอีกครั้ง ครั่งนี้นางเจอกับลูกคนเล็กของเศรษฐี เธอชื่อ เตชะชู เตชะชูต้อนรับนางเป็นอย่างดี ยกนํ้ามาให้ สอบถามว่าต้องการอะไร นางก็แจ้งความประสงค์ของตน ลูกสาวคนเล็กน้อมรับและตอบรับคํานาง

ทั้งสองครอบครัวก็จัดงานแต่งงาน เมื่อพี่สาวทั้งสองเห็นลูกชายของเมาะมาวก็หลงรัก เพราะเขามีรูปร่าง ผิวพรรณดี ก็เกิดความริษยาต่อน้องสาวของตน จึงวางแผนให้เตชะชูกับสามีผิดใจกัน โดยบอกกับเตชะชูว่า “บนเตียงนอนต้องวางเข็ม เพราะผู้ชายจะหลงเสน่ห์” เตชะชูเชื่อพี่สาวทั้งสองจึงทำตาม เมื่อชายหนุ่มนอนบนเตียงก็โดนทิ่มกลางหลัง จึงโกรธเตชะชูมาก เพราะคิดว่าเธอทำเพื่อทำร้ายเขา เขาเสียใจมากที่เตชะชูไม่รักเขาแล้ว จึงกลับบ้านกลางป่าของตน เตชะชูรู้เข้า จึงตามมาอธิบายทุกอย่างให้สามีฟัง เมื่อเข้าใจทุกอย่างแล้ว เขาจึงยอมกลับไปที่บ้านของเศรษฐี พร้อมกับเตชะชูอีกครั้ง

พี่สาวทั้งสองก็ยังไม่ยอมแพ้ บอกให้เตชะชูให้สามีกินหมากจะได้หลงรักเตชะชูมากยิ่งขึ้น เตชะชูเริ่มไม่เชื่อพี่สาว แต่พี่สาวก็พยายามบอกว่าที่บอกมานี้ เพราะรู้สึกผิดที่ตนทั้งสองทำให้น้องกับสามีผิดใจกัน เตชะชูจึงเชื่อจัดหาหมากมาให้สามีของตน ระหว่างนั้นพี่สาวก็ใส่ยาพิษลงไปในหมาก เมื่อชายหนุ่มกินเข้าไปทำให้โดนพิษของหมากนั้น เมื่อชายหนุ่มฟื้นจากพิษ จึงหนีออกจากบ้านของเตชะชูไป

เตชะชูจึงออกตามหาสามีของตน เตชะชูออกตามหาตามชายหาดไปเรื่อย ๆ เรียกสามีของตน แต่เรียกเท่าไรก็ไม่เจอ เพราะสามีของนางหนีเข้าไปในป่า ร้องไห้ด้วยความเสียใจที่หญิงที่ตนรักทำร้ายตน เขานั่งร้องไห้อยู่บนต้นไม้จนกลายเป็นชะนี ส่วนเตชะชูตามหาสามีด้วยนํ้าตานองหน้าอยู่หลายวัน รู้ตัวอีกที่เธอก็เผลอที่ทะเล เธอร้องเรียกหาสามีทั้งวันทั้งคืน แต่ก็ไร้แววของสามี จนทิวจึงกินหญ้าริมหาดชนิดหนึ่งเข้าไปทำให้กลายเป็นนางเงือกในที่สุด

คำถามท้ายเรื่อง

1. การกระทำของพี่สาวดีหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
 .....

2. ถ้านักเรียนเป็นเตະชูจะทำตามที่พี่สาวบอกหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
 .....

3. ทำไมชายหนุ่มจึงหนีออกจากบ้าน

.....
 .....

4. ทำไมเตະชูจึงกลายเป็นนางเงือก และชายหนุ่มจึงเป็นชะนี

.....
 .....

5. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไรแก่นักเรียนบ้าง จงอธิบาย

.....
 .....

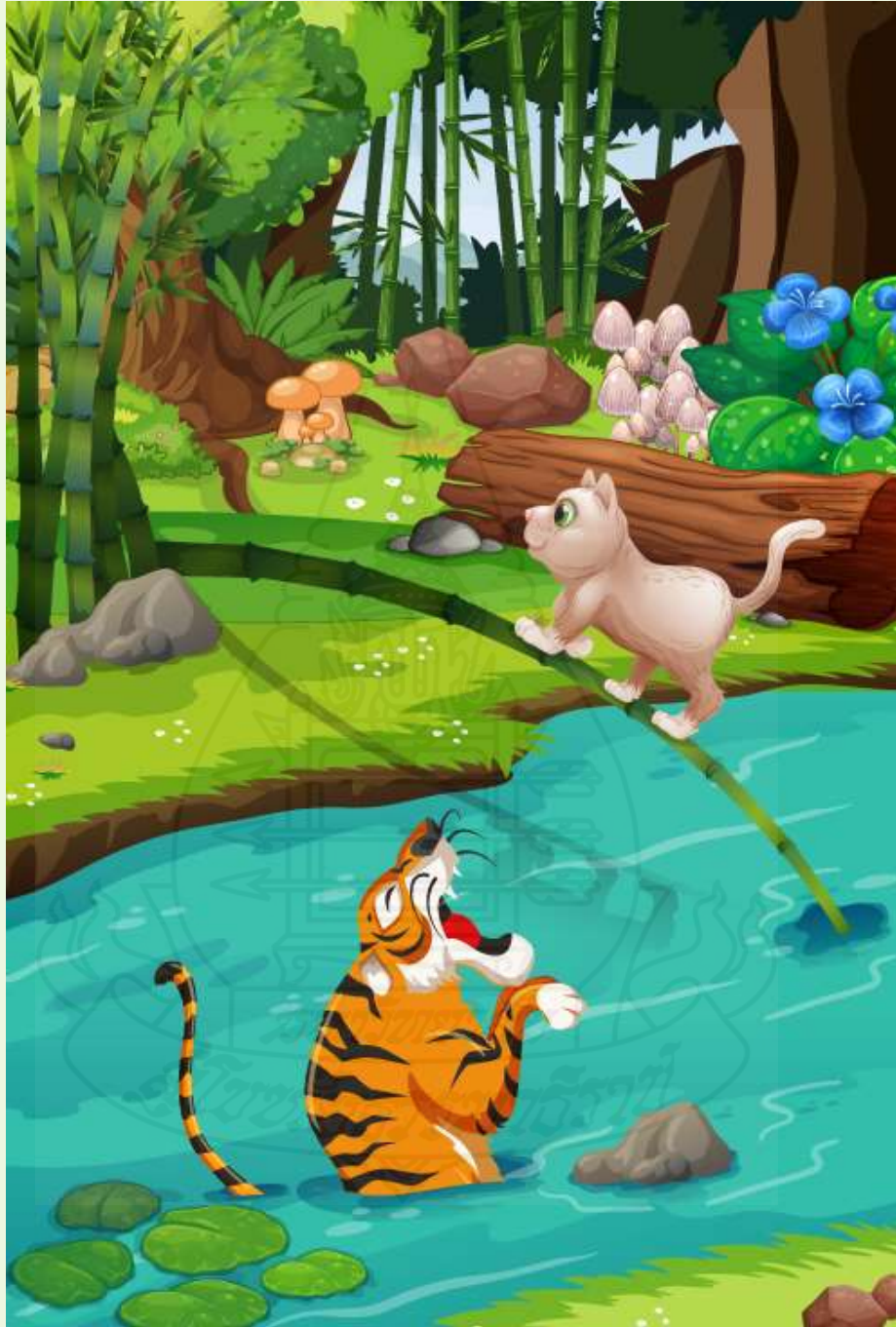
กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนแต่งกลอนสุภาพจำนวน 1 บท พรรณนาถึงความรักที่เตະชูมีต่อสามี

.....
 .....

แมวกับเสือ

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ณ ป่าลึกแห่งหนึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของแมวและเสือ ในทุกวันเสือจะมาหาแมว เพื่อขอเรียนรู้อะไรต่าง ๆ ทั้งเรื่องการล่าเหยื่อ การปีนป่ายต้นไม้ รวมถึงการดำรงชีวิตอื่น ๆ อีกมากมาย

วันหนึ่งแมวจะสอนวิธีการจับปลาให้กับเสือ ระหว่างที่กำลังหาแหล่งปลาชุกชุมอยู่นั้น แมวหันไปบอกเสือว่า “ฝั่งโน้นปลาน่าจะชุกชุมกว่าฝั่งนี้ เราข้ามไปฝั่งโน้นกันดีกว่า” บริเวณนั้นไม่มีสะพานให้ข้ามฝั่งได้ แต่น้ำก็เชี่ยวเกินกว่าจะว่ายได้ บังเอิญไปเห็นไผ่ลำหนึ่ง โน้มมากกลางลำธารพอดี แมวจึงตัดสินใจกระโดดไปเหยียบบนลำไผ่นั้นทันที และไต่ไปจนถึงฝั่ง โดยไม่ได้บอกเสือให้รอ ตนจะไปหาไม้มาทำสะพานให้

ฝ่ายเสือเมื่อเห็นครุของตนข้ามไปโดยไต่ไม้ไผ่ จึงทำตามบ้าง โดยไม่คำนึงถึงขนาดและน้ำหนักของตนเอง ลำไม้ไผ่รับน้ำหนักของเสือไม่ไหว ไม้ไผ่หักทันที เสือเสียหลักจึงตกลงไปในน้ำที่เชี่ยวกราก ทำให้ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ ทำให้ลอยไปกับน้ำและเสียชีวิตในที่สุด

พี่น้องของเสือกตใจมาก แต่ก็ไม่สามารถช่วยเสือดัวนั้นได้ จึงโกรธแมวมาก คิดว่าแมวหลอกเสีย โดยไม่บอกวิธีการข้ามแม่น้ำให้รู้ จึงบอกกับแมวบอกกับแมวด้วยความแค้นใจว่า “นับจากนี้ไป เจอแมวที่ไหน จะขอจับกิน ให้หมด แม้กระทั่งซี้ก็จะไม่ให้เหลือ”

นับแต่นั้นทุกครั้งที่แมวอุจจาระมันจะขุดหลุมและกลบให้เรียบร้อย ก่อนไปก็ مطمئنกว่าจะแน่ใจว่าไม่ได้กลิ่นแล้ว กลัวเสือกินตน

คำถามท้ายเรื่อง

1. เสือมีลักษณะนิสัยอย่างไร

.....
 .....

2. นักเรียนชอบตัวละครใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....
 .....

3. ทำไมแมวจึงจิ้งจิ้งใช้ดินกลบทุกครั้งที่อยู่จากระ

.....
 .....

4. นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมของเสือตัวอื่นๆที่มีต่อแมวเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
 .....

5. นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

.....
 .....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับพระคุณของครู โดยตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม

.....
 .....

หอยกับปลาตุก

ณ ลำคลองแห่งหนึ่งเป็นที่อาศัยอยู่ของบรรดาสัตว์ต่าง ๆ อย่างสงบสุข วันหนึ่งขณะที่หอยผู้เชื่องช้ากำลังเดินออกไปหากินอยู่นั้น มันก็ได้เจอกับปลาตุ๊กจอมพาลของลำคลองแห่งนี้

ปลาตุ๊กทักหอยแล้วถามว่าจะไปไหน หอยตอบตามความจริง ปลาตุ๊กได้ฟัง จึงตอบกลับไปว่า เดินช้าแบบนี้ เมื่อไหร่จะไปถึง หอยได้ยินคำสบประมาทแบบนี้ จึงทำปลาตุ๊กกว่า “ถ้าอย่างนั้นเรามาแข่งวิ่งกันมัย จะได้รู้กันไปเลยว่าใครเดินเร็วกว่ากัน” แล้วถ้าใครแพ้ต้องทำยังไง ปลาตุ๊กถาม หอยจึงบอกว่า ถ้าใครแพ้จะโดนตีหัว จากนั้นก็นัดวันการแข่งขันให้เรียบร้อย พร้อมประกาศให้ชาวป่าทราบว่าจะมีการแข่งขันในวันและเวลาที่พวกตนกำหนด

ก่อนที่จะถึงวันแข่งขัน หอยก็เรียกพวกตนมาประชุมแล้ววางแผนกัน โดยหอยแต่ละตัวจะไปรอที่จุดต่าง ๆ ของเส้นทางการแข่งขัน ตั้งแต่จุดเริ่มต้น จนถึงเส้นชัย พอถึงวันแข่งขันหอยก็ทำตามที่ได้วางแผนไว้ ก่อนการแข่งขัน มันได้คุยข่มปลาตุ๊กว่าถ้าอยากรู้ว่าตนวิ่งเร็วขนาดไหน ให้ปลาตุ๊กลองเรียกตลอดเส้นทางการวิ่งดูสิ จะได้ว่า หอยวิ่งเร็วมาก

เมื่อการแข่งขันเริ่มต้นขึ้น ปลาตุ๊กก็เรียกหอย หอยตัวที่อยู่หน้าปลาตุ๊กก็ขานรับ ปลาตุ๊กก็เพิ่มความเร็วของตนมากยิ่งขึ้น จากนั้นก็เรียกหอยต่อ หอยที่อยู่ข้างหน้าอีกตัวก็ขานรับ เป็นอย่างนี้จนถึงเส้นชัย ปรากฏว่าหอยชนะการแข่งขัน

ปลาตุ๊กก็เลยถูกหอยตีหัวตามคำสัญญา สังเกตได้จากปัจจุบันว่าหัวของปลาตุ๊กจะมีลักษณะแบน เพราะโดนหอยตีหัวนั่นเอง

คำถามท้ายเรื่อง

1. หอยกับปลาตุก มีข้อดีอย่างไร จงอธิบาย
.....
.....
2. เพราะเหตุใดปลาตุกจึงหัวแบน
.....
.....
3. พฤติกรรมใดของปลาตุกที่ไม่ควรนำมาใช้ จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
.....
.....
4. ถ้าให้นักเรียนเป็นผู้แต่งเรื่องนี้ นักเรียนจะดำเนินเรื่องให้หอยที่โง่การแข่งขันได้รับผลการกระทำของตนเองอย่างไรบ้าง
.....
.....
5. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดใด นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร
.....
.....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนแผนผังความคิดโครงเรื่อง เรื่องหอยกับปลาตุก

.....
.....

กระเจิงผู้พิพากษา

พรานคนหนึ่ง วางบ่วงกับดักสัตว์ ในป่าแห่งหนึ่ง บังเอิญสิงโตเดินผ่านแล้วไปติดกับบ่วงของนายพราน สัตว์ต่าง ๆ ผ่านมาเห็นเข้าต่างก็ไม่กล้าเข้าไปช่วย เพราะกลัวสิงโต สิงโตติดบ่วงของนายพรานจนใกล้ค่ำ

มีหนูตัวหนึ่งออกจากกรูใกล้กับบ่วงของนายพราน สิงโตจึงจับหนู และขอร้องให้หนูช่วยแก้เชือกให้ตนหน่อย แล้วบอกว่า “ถ้าช่วยข้า ข้าจะให้รางวัลเจ้าอย่างงาม” หนูได้ยินดังนั้นจึงบอกให้ทุกคนเป็นพยานด้วยว่า “สิงโตจะให้รางวัลแก่ตน ถ้าตนสามารถแก้เชือกได้” พอกล่าวเสร็จ หนูก็ใช้ฟันแทะเชือกทีละเล็กทีละน้อย จนเชือกขาด พอเชือกขาดหนูก็เดินเข้าไปหาสิงโตเพื่อจะขอรางวัล

ทันใดนั้นสิงโตก็ยื่นมือไปจับหนูและอ้าปากจะกินหนู หนูตกใจร้องเสียงดังว่า “ทำไมสิงโตไม่รักษาคำพูด” สิงโตจึงกล่าวไปว่า “นี่เ็นรางวัลของเจ้า คือเป็นอาหารของข้าไง”

สิงโตก็บอกว่า “ลองถามสัตว์เป็นพยานดูสิ” หนูก็หันหน้าไปถามพยานที่อยู่รายล้อม ปรากฏว่าพยานกลับตอบด้วยความกลัวว่า “สิงโตทำถูกแล้ว เมื่อหนูแก้เชือกให้ หนูก็ต้องเป็นอาหารของสิงโต” หนูก็หมดสิ้นความหวัง

ทันใดนั้นก็มีกระจกตัวหนึ่งตะโกนด้วยเสียงอันดังว่า “ข้าก่อนเจ้าสิงโต” พร้อมกับถามเจ้าสิงโตให้คิดว่า “เจ้าทำถูกแล้วหรือที่จะไปกินผู้มีพระคุณต่อเจ้าเช่นนี้” สิงโตตอบอย่างมั่นใจว่า “แน่นอน” กระจกจึงหันไปถามพยานอีกครั้งว่า เห็นด้วยกับสิงโตบ้าง

มีดพร้ายกมือไม่รอช้า “เล่ามาสิ” กระจกเร่งเร้า “ตอนข้าใหม่ๆ ข้าก็ทำหน้าที่วางป่าให้กับคน ให้สะดวกสบาย พอข้าแก่สนิมขึ้นคนก็ทิ้งข้าไป” มีดพร้าเล่า เลื้อยก็ไม่ยอมแพ้ยกมือและเล่าเรื่องของตนบ้าง “ข้าก็เช่นกัน ตอนใหม่ๆ คนก็เก็บไว้ทะนุถนอมไว้อย่างดี แต่พอแก่ก็ทิ้งข้า ไม่ก็เหยียบข้าทำเป็นผ้าขี้ริ้ว นี่ไง การทำดีแล้วไม่ได้ผลดีกลับมา”

เมื่อฟังดังนั้นแล้วกระจกก็คิดว่าหนูไม่รอดจากการเป็นอาหารของสิงโตแน่ เพราะพยานทุกคนเข้าข้างสิงโตหมดเลย แต่กระจกยังไม่ยอมแพ้ และบอกไปว่า “ไม่ใช่ การทำความดี จะต้องได้รับผลดี” พร้อมกับบอกกับหนูและสิงโตว่า “ลองเล่าสิว่า เรื่องตั้งแต่ต้นเป็นอย่างไร” หนูก็เล่าว่าลักษณะของบ่วงเป็นอย่างไร พอเล่าจบ กระจกบอกกับทั้งสองว่าตนไม่เข้าใจ ขอให้หนูและสิงโตสาธิตให้ดูหน่อย

สิงโตก็ไม่รอช้าเพราะรีบจะทำให้เสร็จๆจะได้กินหนูเป็นอาหารได้เร็วๆ พอสาธิตให้กระจกดูเสร็จ ปรากฏว่าสิงโตก็ติดบ่วงเหมือนเดิม กระจกก็รีบดึงมือหนูหนีไปอย่างรวดเร็ว สิงโตพยายามเรียกเท่าไร หนูก็ไม่หันหลังไปช่วยสิงโตอีกเลย บรรดาสัตว์ต่าง ๆ ก็แยกย้ายกัน โดยไม่มีใครไปช่วยสิงโตเลย

คำถามท้ายเรื่อง

1. ถ้านักเรียนเป็นสิงโต จะตอบแทนหนูอย่างไร เพราะเหตุใด

.....

.....

2. ทำไมสัตว์อื่น ๆ จึงไม่กล้าช่วยสิงโต

.....

.....

3. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร กับคำพูดของเสือ

.....

.....

4. นิทานเรื่องนี้สอนกฎแห่งกรรมอย่างไรบ้าง

.....

.....

5. นักเรียนสามารถนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้ ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง

.....

.....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนโต้วาที ในญัตติ “การให้รางวัล กับบทลงโทษ” อะไรดีกว่ากัน

.....

.....

เงินค่าจ้าง

กาเดร์เป็นช่างรับเหมา เขามีลูกจ้าง 5 คน ดังนี้ บอเฮง มะแอ กอเซ็ง ยากี และมามะ กาเดร์เป็นคนที่ยุติธรรมมาก ลูกน้องทั้ง 5 คนของเขาจะได้ค่าจ้างเท่า ๆ กัน ในบรรดาลูกจ้างของเขานั้น จะมีคนหนึ่งทำงานเร็วกว่าคนอื่นเป็นสองเท่า คือ มะแอ แต่ก็ได้รับค่าจ้างเหมือนกับคนอื่น

วันหนึ่งมะแอมิธุระจึงมาทำงานสาย แต่ด้วยความที่เขาทำงานเร็ว งานที่ได้จึงเท่ากับคนที่มาทำงานตรงเวลา กาเดร์จึงให้ค่าจ้างเหมือนคนอื่น โดยไม่หักค่ามาสาย บอเฮงรู้เข้าก็ไม่พอใจ ไปถามกาเดร์ว่า “ทำไมคนที่มาทำงานไม่ครบตามเวลา แต่ได้ค่าจ้างเต็มวัน” กาเดร์ก็อธิบายว่า “มะแอมาสายก็จริง แต่ว่าผลงานที่ออกมาเท่ากับคนที่มาตรงเวลา” บอเฮงฟังแบบนั้นก็พอใจ ฮึดฮัดกลับบ้านด้วยความโกรธ จึงไม่รับเงิน แล้วไม่มาทำงานอีกเลย

กาเดร์พอรู้ว่าลูกน้องไม่มาทำงานแล้ว แต่ยังไม่เอาค่าจ้าง กาเดร์ก็ยังเก็บเงินค่าจ้างไว้ ไม่รู้จะทำอย่างไร คิดไปคิดมา จึงคิดว่าควรจะทำเงินนี้ให้เกิดประโยชน์ที่สุด เขาจึงตัดสินใจไปซื้อไก่มาคู่หนึ่ง กาเดร์ก็เลี้ยงด้วยตนเอง เลี้ยงไปเลี้ยงมา นานวันเข้า จากวันเป็นเดือน ไก่ก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น ไม่มีพื้นที่จะเลี้ยงไก่ จึงขายไก่ทั้งหมด

เมื่อได้เงินขายไก่ กาเดร์จึงตัดสินใจนำเงินนั้นไปซื้อแะคู่หนึ่ง กาเดร์ก็เลี้ยงด้วยความเอาใจใส่ จากวันเป็นเดือน จากเดือนเป็นปี แะก็เพิ่มจำนวนมากขึ้นไปเรื่อย ๆ จนกาเดร์เลี้ยงแะไม่ไหว จึงตัดสินใจขายแะทั้งหมด แล้วนำเงินที่ได้ไปซื้อวัวคู่หนึ่ง และเลี้ยงด้วยตนเองเหมือนเดิม จนไม่มีพื้นที่จะเลี้ยง จึงขายวัว และท้ายที่สุดเขาก็ไปซื้ออูฐ คู่หนึ่ง นายจ้างเลี้ยงจนอูฐเพิ่มจำนวนเป็นสิบสองตัว

เวลาก็ล่วงเลยเป็นสิบ ๆ ปี วันหนึ่งบอเฮงเกิดตงงาน เงินที่ได้จากการรับจ้างก็เริ่มหมดลง พยายามหางานใหม่ทำ ก็ไม่มีใครจ้างเพราะบอเฮงก็เริ่มแก่ลงแล้ว ก็นึกได้ว่าตนยังไม่ได้รับเงินจากนายจ้างเก่า ก็เลยออกไปหากาเดร์

เมื่อถึงที่บ้านกาเดร์ บอเฮงก็แนะนำตัวกับกาเดร์ ว่าจำตนได้ไหม กาเดร์แก่มากแล้ว จำบอเฮงไม่ได้ บอเฮงเริ่มหน้าเสียว กลัวไม่ได้ค่าจ้างบอเฮงจึงเล่าความย้อนหลัง ว่าตนคือคนที่ไม่พอใจนายจ้างและออกจากงาน โดยไม่ได้เอาค่าจ้าง “อ้อ จำได้สิ” พอได้ยินกาเดร์พูดแบบนั้น บอเฮงก็รีบแจ้งความประสงค์ของตัวเองทันที ที่เข้ามาวันนี้ เพื่อมาเอาค่าจ้างที่ค้างไว้ “ข้าไม่มีให้หรอก ข้าหยุดรับเหมามานานแล้ว เพราะข้าแก่เกินกว่าจะทำงานได้แล้ว” กาเดร์บอก บอเฮงทำหน้าที่ไม่พอใจ

ยังไม่ทันที่บอเฮงจะกล่าวต่อกาเดร์ กาเดร์ชี้ไปที่สนามหญ้าหลังบ้านแล้วถามบอเฮงว่าเห็นอะไรไหม “อูฐ” บอเฮงตอบ “ใช่ อูฐของเจ้า” กาเดร์แจ้งให้บอเฮงทราบ บอเฮงทำหน้าที่ไม่เชื่อพร้อมกับกล่าวออกไปว่า “เป็นของข้าได้อย่างไร มาอำอะไรอีก ค่าจ้างก็ไม่ให้

แล้ว” กาดเร่รกล่าววว่า “นี่แหละคือค่าจ้างของเจ้า ที่ข้าเก็บไว้ ข้าไม่กินเงินของเจ้าหรอก” พร้อมกับเล่าถึงเงินของบอเฮงตั้งแต่ต้น

บอเฮงได้ฟังดังนั้นจึงกล่าวขอโทษและขอบคุณกาดเร่รที่ยุติธรรมกับตนทั้ง ๆ ที่ตนทำเรื่องไม่ดีกับกาดเร่รไว้มาก บอเฮงกลับบ้านด้วยความซาบซึ้งใจในความดีของกาดเร่รที่มีต่อตน

คำถามท้ายเรื่อง

1. กาดเร่รมีลักษณะนิสัยอย่างไร

.....
 .....

2. บอเฮงทำถูกหรือไม่ที่ออกจากงาน

.....
 .....

3. ถ้านักเรียนเป็นกาดเร่รจะเอาเงินมาซื้อสัตว์มาเลี้ยงหรือไม่เพราะเหตุใด

.....
 .....

4. ทำไมบอเฮงจึงมารับเงินจากกาดเร่ร

.....
 .....

5. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดใดแก่นักเรียนบ้าง และจะนำข้อคิดที่ได้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันอย่างไร

.....
 .....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนเขียนโครงเรื่องของนิทาน เรื่อง ค่าจ้าง

.....
 .....

ข้าวโพด

ริมคลองแห่งหนึ่ง มีไร่ข้าวโพดสวยงาม กำลังออกผลเต็มไปทั่วไร่ เจ้าไร่ข้าวโพดนี้คือ เจะแต เจะแตเป็นคนที่ขยันมาก รดน้ำ พรวนดิน ใส่ปุ๋ย เป็นประจำ จนข้าวโพดออกผลงดงามอย่างที่เห็น ใครเดินผ่านไป ผ่านมา ก็อยากกินข้าวโพดของเจะแตกันทั้งนั้น แต่เจะแตไม่ให้ใคร แม้จะขอซื้อก็ตาม

วันหนึ่งเจะมะเดินผ่านมาเห็นข้าวโพดของเจะแต ก็รู้สึกอยากกิน ก็เลยไปขอซื้อจากเจะแต แต่เจะแตไม่ให้ เจะมะรู้สึกไม่พอใจที่เจะแตไม่ให้ข้าวโพดแก่ตน จึงคิดแผนแก้เผ็ดเจะแต

เจะมะคิดยังไงก็คิดไม่ออก จะหลอกอย่างไรเจะแตก็ไม่ยอมทั้งนั้น เจะมะก็หมดหวังที่จะได้กินข้าวโพดของเจะแต เจะมะก็เลยตัดสินใจกลับบ้าน แต่ก่อนกลับขอเยาะเย้ยเจะแตสักเล็กน้อยละกัน ดีกว่าไม่ทำอะไรเลย คิดได้ดังนั้น เจะมะจึงแลบลิ้นใส่เจะแตพร้อมถกผ้าถุงขึ้นเปิดก้นให้เจะแต เจะแตโกรธมากมีอะไรอยู่ในมือและใกล้ตัวจึงเขวี้ยงใส่เจะมะหมดเลย

เจะมะรีบเก็บข้าวโพดบนพื้นแล้ววิ่งหนีไปอย่างรวดเร็ว กลับมาตมที่บ้านอย่างมีความสุข ที่ได้กินข้าวโพดของเจะแตที่ได้ขึ้นชื่อว่าหวงข้าวโพดยิ่งกว่าสิ่งใด

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนบอกข้อดีข้อเสียของजेตเต

.....
 .....

2. นักเรียนควรเอาอย่างजेตเตหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
 .....

3. นักเรียนมีวิธีการอย่างไร ถ้าอยากกินข้าวโพดของजेตเต

.....
 .....

4. นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้

.....
 .....

5. นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงอย่างไร

.....
 .....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนเรียบเรียงนิทานเรื่องนี้ เป็นปันทง แล้วขับร้องในห้องเรียนให้เพื่อน ๆ

ฟัง

.....
 .....

เขยชาวไร่ สะใภ้ชาวเล

มีครอบครัวหนึ่งอาศัยอยู่ริมทุ่งนา พวกเขาทำไร่ทำนา ครอบครัวนี้มีลูกชายหนึ่งคน ลูกชายของเขาได้แต่งงานกับลูกสาวชาวเล อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

วันหนึ่งพ่อตาและแม่ยายชาวเล มาเยี่ยมลูกสาวเพราะคิดถึง และเพื่อมากระชับความสัมพันธ์กับญาติที่เกี่ยวข้องกับลูกสาวให้สนิทแน่นแฟ้นด้วย ครอบครัวฝ่ายชายก็ต้อนรับเป็นอย่างดี ปิดกวาดบ้าน เชื้อดักไก่ ทำแกง ไม้ให้ขาดตกบกพร่อง พ่อตาแม่ยายประทับใจมาก ก่อนกลับบ้านบังเอิญไปเห็นมูสังอยู่ในกรง เกิดชอบขึ้นมา พ่อของฝ่ายชายก็มอบให้เป็นทีระลึก แม่ยายก็ถามว่า “มูสังนี้ กินอะไรเป็นอาหาร” พ่อของฝ่ายชาย ก็ตอบว่า “เลี้ยงไม่ยากหรอก มันกินซี่ไก่ ไปวางไว้ในเล้าไก่ ก็ไม่ต้องให้อะไรแล้ว”

พ่อตาแม่ยายชาวเล ก็กลับบ้านด้วยอิมเอมใจที่ลูกสาวได้สามีที่ดี และครอบครัวของสามีก็ดี และได้ของทีระลึกด้วย เมื่อถึงบ้านก็ใกล้ค่ำทั้งสองก็นำมูสังมาใส่ในกรงไก่ของตนตามที่พ่อฝ่ายชายบอกไว้ หลังจากนั้นก็ไปจัดเตรียมอาหารเพื่อกินอาหารเย็น

รุ่งเช้าทั้งสองก็ตื่นขึ้นมากเพื่อไปทำงาน ก่อนไปก็เกิดอยากแวะดูมูสังสักหน่อย เมื่อไปดูเห็นมูสังดูกระชุ่มกระชวย ก็อิมอย่างมีความสุข ที่เลี้ยงมูสังไม่ยากอย่างที่พ่อฝ่ายชายบอก แต่สักพักก็เริ่มเอะใจ “อ้าว! แล้วไก่หายไปไหนหมด” มองหน้ามูสัง รู้ทันทีว่า เสียรู้พ่อฝ่ายชายแล้ว เพราะความจริงแล้วมูสังกินไก่ไม่ใช่ซี่ไก่เป็นอาหารอย่างที่พ่อฝ่ายชายบอก

วันหนึ่งครอบครัวฝ่ายชายก็มาเยี่ยมครอบครัวสาวชาวเลบ้าง พ่อตาแม่ยายก็ต้อนรับอย่างดี หาปู ปลา สดๆ มาต้มยำทำแกง เลี้ยงดูปูเสื่อไม่ให้ขาดตกบกพร่องเหมือนที่ครอบครัวฝ่ายชายต้อนรับเลย

ครอบครัวฝ่ายชายก็ประทับใจเช่นกัน โดยไม่รู้ว่า พ่อตาแม่ยายรอเอาคืนที่ทำได้เจ็บแสบนั่นเอง พอจะกลับบ้าน พ่อตาแม่ยาย ก็บอกพ่อฝ่ายชายว่า มีของเป็นที่ระลึกด้วย

พ่อตาแม่ยายพาไปที่อ่างเปิดฝาท่ปิดไว้ ปรากฏว่าที่อยู่ในอ่างคือปูตัวใหญ่นั่นเอง พ่อตาบอกว่า “เอากลับไปเลี้ยง ปูเลี้ยงไม่ยากหรอก แค่นั่งปัสสาวะใส่มันเอง” พ่อฝ่ายชายก็อุ้มอ่างปูกลับบ้าน

เมื่อถึงบ้านก็วางอ่างปูที่ระเบียงบ้าน พอรุ่งเช้าก็เข้ามาดู และนึกขึ้นได้ว่ายังไม่ให้อาหารมัน จึงถกผ้าถุง ปัสสาวะใส่ปู เมื่อปูสัมผัสน้ำปัสสาวะ ปูก็ตื่นแล้วใช้ก้ามไปหนีบกันเขา จึงร้องอย่างเจ็บปวด

คำถามท้ายเรื่อง

1. นักเรียนคิดความสัมพันธ์ของสองครอบครัวนี้เป็นอย่างไร จะมีอยู่ในสังคมปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2. นักเรียนเล่าเหตุการณ์ที่คล้ายกับเหตุการณ์เช่นนี้

.....

.....

3. นิทานเรื่องนี้ตรงกับสำนวนไทยสำนวนใด

.....

.....

4. นักเรียนชอบเหตุการณ์ใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

5. นักเรียนได้รับข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องนี้

.....

.....

กิจกรรมเสนอแนะ

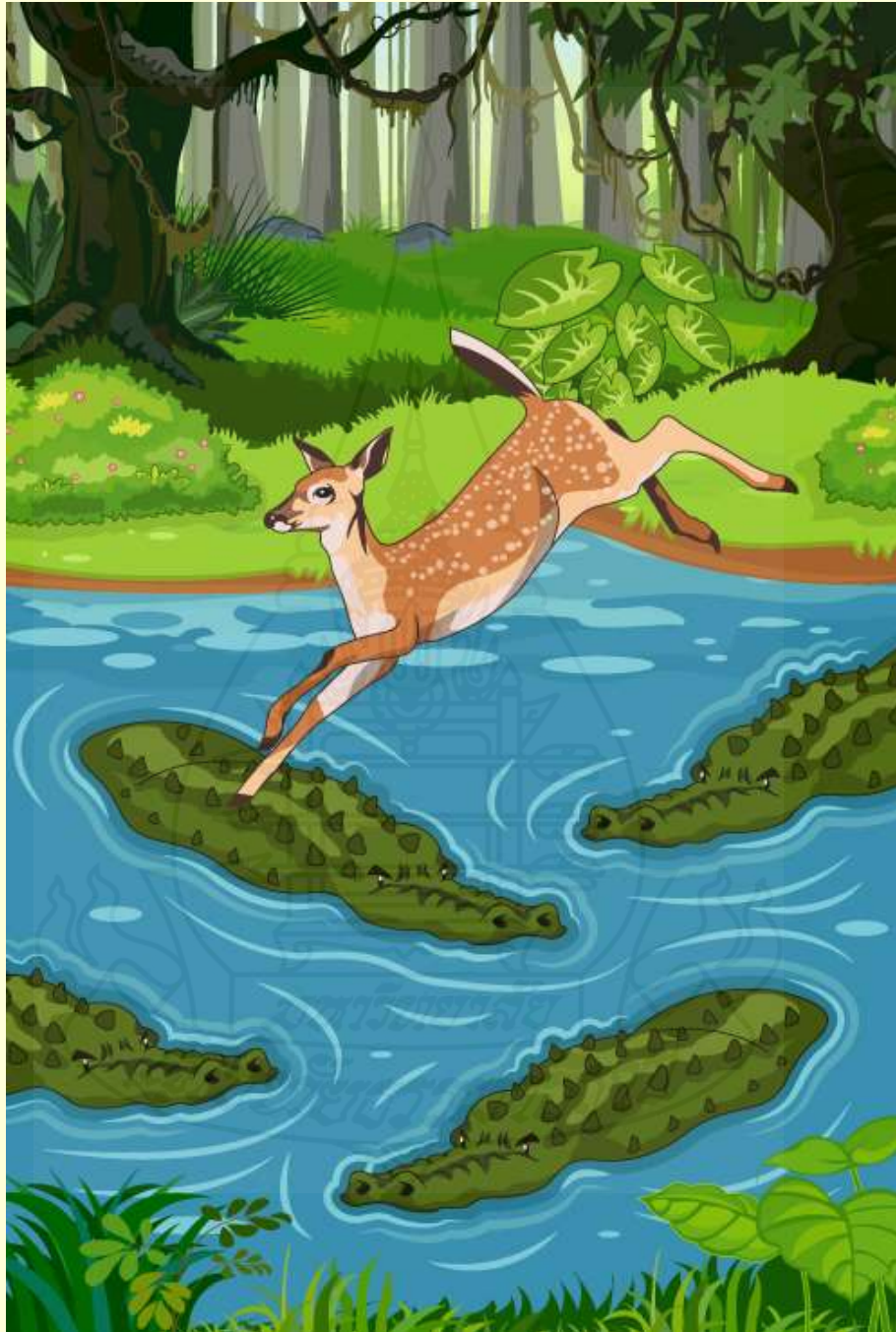
ให้นักเรียนเรียบเรียงเรื่อง เขยชาวไร่ สะใภ้ชาวเล เป็นกลอนแปด แล้วนำมาขับร้องในห้องเรียน

.....

.....

กระจอกกับจระเข้

กระจงตัวหนึ่งข้ามลำธารเพื่อไปหาอาหารอีกฝั่ง อย่างเพลิดเพลิน จนลี้มเวลา รู้ตัวอีกที ฟ้าก็มืดแล้ว จึงรีบวิ่งเพื่อจะกลับบ้าน ก็มาถึงริมแม่น้ำที่ตนข้ามไป ปรากฏว่าอยู่ห่างจากที่ตนข้ามไปเยอะมาก ถ้าลัดเลาะตามริมฝั่งลำธารคงต้องใช้เวลานานแน่ กระจงคิดในใจ แต่ถ้าจะข้ามตรงนี้ก็ไม่ได้เพราะจะระเซ้ซุ่มมาก ถ้าอย่างนั้นเราข้ามตรงนี้แหละใช้เวลาไม่นาน จะได้ไม่มีตไปกว่านี้

“เฮ้! จระเซ้” กระจงเรียกจระเซ้

จระเซ้โผล่มาเรียงรายหลายตัว กระจงเห็นแล้วเริ่มหวาดหวั่น แต่พยายามรวบรวมความกล้าและพูดออกไปว่า “จระเซ้ พวกเจ้าอยากกินข้าไหม ข้าเนื้อหวานนะ” จระเซ้ตอบ “อยากกินสิ” กระจงฟังดังนั้น จึงทำท่าเหมือนครุ่นคิด พร้อมพูดออกไปว่า “อืม! แต่พวกเจ้ามีหลาย ข้ามีตัวเดียวจะแบ่งกันกินอย่างไรล่ะ” กระจงเว้นจังหวะการคิดสักครู่ “อ้อ! ข้าคิดออกแล้ว พวกเจ้าลองเรียงเป็นแถว แล้วข้าจะไปเหยียบหลังของพวกเจ้า เมื่อข้าเหยียบบนหลังตัวใด ให้นำเสียงดังๆ แล้วครบทุกตัว พวกเจ้าก็สามารถแบ่งข้าได้ลงตัว”

สิ้นเสียงกระจง จระเซ้ก็เรียงแถวต่อกันยาวไปจนถึงอีกฝั่งของลำธาร กระจงก็วิ่งไปบนหลังของจระเซ้ทีละตัวไป และรีบกระโดดขึ้นฝั่งอย่างรวดเร็ว

คำถามท้ายเรื่อง

1. การที่กระจงต้องข้ามแม่น้ำที่มีจระเข้ นักเรียนคิดว่ากระจงขาดคุณธรรมในข้อใด อย่างไร

.....
 .....

2. ถ้านักเรียนเป็นกระจง นักเรียนจะแก้ปัญหาอย่างไร

.....
 .....

3. จระเข้มีลักษณะนิสัยอย่างไร จงอธิบาย

.....
 .....

4. เรื่องนี้ให้ข้อคิดใดกับนักเรียนบ้าง จงอธิบายมาเป็นข้อๆ

.....
 .....

5. นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้จากเรื่องไปใช้ในชีวิตของตนอย่างไร

.....
 .....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติจากนิทานเรื่อง กระจงกับจระเข้

.....
 .....

เปาะเนกับเมาะเน

มีตายายคู่หนึ่งปลูกกระท่อมไว้ที่ปลายนา ทั้งสองมีลูกชายด้วยกันหนึ่งคน เมาะเนเป็นคนขยันขันแข็ง หลังจากทีเมาะเนกลับจากเก็บผักบุ้งริมนา เพื่อจะมากินกับข้าว ก็บอกให้เปาะเนไปช่วยเอาพันธุ์ข้าวเบาของเปาะเจีที่หมู่บ้าน แต่เปาะเนซีเกียจ ก็บ้ายเปียง เปาะเนก็บอกว่าเปาะเนต้องไป เพราะเดี๋ยวเมาะจะไปดูลูก ลูกไม่สบายหลายวันแล้ว พุดไม่ทันขาดคำ ลูกก็ร้องจ้า เมาะเนรีบไปไกวเปลให้ลูก เปาะเนจึงจำใจต้องไปเอาพันธุ์ข้าวเบา ระหว่างทางเปาะเน ก็นึกภาพข้าวเบาที่เมาะเนบอก ว่ามันเป็นอย่างไง อ้อ นึกออกแล้ว ข้าวเบาก็ไม่หนักสิ

เมื่อถึงที่หมู่บ้าน เปาะเนก็ตรงไปที่บ้านเปาะเจี และเห็นเมาะเจีกำลังฟัดข้าวอยู่พอดี จึงขอข้าวเปลือกที่ปลิวอยู่บนพื้นดิน เมื่อเก็บได้มากพอแล้ว เปาะเนจึงสะพายกระสอบข้าวบนหลัง และเดินลัดเลาะไปริมป่า ซึ่งเป็นทางอีกเส้น ระหว่างทางเขาเจอลำธาร เห็นสะพานเก่าๆ อยู่ กำลังขี้ใจอยู่ว่า สะพานจะหักไหม ถ้าตนข้ามไป พลันสายตาไปเห็นมดกำลังเดินบนสะพานหลายพันตัว อืม ! น่าจะไม่หักขนาดมดเยอะขนาดนี้ ยังไปได้เลย เขาแค่คนเดียวเอง คิดพลางก้าวขาเหยียบสะพาน พอก้าวได้สองก้าวเท่านั้นแหละ สะพานก็หัก “โครม” เปาะเนตกลงไปในลำธาร กระสอบที่ถืออยู่ก็ลอยตามน้ำไป “ข้าวเบาที่ดีจริงๆ ตกกลงไปในน้ำยังลอยเลย” เปาะเนรีบคว้ากระสอบข้าวก่อนที่มันจะลอยไปไกลกว่านี้

เปาะเนแบกกระสอบข้าวเบามาถึงบ้าน เมาะเนเห็นสภาพเปียกปอน ก็ถามว่าไปทำอะไรมา เปาะเนก็เล่าเรื่องทั้งหมดให้เมาะเนฟัง เมาะเนให้เปาะเนไปเปลี่ยนเสื้อผ้า จะได้กินข้าวกัน ส่วนเมาะเน จะไปตากพันธุ์ข้าว ถ้าปล่อยให้ในกระสอบทั้งที่เปียกแบบนี้ ข้าวจะเสียเอา พอเมาะเนเทข้าวบนเสื่อเท่านั้นแหละ “เปาะ เนี่ไม่ใช่พันธุ์ข้าวเบา แต่เป็นข้าวที่ไม่มีเนื้อ มีแต่เปลือกเท่านั้น” เมาะเนขี้ใจเปาะเนมาก จึงบอกกับเปาะเนว่า “เผื่อลูกดีๆ เดี่ยวจะไปเอาพันธุ์ข้าวเอง” พุดจบเมาะเนก็หยิบกระสอบเดินไปที่หมู่บ้านทันที

ฝ่ายเปาะเน เปลี่ยนเสื้อผ้าเรียบร้อย กินข้าวเสร็จพอดี ลูกที่นอนอยู่ในเปลก็ร้องไห้เสียงดังลั่น เปาะเนก็ไกวเปล ร้องแห่กล่อมไปพลาง ลูกก็ยังไม่หยุดร้อง จึงยกลูกออกจากเปล ยิ่งกล่อมก็ยิ่งร้องหนักขึ้น ลูกต้องเจ็บตรงไหนแน่เลย ถึงร้องไห้หนักขนาดนี้ จึงสำรวจไปทั่วตัวของลูก

พลันสายตาไปเห็น กลางกระท่อมของลูกเคลื่อนไหวไปมา เพราะกบาลของเด็กยังไม่แข็ง “อ้อ เมาะ เลี้ยงลูกยังไง ไม่ดูเลยว่าลูกเป็นผี บนหัว” เปาะเนวางลูกลงแล้วไปเอาเข็มมาเจาะกลางกระท่อมของลูก สักครู่ใหญ่ลูกก็เงียบลง “คงหายเจ็บแล้ว เมาะเลี้ยงลูกไม่ดีเลย” เปาะเนต่อว่าเมาะเน พलगเอนหลังนอนข้างๆเปลของลูก

เมื่อเมาะเนกลับถึงบ้าน ก็เรียกเปาะเนให้มาดูพันธุ์ข้าว วันหลังจะได้ไปเอาถูก เปาะเนก็ต่อว่าเมาะเน “ทำไมไม่รู้ว่าลูกเป็นผีกลางหัว ร้องไห้หลายวัน ดูลิ เปาะบิปีผีครู

เดียว ลูกหลับสนิทเลย” เมาะเนได้ฟัง ก็ตกใจ รีบขึ้นไปดูลูก เห็นลูกแน่นิ่ง จึงหันไปบอกกับเปาะเนว่า “ลูกของเราตายแล้ว นั่นสมองของลูก ไม่ใช่ผี”

เปาะเน กับเมาะเนก็เตรียมทำศพตามพิธี อาบน้ำศพ ห่อศพ ละครมาดเรียบร้อย ก็ห่อด้วยเสื่ออีกชั้นหนึ่งจากนั้นก็ให้เปาะเนไปฝังที่สุสาน เปาะเนแบกลูกไว้บนบ่าหนึ่งข้าง ถือจอบไว้ขุดหลุมหนึ่งข้าง ระหว่างที่เดินไปต้องลอดใต้ต้นไม้ กิ่งไม้ได้เกี่ยวเสื่อ เปาะเนดึงอย่างแรงทำให้ศพของลูกตกบนพื้น เปาะเนไม่รู้ตัว เมื่อไปถึงสุสานก็ขุดหลุมและฝังเรียบร้อย

ขากลับเปาะเนเดินกลับทางเดิม อย่างเศร้าสร้อย ไปเจอศพลูกของตัวเองที่ตกอยู่เอาจอบเขี่ยไป เขี่ยมา ก็จำไม่ได้ว่าเป็น ศพลูกของตัวเอง เพราะห่อด้วยผ้าไว้ “เฮ้ะ ! ศพของลูกใคร มาทิ้งไว้ตรงนี้ แต่คิดไป ไม่ใช่ลูกเราคนเดียวที่ตาย ลูกคนอื่นก็ตายเหมือนกัน” คิดดังนั้นเปาะเนก็เดินกลับบ้าน แล้วเล่าเรื่องที่ไปเจอศพเด็กให้เมาะเนฟัง

เมาะเนแคลงใจ จึงชวนกันไป “นี่ศพลูกเรา” เมาะเนว่า แล้วทั้งสองก็นำศพลูกของตนไปฝังที่สุสาน และเดินทางกลับด้วยความโศกเศร้า เพราะความไม่เฉลียวของเปาะเน

คำถามท้ายเรื่อง

1. พฤติกรรมของเปาะเนศวรเอาอย่างไรหรือไม่ อย่างไร

.....
 .....

2. นักเรียนคิดว่าเหตุใดลูกของเปาะเนกับเมาะเนจึงเสียชีวิต

.....
 .....

3. นักเรียนชอบเหตุการณ์ตอนใดของนิทานเรื่องนี้มากที่สุด เพราะอะไร

.....
 .....

4. นักเรียนแต่งเรื่องตามจินตนาการต่อจากเรื่องในนิทานความยาว 10 บรรทัด

.....
 .....

5. นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่อง เปาะเน เมาะเน และนักเรียนจะนำ
 ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

.....
 .....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนไปสัมภาษณ์ชาวบ้านเกี่ยวกับเรื่องเปาะเนเมาะเนเพิ่มเติม แล้วนำมา
 เปรียบเทียบความแตกต่างกัน

.....
 .....

သူဝဗုဇ

เปาะจืออามิงมาหาขอและห์ เพื่อให้ขอและห์ช่วยตน เปาะจืออามิงเล่าว่า “อาลีเยี่ยมเงินของตน แล้วบอกว่า อีกคูวอบูลแลจะมาจ่าย ” เมื่อครบกำหนด เขาไปทวงอาลี อาลีบอกว่า トラบไตที่ดวงจันทร์มีหนึ่งดวงเขาจะไม่ยอมจ่าย ขอและห์จึงทำการนัดหมายทั้งสองไปที่แม่น้ำในคืนเดือนเพ็ญที่จะมาถึง

เมื่อถึงวันนัดหมาย ทั้งสามก็มาพร้อมกันที่ริมแม่น้ำ ขอและห์เริ่มดำเนินการ โดยการถามอาลีว่าเรื่องราวเป็นอย่างไร อาลีก็เล่าเรื่องทั้งหมดตามที่เปาะจืออามิงเล่าว่า “จะจ่ายก็ต่อเมื่อมีเดือนสองดวง”

ขอและห์จึงบอกทั้งสองว่า “ทุกคนลองมองลงไปแม่น้ำสิ เห็นอะไรหรือเปล่า”

ทั้งสองก็ลงไปมองในแม่น้ำ เห็นเงาของดวงจันทร์ กระทบตามการเคลื่อนไหวของน้ำ

“ดวงจันทร์” ทั้งเปาะจืออามิง และอาลี พูดพร้อมกัน

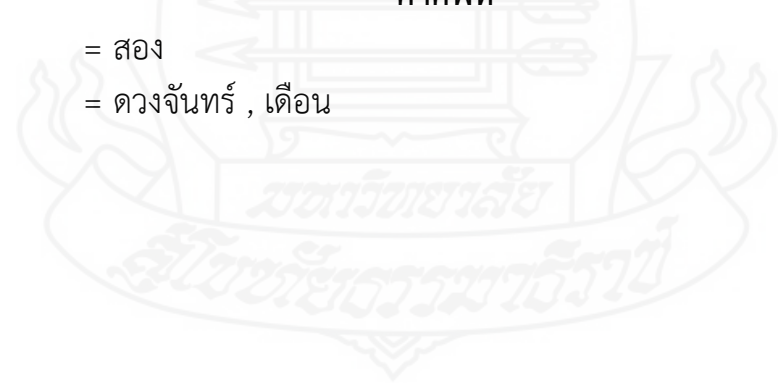
“แล้วลองเงยหน้าขึ้นไปมองบนท้องฟ้าสิ” ขอและห์พูดต่อ ทั้งสองก็เงยหน้าขึ้นไป และพูดพร้อมกันว่า “ดวงจันทร์”

“ดวงจันทร์ในน้ำ และดวงจันทร์บนท้องฟ้ารวมกันเป็นสองดวง คูวอบูลแลใช้ไหมอาลี” ขอและห์สรุปและหันไปถามอาลี

อาลารู้ทันทีว่าตนไม่สามารถบ่ายเบี่ยงได้แล้ว จึงยอมจ่ายเงินที่ยืมเปาะจืออามิงไป

คำศัพท์

คูวอ	= สอง
บูลแล	= ดวงจันทร์ , เดือน

คำถามท้ายเรื่อง

1. ถ้านักเรียนเป็นเปาะจืออามิง จะแก้ปัญหาได้อย่างไร

.....

.....

2. อาลีมีลักษณะนิสัยอย่างไร จงอธิบาย พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

3. นิทานเรื่องนี้ตรงกับสำนวนไทยใด

.....

.....

4. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากนิทานเรื่อง ตูวอบูละ จงอธิบาย

.....

.....

5. นักเรียนสามารถนำข้อคิดที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนเขียนเรื่องย่อตูวอบูละ ให้ถูกต้องตามรูปแบบ

.....

.....

บทที่ 3

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสรุปขั้นตอนและผลการศึกษาครั้งนี้

1. สรุปการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.1.1 เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.1.2 เพื่อประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้ได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหา เรื่อง “นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน” จำนวน 27 เรื่อง ได้แก่

เรื่องที่ 1 อาแวภูโละ	เรื่องที่ 2 เปาะจิกับเสื่อ
เรื่องที่ 3 กระจงกับหอยขม	เรื่องที่ 4 อาแวซือมาละ
เรื่องที่ 5 เมาะบางา	เรื่องที่ 6 กระจง กับเสื่อ
เรื่องที่ 7 อาแวกือลิกิง	เรื่องที่ 8 มามะไม่ตาย
เรื่องที่ 9 สุนัขกับแมว	เรื่องที่ 10 ปลาช่อน กับกระรอก
เรื่องที่ 11 กระจต่าย หนู และนกพิราบ	เรื่องที่ 12 ฮาตุเมาะเกาะแปะ
เรื่องที่ 13 โต๊ะอีหม่ามเลือกลูกเขย	เรื่องที่ 14 อาแวบาเจาะปือซา
เรื่องที่ 15 ลิงกับเต่า	เรื่องที่ 16 กษัตริย์เลือกลูกเขย
เรื่องที่ 17 แบซาแวกับซาฟารี	เรื่องที่ 18 นางเงือกกับชะนี
เรื่องที่ 19 แมวกับเสื่อ	เรื่องที่ 20 หอยกับปลาตุก
เรื่องที่ 21 กระจงผู้พิพากษา	เรื่องที่ 22 เงินค่าจ้าง
เรื่องที่ 23 ข้าวโพด	เรื่องที่ 24 เขยชาวไร่ สะใภ้ชาวเล
เรื่องที่ 25 กระจงกับจระเข้	เรื่องที่ 26 เปาะเนกับเมาะเน
เรื่องที่ 27 ตูวอบูล (สองเดือน)	

1.3 แนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ศึกษาดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.3.1 การกำหนดลักษณะและโครงสร้างของหนังสือ

- 1) ลักษณะหนังสือ
- 2) โครงสร้างของหนังสือ

1.3.2 แนวทางการสร้างและพัฒนาหนังสือ

- 1) การสร้างหนังสือ
- 2) การปรับปรุงคุณภาพหนังสือ
- 3) การประเมินคุณภาพหนังสือ

1.3.1 การกำหนดลักษณะและโครงสร้างของหนังสือ

หนังสือที่สร้างขึ้น คือหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกำหนดลักษณะและโครงสร้างหนังสือ ดังนี้

1) ลักษณะหนังสือ

ผู้ศึกษาได้กำหนดลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ ดังนี้

(1) กลุ่มผู้อ่านหนังสือ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

(2) แหล่งที่มาของหัวข้อที่ใช้เป็นแนวทางในการเขียน โดยเลือกสภาพ

สังคม วัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่น เรื่องนิทานพื้นบ้านในสามจังหวัดชายแดนใต้ มาสร้างหนังสือ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

(3) กำหนดชื่อเรื่องให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่อง ชื่อว่า นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

(4) แนวการเขียนเรื่องเป็นบันเทิงคดี คือ เนื้อหาที่มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ส่งเสริมการคิดและจินตนาการ

(5) รูปเล่มหนังสือใช้รูปเล่มมาตรฐานทั่วไป ขนาดของหนังสือ 21 x 29.7 ซม. หรือเรียกว่า ขนาด A4

(6) เนื้อหาในหนังสือประกอบด้วยนิทานพื้นบ้านสามจังหวัดชายแดนใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส จำนวน 27 เรื่อง ซึ่งเรียบเรียงเนื้อหาเป็นร้อยแก้ว

2) โครงสร้างเนื้อหาหนังสือ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน โดยมีโครงสร้าง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ เนื้อหา การอธิบายคำศัพท์ กิจกรรมท้ายเรื่อง และภาพประกอบ ดังนี้

(1) เนื้อหา

เนื้อหาเป็นการรวบรวมนิทานพื้นบ้านที่เล่าโดยชาวบ้านในสามจังหวัดชายแดนใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส นำมาเรียบเรียงเนื้อหาใหม่ โดยใช้ภาษาที่สละสลวย เข้าใจง่าย แต่ยังคงรักษาสำนวนเดิมไว้ ลักษณะของนิทานพื้นบ้านที่คัดเลือกมา มีเนื้อหาที่น่าสนใจ สนุกสนานเพลิดเพลินเหมาะกับวัย และมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แหล่งข้อมูลของเนื้อหาได้มาโดยการสัมภาษณ์และสอบถามชาวบ้านในท้องถิ่นสามจังหวัดชายแดนใต้ จากนั้นนำนิทานที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น

ตอบแบบสอบถามว่านิทานแต่ละเรื่องเป็นนิทานพื้นบ้านของชาวมุสลิมภาคใต้ และเนื้อหาของนิทานเหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือไม่ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เป็นเกณฑ์ในการประเมิน

(2) การอธิบายคำศัพท์

เป็นการอธิบายคำศัพท์มลายูถิ่น เพื่ออธิบายให้นักเรียนได้เข้าใจความหมายของเรื่องราวที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น

(3) กิจกรรมท้ายเรื่อง

เป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อประเมินผลการอ่านนิทาน เรื่อง นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน

(4) ภาพประกอบ

เป็นภาพวาดที่มีสีสันสวยงาม มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เพื่อส่งเสริมให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น และช่วยให้นักเรียนมีความเพลิดเพลินในการอ่านหนังสือ

1.3.2 แนวทางการสร้างและพัฒนาหนังสือ

การสร้างและพัฒนาหนังสือ มี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการสร้างหนังสือ ขั้นตอนการปรับปรุงคุณภาพ โดยอาศัยความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และขั้นตอนการประเมินคุณภาพ โดยการนำหนังสือที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน และให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างอ่านแล้วประเมินแสดงความคิดเห็นต่อหนังสือ ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) ขั้นตอนการสร้างหนังสือ

ผู้ศึกษาสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามขั้นตอน ดังนี้

(1) ศึกษาหลักสูตร การศึกษาหลักสูตรได้พิจารณาสาระและมาตรฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ววิเคราะห์ความสอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้ ได้แก่ มาตรฐาน ท 1.1 ท 2.1 และ ท 5.1 เนื้อหาหนังสือและกิจกรรมสอดคล้องกับวัยของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือ

(2) ศึกษาข้อมูลนิทานพื้นบ้านโดยเลือกนิทานพื้นบ้านที่เล่าในรูปแบบมุขปาฐะจากการสัมภาษณ์ชาวบ้านในท้องถิ่นในท้องถิ่น จากนั้นนำนิทานที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นตอบแบบสอบถามว่านิทานแต่ละเรื่องเป็นนิทานพื้นบ้านของชาวมุสลิมภาคใต้ และเนื้อหาของนิทานเหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือไม่ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เป็นเกณฑ์ในการประเมิน เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรนำมาใช้ในการสร้างหนังสือ

(3) ศึกษาเอกสาร แนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือให้มีคุณภาพ

(4) กำหนดโครงสร้างของหนังสือ นำผลการศึกษา รายละเอียดของหลักสูตรมาเป็นแนวในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหนังสือ ดังต่อไปนี้

(ก) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของนิทานพื้นบ้าน
สามจังหวัดชายแดนใต้

(ข) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญและสรุปข้อคิดที่
ได้จากการอ่าน

(ค) เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน

(5) นำนิทานพื้นบ้านสามจังหวัดชายแดนใต้ ทั้ง 27 เรื่อง มาสร้าง
หนังสือ และจัดทำภาพประกอบ และกิจกรรมท้ายเรื่อง

(6) สร้างแบบประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยครอบคลุม
5 ด้าน ดังนี้

(ก) ด้านรูปเล่มและการพิมพ์

(ข) ด้านภาพประกอบ

(ค) ด้านเนื้อหา

(ง) ด้านการใช้ภาษา

(จ) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

2) การปรับปรุงคุณภาพของหนังสือ
การสร้างแบบประเมินคุณภาพของหนังสือที่สร้างขึ้นโดยจัดทำเป็น 2
ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน เป็นแบบสอบถามแบบมาตร
ประเมินค่า

ชุดที่ 2 สำหรับนักเรียนประเมิน เป็นแบบสอบถามแบบมาตรประเมินค่า

3) การประเมินคุณภาพหนังสือ
การประเมินคุณภาพหนังสือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีขั้นตอนการจัดทำ
ดังนี้

(1) นำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และ
ประสบการณ์ด้านการสอนภาษาไทย ด้านเนื้อหาของนิทานพื้นบ้าน จำนวน 3 ท่าน พิจารณาประเมิน
คุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยคำนวณจากคะแนนแต่ละข้อคำถาม

(2) นำให้นักเรียนประเมินคุณภาพหนังสือ การประเมินคุณภาพ
หนังสือโดยนักเรียน การดำเนินการในขั้นนี้เป็นการนำหนังสือไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกลางสาด อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี จำนวน 10 คน เพื่อประเมิน
จากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลโดยใช้
สถิติวิเคราะห์ข้อมูล คือการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

(3) นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและนักเรียนมา
ปรับปรุงหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1.4 สรุปผลการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การประเมินคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิและนักเรียนสรุปผลได้ดังนี้

1.4.1 การประเมินคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผลปรากฏดังนี้

1) ด้านการจัดรูปเล่มและการพิมพ์

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นด้านการจัดรูปเล่มและการพิมพ์ในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ชื่อเรื่อง น่าสนใจ ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน จำนวนหน้ามีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$) และรองลงมา ได้แก่ การออกแบบปก เหมาะสมกับเนื้อหา รูปเล่มและปกแข็งทนทาน มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$)

2) ด้านรูปภาพประกอบ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นด้านรูปภาพประกอบในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.56$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ภาพประกอบสวยงาม น่าสนใจ มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา ได้แก่ ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ภาพประกอบช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.67$) และรองลงมาอีก ได้แก่ ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา สีของภาพประกอบทำให้น่าอ่าน จำนวนภาพประกอบมีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน อยู่ในระดับเหมาะสมโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.33$)

3) ด้านเนื้อหา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นด้านเนื้อหาในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า การอธิบายคำศัพท์มีความชัดเจน มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา ได้แก่ เนื้อหาสนุกสนานเพลิดเพลิน เนื้อหาส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน เนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคม เนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เนื้อหาช่วยให้ผู้อ่านเกิดแนวคิดและทัศนคติที่ดี ความยาวของเนื้อเรื่องมีความเหมาะสม อยู่ในระดับเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) และรองลงมาอีกมา ได้แก่ กิจกรรมท้ายเรื่องมีความง่ายเหมาะสมกับผู้อ่าน อยู่ในระดับเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.67$)

4) ด้านการใช้ภาษา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นด้านการใช้ภาษาในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.89$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ภาษาที่ใช้ทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตาม ภาษาที่ใช้ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) และรองลงมา ได้แก่ ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.67$)

5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.11$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า นักเรียนได้ข้อคิดด้านคุณธรรม นักเรียนได้ความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมพื้นบ้าน นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่านนิทาน มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$) และรองลงมา ได้แก่

นักเรียนเกิดความรู้สึกตระหนักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) และรองลงมาอีก ได้แก่ นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.67$)

6) สรุปในภาพรวมของหนังสือแต่ละด้าน

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.91$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.11$) และรองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านเนื้อหา มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) และรองลงมาอีก ได้แก่ ด้านการใช้ภาษา มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.89$)

1.4.2 การประเมินคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน ผลปรากฏดังนี้

1) ด้านการจัดรูปเล่มและการพิมพ์

นักเรียนมีความเห็นด้านการจัดรูปเล่มและการพิมพ์ในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.73$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ชื่อเรื่องน่าสนใจ มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา ได้แก่ ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$) และรองลงมาอีก ได้แก่ การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา รูปแบบและแข็งทนทาน มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$)

2) ด้านรูปภาพประกอบ

นักเรียนมีความเห็นด้านรูปภาพประกอบในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ภาพประกอบช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาดีขึ้น มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา ได้แก่ ภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ และสีของภาพประกอบทำให้น่าอ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$) และรองลงมาอีก ได้แก่ ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา เหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.30$)

3) ด้านเนื้อหา

นักเรียนมีความเห็นด้านเนื้อหาในภาพรวม มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.56$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า การอธิบายคำศัพท์มีความชัดเจน มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$) และรองลงมา ได้แก่ กิจกรรมท้ายเรื่องมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้อ่านมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.70$) และรองลงมาอีก ได้แก่ เนื้อหาส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$)

4) ด้านการใช้ภาษา

นักเรียนมีความเห็นด้านภาษาในภาพรวม มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ทั้งภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน และภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$)

5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.58$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า นักเรียนได้รับความสนุกเพลิดเพลินจากการอ่านนิทาน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) และรองลงมาได้แก่ นักเรียนได้ข้อคิดด้านคุณธรรม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) และต่อมาได้แก่ ความรู้จากการอ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนเกิดความรู้สึกตระหนัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน และนักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$)

6) สรุปในภาพรวมของหนังสือแต่ละด้าน

นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องนิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.65$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านภาษา รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์ มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.73$) และรองลงมาอีกได้แก่ ด้านรูปภาพประกอบ มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.58$)

2. อภิปรายผล

ผลการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ส่วนความเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยแสดงความคิดเห็นว่า

2.1 ด้านการจัดรูปเล่มและการพิมพ์

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ชื่อเรื่องน่าสนใจ ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$) ข้อค้นพบดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดของจินตนา ไบกาซูยี (2542, น. 12-13) ให้ความเห็นว่าการออกแบบให้สะดวกตาของผู้อ่าน และมีชื่อเรื่องหนังสือที่ชัดเจน และปราณีปราบริปู (2560, น. 352) ให้ความเห็นว่าการใช้คำศัพท์ต้องตั้งชื่อหนังสือให้น่าสนใจ ชวนติดตาม

ส่วนนักเรียนมีความเห็นเหมือนกับผู้ทรงคุณวุฒิเช่นกันว่า ชื่อเรื่องน่าสนใจ แต่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.90$)

นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิยังมีความเห็นว่า ขนาดของตัวอักษรเหมาะกับวัยของผู้อ่านในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจินตนา ไบกาซูยี (2542, น. 17) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการเลือกใช้ตัวอักษร ไม่ควรใช้ตัวอักษรประดิษฐ์บรรจง ให้ใช้ตัวอักษรที่อ่านง่ายและชัดเจน การเลือกขนาดนั้นขึ้นอยู่กับปริมาณเนื้อหาของเรื่อง รูปเล่ม และวัยของผู้อ่าน

2.2 ด้านรูปภาพประกอบ

ผู้ทรงคุณวุฒิและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากการแปลผล แต่เมื่อพิจารณาจาก

ค่าเฉลี่ย พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นโดยเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.67$) ส่วนนักเรียนมีความเห็นโดยเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.20$) ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของสมพร จารุณี (2541, น. 114) อธิบายถึงบทบาทของภาพประกอบ ดังนี้ ภาพช่วยเสริมเนื้อหาสาระของเรื่องราว ช่วยดึงดูดความสนใจ เสริมสร้างจินตนาการ และช่วยสนองจุดมุ่งหมายเฉพาะ

2.3 ด้านเนื้อหา

ผู้ทรงคุณวุฒิและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เนื้อหาสนุกสนานเพลิดเพลินในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากการแปลผล แต่เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นโดยเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) ส่วนนักเรียนมีความเห็นโดยเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.40$) ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของชุตินา สัจจามันท์ และคณะ (2542, น. 64) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินค่าเกณฑ์ในการประเมินหนังสือประเภทบันเทิงคดี ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการประเมินนิทานพื้นบ้านด้านเนื้อหา มีรายละเอียด ดังนี้ พิจารณาจากเนื้อหาสนุกสนาน เพลิดเพลิน เนื้อหาส่งเสริมจินตนาการ เนื้อหาช่วยให้ผู้อ่านผู้อ่านเกิดแนวคิดและทัศนคติที่ดี เนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม จริยธรรม คุณธรรม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2.4 ด้านการใช้ภาษา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าภาษาที่ใช้ช่วยทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตาม ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) ข้อค้นพบดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวคิดของชุตินา สัจจามันท์ และคณะ (2542, น. 64) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ในการประเมินหนังสือประเภทบันเทิงคดี ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการประเมินนิทานพื้นบ้าน ด้านภาษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้ พิจารณาจากภาษาที่ใช้สละสลวย สอดคล้องกับลักษณะของเรื่อง ทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตาม มีความสมจริง และภาษาที่ใช้สามารถช่วยพัฒนาทักษะของผู้อ่าน

นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิยังมีความเห็นว่าภาษาที่ใช้ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้อ่าน ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) เช่นเดียวกัน ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับสุนทร สิ้นธพานนท์ (2553, น. 151) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าผู้เรียนได้ฝึกฝนตนเองในการอ่านจับใจความสำคัญและการเขียนสรุปเนื้อเรื่องเป็นการพัฒนาทักษะทางภาษา และส่งผลต่อการฝึกทักษะความคิดรวบยอดอีกด้วย และกระทรวงศึกษาธิการ (2542, น. 11 - 12) ได้สรุปถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีต่อเด็กจากการอ่านหนังสือเพิ่มเติมว่า ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กให้เจริญงอกงาม เด็กยิ่งอ่านมากยิ่งขึ้น มีความแตกฉานด้านภาษา โดยเฉพาะในเรื่องของคำ ประโยค และข้อความเป็นอย่างมาก หนังสือบางเล่มที่ใช้ภาษาไพเราะสละสลวย จัดเป็นสื่อการเรียนการสอนของเด็กที่ดีทีเดียว โดยเฉพาะหนังสือประเภทกวี คำประพันธ์ร้อยกรอง หรือคำคล้องจองประเภทต่างๆ เด็กจะจดจำคำหรือเรื่องราวได้ง่าย และยังสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและ พลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่าภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน และภาษาชัดเจน เข้าใจง่ายในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$) ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวรรณา รัตนธรรมเมธี (2550, น. 59-61) กล่าวถึงภาษาที่ใช้ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า จะต้องใช้

ภาษาสวย ให้อ่านละเอียดรอบคอบ เขียนให้อ่านง่าย ดำเนินเรื่องไม่สับสนวกวนไปมา คำนี้ถึงวัยของผู้่าน

2.5 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า นักเรียนได้รับความสนุกเพลิดเพลินจากการอ่านนิทานในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$) ความเห็นดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 11-12) ได้สรุปถึงประโยชน์ของการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้ ช่วยให้เด็กได้รับความบันเทิงเพลิดเพลิน สร้างความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษา ช่วยปลูกฝังคุณธรรม และให้ผู้เรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน และสุนทรีย์ คุณจักร (ม.ป.ป., น. 14) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของการสร้างหนังสือสำหรับเด็กไว้ คือเพื่อให้เด็กได้มีหนังสืออ่านที่เหมาะสมกับวัยอ่านหนังสือได้คล่องแคล่ว ได้รับความบันเทิง มีนิสัยรักการอ่าน เสริมสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก รวมทั้งเพื่อปลูกฝังคุณธรรม เจตคติ และเป็นแบบอย่างอันพึงปรารถนาให้เกิดแก่เด็ก เป็นการพัฒนาความรู้ ความคิดด้านสติปัญญา เป็นแหล่งรวมความรู้ในด้านต่าง ๆ ช่วยทดแทนความรู้สึกของเด็กที่ขาดหายไป และเพื่อให้เด็กมีความสามารถในการอ่านในชั้นเรียนได้ดี

ส่วนนักเรียนมีความเห็นเหมือนกับผู้ทรงคุณวุฒิเช่นกันว่า นักเรียนได้รับความสนุกเพลิดเพลินจากการอ่านนิทาน แต่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$)

2.6 ผลการประเมินคุณภาพหนังสือโดยรวม

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.91$) ส่วนนักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของหนังสือที่สร้างขึ้นว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสมมาก สามารถนำไปพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำหนังสือไปใช้

3.1.1 ก่อนนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องนี้ไปใช้สอน ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ เนื้อหา รายละเอียดให้ถ่องแท้ก่อน เพื่อสามารถแนะนำให้ผู้เรียนใช้หนังสือเรียนได้อย่างถูกต้อง

3.1.2 ผู้เรียนจะต้องตอบคำถามท้ายเรื่องเพื่อเป็นการทบทวนให้เข้าใจเนื้อเรื่องมากยิ่งขึ้นและเป็นการประเมินผู้เรียนจากการศึกษาเนื้อเรื่องแต่ละเรื่อง

3.1.3 หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้นอกจากสามารถให้ผู้เรียนอ่านนอกเวลาเรียนแล้ว ผู้สอนยังสามารถนำหนังสือไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการทุกทักษะทางภาษา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเหมาะสมกับธรรมชาติวิชาภาษาไทย วัย และความสามารถของผู้เรียน

3.2 ข้อเสนอแนะในการสร้างหนังสือครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเนื้อหาใหม่ๆหรือเนื้อหาที่เป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ได้สื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตรงกับความสนใจของผู้เรียน เช่น เกี่ยวกับท้องถิ่นของสามจังหวัดชายแดนใต้ วิถีชีวิต ตำนาน วัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยมของท้องถิ่น เพื่อสร้างความตระหนักรู้กับท้องถิ่นให้กับผู้อ่าน นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างนิสัยรักการอ่านแก่ผู้เรียนด้วย

3.2.2 ควรนำนิทานพื้นบ้านที่เรียบเรียงเป็นร้อยแก้ว ไปปรับเป็นการเล่าแบบการ์ตูน มีรูปภาพประกอบข้อความ บทพูด ของตัวละคร หนังสืออ่านเพิ่มเติมจะยิ่งน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

3.2.3 ควรมีวิจัยโดยการจัดการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้กับครูได้มีโอกาสในการพัฒนานวัตกรรมด้านหนังสือ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาหนังสือในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

บรรณานุกรม

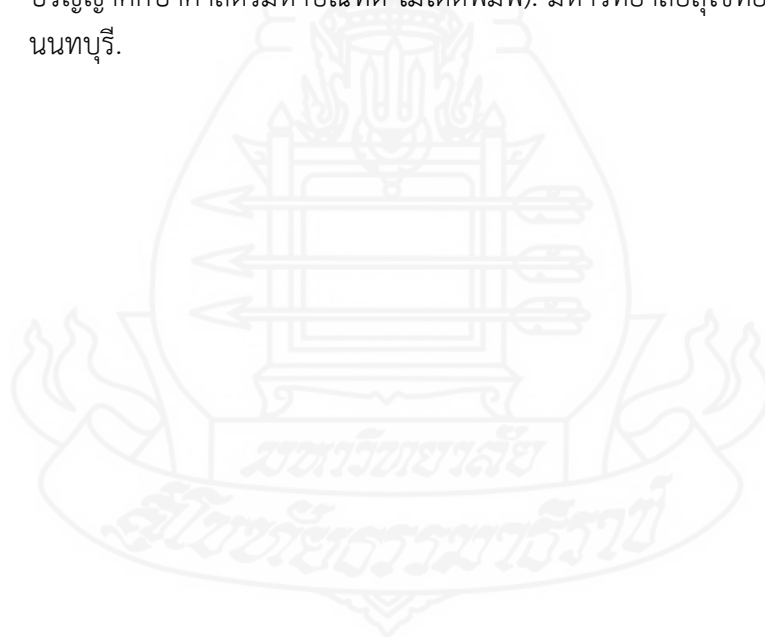

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อัจฉริยะ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือ.
- กรมวิชาการ. (2545). *การผลิตการเลือกและการใช้หนังสือสนองการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *แนวทางการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้อัจฉริยะตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กิ่งแก้ว อรรถจักร. (2520). *คติชนวิทยา*. หน่วยศึกษานิเทศก์ : กรมการฝึกหัดครู.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2518). *คติชาวบ้าน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เกริก ท่วมกลาง และ จินตนา ท่วมกลาง. (2555). *การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุ๊คส์.
- จิตาภา ปัดภัย. (2551). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านตำบลมอ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพอุดมวิทยา จังหวัดสุรินทร์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จินตนา ไบกาชุย. (2542). *เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2545). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ.
- ชุตินา สัจจามันท์ และคณะ. (2542). *การพัฒนาเกณฑ์การประเมินค่าวรรณกรรมไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2548). *การเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ : ชารอักษร.
- ทวีศักดิ์ ญาณประทีป. (2537). *การเขียนวรรณกรรมสำหรับเด็กวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นาถ เหลาะดูหวี. (2537). *การวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านไทยมุสลิมจังหวัดปัตตานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญส่ง นิลแก้ว. (2541). *วิจัยการศึกษา*. เชียงใหม่ : สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประคอง นิมนานเหมินทร์. (2554). *นิทานพื้นบ้านศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2555). หน่วยที่ 1 การสร้างสรรค์และถ่ายทอดวรรณกรรมท้องถิ่น. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาวรรณกรรมท้องถิ่น หน่วยที่ 1-7*. (น 10-13). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2525). *สมบัติไทยมุสลิมภาคใต้*. กรุงเทพฯ : เจริญการพิมพ์.
- ประพนธ์ เรืองณรงค์ และเสาวลักษณ์ อนันตศาสนต์. (2547). *ภูมิปัญญาทางภาษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2549). *นิทานพื้นบ้านชายแดนใต้*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประยูร ทรงศิลป์. (2542). *การศึกษาวิเคราะห์ตำนานและนิทานพื้นบ้านเขมรภาคที่ 1-9*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ปราณี ปราบริปู. (2560). แนวทางการสร้างหนังสือเรียนและหนังสืออ่านเพิ่มเติม. *ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*, 10 (2), 352-354.
- เปลื้อง ณ นคร. (2544). *พจนานุกรมภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พรศักดิ์ พรหมแก้ว. (2529). *นิทานพื้นบ้านภาคใต้. สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 5*. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มานพ ถนอมศรี. (2546). *การเขียนหนังสือสารคดี บันเทิงคดี สำหรับเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ : สิปประภา.
- มุกกรินทร์ วิชาติคุณ. (2557). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ยุพดี ยศวริสสกุล. (2557). *การศึกษานิทานพื้นบ้านไทยมุสลิม จังหวัดปัตตานี*. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- _____. (2560). *นิทานพื้นบ้านมุสลิม*. สงขลา : ไอคิว มีเดีย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.
- _____. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- วิเชียร เกษประทุม. (2542). *นิทานพื้นบ้าน*. กรุงเทพฯ : วิสิทธิ์พัฒนาศึกษา.
- ศุภณี เรียบเลิศหิรัญ. (2558). หน่วยที่ 3 การออกแบบหนังสือ นิตยสาร และวารสาร. ใน *ประมวลสาระชุดวิชา การออกแบบทางการพิมพ์และบรรจุภัณฑ์ หน่วยที่ 1-7*. (น 3-1 ถึง 3-126). นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2559). *รายงานการประเมินผลการทดสอบระดับชาติ ประจำปี 2559*. กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- สมพร จารุณี. (2542). *คู่มือการเขียนบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2554). หน่วยที่ 13 การพัฒนาหนังสือและเอกสารเพื่อการเรียนการสอนอ่านในระดับประถมศึกษา ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยที่ 13*. (น 13 - 48). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2553). พระราชดำรัสกล่าวเปิดงานในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติครั้งที่ 38. และงานหนังสือนานาชาติ ครั้งที่ 8. ณ ห้องบอลรูม ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ถนนรัชดาภิเษกตัดใหม่ วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2553.
- สำลี รักสุทธี. (2553). คู่มือการจัดทำสื่อ นวัตกรรมและแผนฯ ประกอบสื่อ นวัตกรรม. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- สุนทรี่ คุณจักร. (ม.ป.ป.). หนังสือสำหรับเด็ก. ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวรรณ รัตน์ธรรมเมธี. (2550). เทคนิคการเขียนและการจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์สำหรับเด็ก : สื่อการเรียนรู้ท้องถิ่นสุรินทร์.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2550). ก้าวเข้าสู่สู่การเลื่อนวิหะฐานะ. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- แสงอรุณ ประสพกาญจน์. (2546). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมนิทานพื้นบ้านกาญจนบุรี สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดกาญจนบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- อุไร พุฒหมื่น. (2556). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านม้ง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสบเป็ด อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ให้ข้อมูลนิทานพื้นบ้าน

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลนิทานพื้นบ้าน

1. นายแม สะเลาะ
อายุ 92 ปี
ที่อยู่ 67 ต. ตาแกะ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี
2. นายรอมือลี เปาะซา
อายุ 57 ปี ที่
อยู่ 68/1 ต. ตาแกะ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี
3. นางแยนะ ลาเต๊ะ
อายุ 74 ปี
ที่อยู่ 63/2 ต. ตาแกะ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี
4. นางมะซง แวนาเห็ง
อายุ 73 ปี
ที่อยู่ 63 ต. ตาแกะ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี
5. นางดาวอ แวนาเห็ง
อายุ 76 ปี
ที่อยู่ 63/1 ต. ตาแกะ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี
6. นางมารีเยาะ สะแปะอิง
อายุ 56 ปี
ที่อยู่ ต.ยะหา อ.ยะหา จ. ยะลา
7. นางฮานิสะ ลีตี
อายุ 53 ปี
ที่อยู่ 120/5 ม. 1 ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น

1. นายแม สະเลาะ
อายุ 92 ปี
ที่อยู่ 67 ต. ตาแกะ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี
2. นางดาวอ แวนาเห็ง
อายุ 76 ปี
ที่อยู่ 63/1 ต. ตาแกะ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี
3. นายรอมือลี เปาะซา
อายุ 57 ปี
ที่อยู่ 68/1 ต. ตาแกะ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ (ผู้ประเมินคุณภาพของหนังสือ)

1. ชื่อ นางปัทมาวดี ชันธ์ชัย
สถานที่ทำงาน : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนราธิวาส
วุฒิการศึกษา : จบปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยทักษิณ หลักสูตรและการสอน ภาษาไทย
ประสบการณ์หรือความชำนาญ : ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดนราธิวาส
2. ชื่อ : นางกาญจนา จงเดิม
สถานที่ทำงาน : โรงเรียนบ้านนาประดู่ จ. ปัตตานี
วุฒิการศึกษา : จบปริญญาโท จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะศึกษาศาสตร์
เอกภาษาไทย
ประสบการณ์หรือความชำนาญ : ครูสอนภาษาไทย โรงเรียนบ้านนาประดู่ ตำแหน่งครู
ชำนาญการพิเศษ
3. ชื่อ นางภาวนา ฤทธิไพโรจน์
สถานที่ทำงาน : โรงเรียนบ้านตันแซะ จ. ปัตตานี
วุฒิการศึกษา : จบปริญญาโท จาก มสธ. สาขาศึกษาศาสตร์ แขนงหลักสูตรและการสอน
เอกภาษาไทย
ประสบการณ์หรือความชำนาญ : ครูภาษาไทย โรงเรียนบ้านตันแซะ ตำแหน่งครูชำนาญการ

ภาคผนวก ง
สำเนาหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ ศง ๐๕๒๒.๑๖ (บ/๓๓๓)

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมสาร
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางปัทมาวดี ชันฉวีชัย

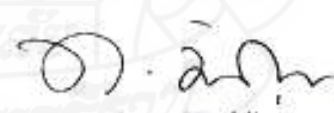
สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวรอชิตะห์ แวนาเท็ง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอก ภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมสาร ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจากปลายคำขวัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๖ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอเนกอนันต์ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๓

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๔ ๒๓๘๓๐๘๕

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๓๓๑

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางกาญจนา จงเดิม

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวรอชีตะห์ นวนาเหิง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๙-๒๙๘๑๐๘๕

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๓๓๑

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๒๐๐

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางภาวนา ฤทธิไพโรจน์

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวรอซิดะห์ แวนาเหิง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอก ภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๖ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๔๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๔-๒๙๘๑๐๘๕

ภาคผนวก จ

แบบประเมินคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น (IOC)

เรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น

1. กรอกข้อความ หรือทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และระบุใจความลงในช่องว่าง
2. แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อ นิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน ในประเด็นต่อไปนี้
  - 1) เป็นนิทานพื้นบ้านของชาวบ้านมุสลิมภาคใต้
  - 2) เนื้อหาของนิทานเหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โดยกำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

แน่ใจว่าสอดคล้อง	ค่าระดับคะแนน	+1
ไม่แน่ใจ	ค่าระดับคะแนน	0
ไม่สอดคล้อง	ค่าระดับคะแนน	-1

รายการ	ระดับคะแนนความคิดเห็นของภูมิปัญญา			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวมค่า IOC
1 อาแวปูโละ	+1	+1	+1	1.00
2 เปาะจิ กับ เสือ	+1	+1	+1	1.00
3 กระจง กับ หอยขม	+1	+1	+1	1.00
4 อาแวซ็อมมาละ	+1	+1	+1	1.00
5 เมาะบางา	+1	+1	+1	1.00
6 กระจงกับเสื่อ	+1	+1	+1	1.00
7 อาแวกือลีกิ่ง	+1	+1	+1	1.00
8 มามะไม่ตาย	+1	+1	+1	1.00
9 หมากับแมว	+1	+1	+1	1.00
10 ปลาช่อนกับกระรอก	+1	+1	+1	1.00
11 กระต่าย หนู และนกพิราบ	+1	+1	+1	1.00
12 ฮาตุเมาะเกาะแปะ	+1	+1	+1	1.00
13 โต๊ะอีหม่ามเลือกลูกเขย	+1	+1	+1	1.00
14 อาแวบาเจาะบือซา	+1	+1	+1	1.00
15 ลิง กับ เต่า	+1	+1	+1	1.00
16 กษัตริย์เลือกลูกเขย	+1	+1	+1	1.00
17 แบซาแว กับซาฟารี	+1	+1	+1	1.00
18 นางเงือกและชะนี	+1	+1	+1	1.00
19 แมวกับเสื่อ	+1	+1	+1	1.00

รายการ	ระดับคะแนนความคิดเห็นของภูมิปัญญา			
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวมค่า IOC
20 ปลาตุก กับหอย	+1	+1	+1	1.00
21 กระจกผู้พิพากษา	+1	+1	+1	1.00
22 เงินค่าจ้าง	+1	+1	+1	1.00
23 ข้าวโพด	+1	+1	+1	1.00
24 เขยชาวไร่ สะใภ้ชาวนา	+1	+1	+1	1.00
25 กระจก กับจระเข้	+1	+1	+1	1.00
26 เปาะเนกับเมาะเน	+1	+1	+1	1.00
27 ตูวอบูลแล	+1	+1	+1	1.00

อื่นๆ (โปรดระบุ)

.....

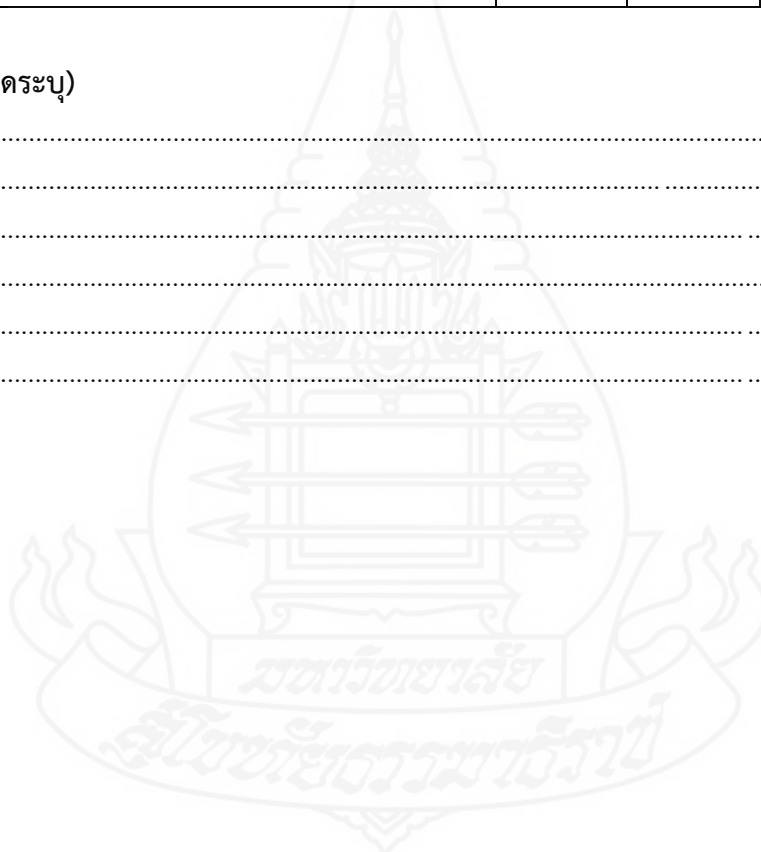
.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ฉ

ตัวอย่างแบบประเมินคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินคุณภาพของหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
เกี่ยวกับคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

5	เห็นด้วยมากที่สุด
4	เห็นด้วยมาก
3	เห็นด้วยปานกลาง
2	เห็นด้วยน้อย
1	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	หัวข้อ/เนื้อหา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
1.	ด้านการจัดทำรูปเล่มและการพิมพ์					
1.1	ชื่อเรื่องน่าสนใจ					
1.2	การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา					
1.3	รูปเล่มและปกแข็งทนทาน					
1.4	ขนาดของตัวอักษรเหมาะกับวัยของผู้อ่าน					
1.5	จำนวนหน้ามีความเหมาะสม					
2.	ด้านรูปภาพประกอบ					
2.1	ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์					
2.2	ภาพประกอบช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น					
2.3	ภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ					
2.4	ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา					
2.5	สีของภาพประกอบทำให้น่าอ่าน					
2.6	จำนวนภาพประกอบมีความเหมาะสม					
3.	ด้านเนื้อหา					
3.1	เนื้อหาสนุกสนานเพลิดเพลิน					
3.2	เนื้อหาส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน					
3.3	เนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคม					
3.4	เนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม					
3.5	เนื้อหาช่วยให้ผู้อ่านเกิดแนวคิดและทัศนคติที่ดี					
3.6	ความยาวของเนื้อเรื่องมีความเหมาะสม					
3.7	การอธิบายคำศัพท์มีความชัดเจน					
3.8	กิจกรรมท้ายเรื่องมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้อ่าน					

ข้อ	หัวข้อ/เนื้อหา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
4.	ด้านการใช้ภาษา					
4.1	ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน					
4.2	ภาษาที่ใช้ทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตาม					
4.3	ภาษาที่ใช้ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้อ่าน					
5.	ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ					
5.1	ความรู้จากการอ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน					
5.2	นักเรียนได้ข้อคิดด้านคุณธรรม					
5.3	นักเรียนได้ความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมพื้นบ้าน					
5.4	นักเรียนเกิดความรู้สึกตระหนักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน					
5.5	นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่านนิทาน					
5.6	นักเรียนเกิดนิสัยการอ่าน					

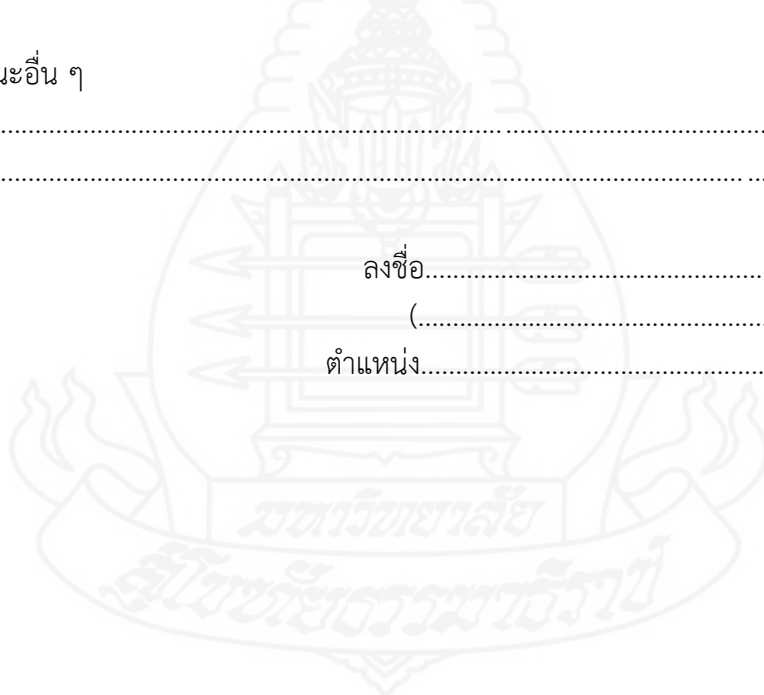
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....
 .....

ลงชื่อ.....(ผู้ประเมิน)

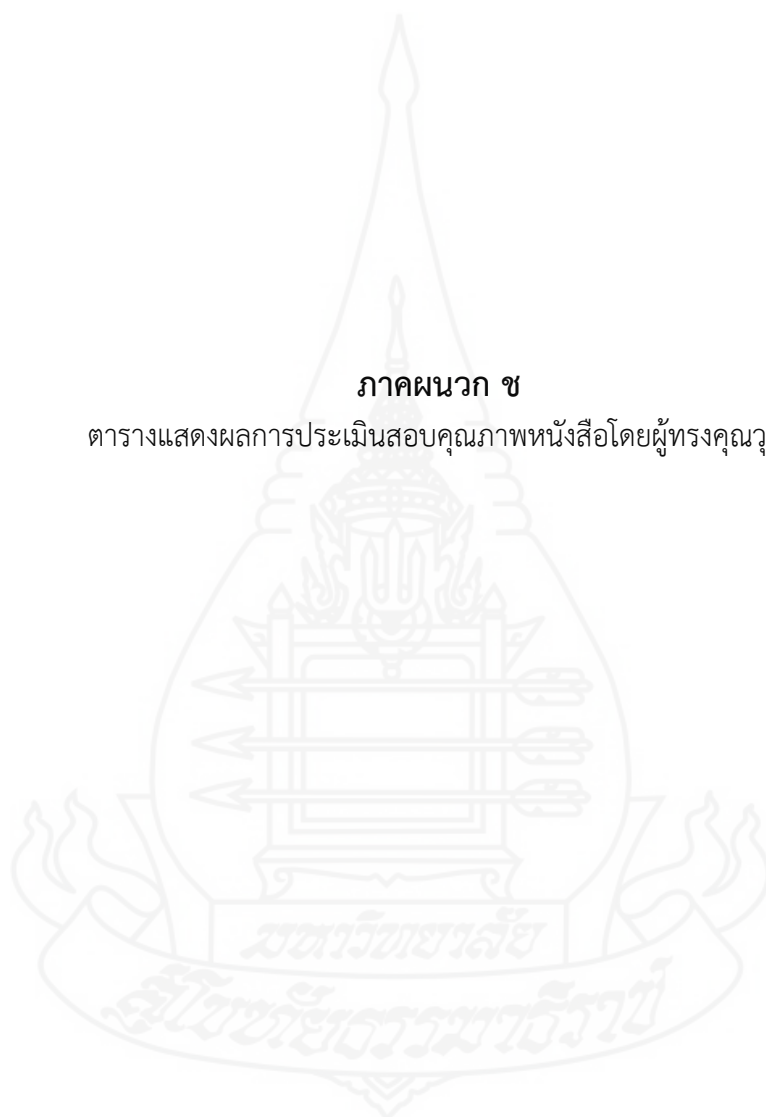
(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก ช

ตารางแสดงผลการประเมินสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ตารางแสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ตารางภาคผนวกที่ 1.1 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือด้านการจัดรูปเล่มและการพิมพ์

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชื่อเรื่องน่าสนใจ	4.33	1.15	มาก
การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา	4.00	0.00	มาก
รูปเล่มและปกแข็งทนทาน	4.00	0.00	มาก
ขนาดของตัวอักษรเหมาะกับวัยของผู้อ่าน	4.33	0.58	มาก
จำนวนหน้ามีความเหมาะสม	3.33	1.15	ปานกลาง
รวม	4.00	0.76	มาก

จากตารางภาคผนวกที่ 1.1 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการจัดรูปเล่มและการพิมพ์ในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ชื่อเรื่องน่าสนใจ ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน จำนวนหน้ามีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$) และรองลงมา ได้แก่ การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา รูปเล่มและปกแข็งทนทาน มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$)

ตารางภาคผนวกที่ 1.2 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือด้านรูปภาพประกอบ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	3.67	0.58	มาก
ภาพประกอบช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น	3.67	0.58	มาก
ภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ	4.00	0.00	มาก
ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา	3.33	0.58	ปานกลาง
สีของภาพประกอบทำให้น่าอ่าน	3.33	0.58	ปานกลาง
จำนวนภาพประกอบมีความเหมาะสม	3.33	0.58	ปานกลาง
รวม	3.56	0.51	มาก

จากตารางภาคผนวกที่ 1.2 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับด้านรูปภาพประกอบในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.56$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา ได้แก่ ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ภาพประกอบช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.67$) และรองลงมาอีก ได้แก่ ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา สีของภาพประกอบทำให้น่าอ่าน จำนวนภาพประกอบมีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน อยู่ในระดับเหมาะสมโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.33$)

ตารางภาคผนวกที่ 1.3 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เนื้อหาสนุกสนานเพลิดเพลิน	4.00	0.00	มาก
เนื้อหาส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน	4.00	0.00	มาก
เนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคม	4.00	0.00	มาก
เนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	4.00	0.00	มาก
เนื้อหาช่วยให้ผู้อ่านเกิดแนวคิดและทัศนคติที่ดี	4.00	0.00	มาก
ความยาวของเนื้อเรื่องมีความเหมาะสม	4.00	0.00	มาก
การอธิบายคำศัพท์มีความชัดเจน	4.33	0.58	มาก
กิจกรรมท้ายเรื่องมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้อ่าน	3.67	0.58	มาก
รวม	4.00	0.29	มาก

จากตารางภาคผนวกที่ 1.3 พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับด้านเนื้อหาในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า การอธิบายคำศัพท์มีความชัดเจน มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา ได้แก่ เนื้อหาสนุกสนานเพลิดเพลิน เนื้อหาส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน เนื้อหาส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคม เนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เนื้อหาช่วยให้ผู้อ่านเกิดแนวคิดและทัศนคติที่ดี ความยาวของเนื้อเรื่องมีความเหมาะสม อยู่ในระดับเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) และรองลงมาอีกมา ได้แก่ กิจกรรมท้ายเรื่องมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้อ่าน อยู่ในระดับเหมาะสมมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.67$)

ตารางภาคผนวกที่ 1.4 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือด้านการใช้ภาษา

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	3.67	0.58	มาก
ภาษาที่ใช้ทำให้เกิดความรู้สึกล้อตาม	4.00	0.00	มาก
ภาษาที่ใช้ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้อ่าน	4.00	0.00	มาก
รวม	3.89	0.33	มาก

จากตารางภาคผนวกที่ 1.4 พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับด้านการใช้ภาษาในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.89$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ภาษาที่ใช้ทำให้เกิดความรู้สึกล้อตาม ภาษาที่ใช้ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้อ่าน มีความเหมาะสม

มาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) และรองลงมา ได้แก่ ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.67$)

ตารางภาคผนวกที่ 1.5 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ความรู้จากการอ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	4.00	0.00	มาก
นักเรียนได้ข้อคิดด้านคุณธรรม	4.33	0.58	มาก
นักเรียนได้ความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมพื้นบ้าน	4.33	1.15	มาก
นักเรียนเกิดความรู้สึกตระหนักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น ของตน	4.00	1.00	มาก
นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่านนิทาน	4.33	0.58	มาก
นักเรียนเกิดนิสัยการอ่าน	3.67	0.58	มาก
รวม	4.11	0.68	มาก

จากตารางภาคผนวกที่ 1.5 พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.11$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า นักเรียนได้ข้อคิดด้านคุณธรรม นักเรียนได้ความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมพื้นบ้าน นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่านนิทาน มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.33$) และรองลงมา ได้แก่ นักเรียนเกิดความรู้สึกตระหนักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) และรองลงมาอีก ได้แก่ นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.67$)

ตารางภาคผนวกที่ 1.6 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือในภาพรวม

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการจัดรูปเล่มและการพิมพ์	4.00	0.76	มาก
ด้านรูปภาพประกอบ	3.56	0.51	มาก
ด้านเนื้อหา	4.00	0.29	มาก
ด้านการใช้ภาษา	3.89	0.33	มาก
ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	4.11	0.68	มาก
รวม	3.91	0.21	มาก

จากตารางภาคผนวกที่ 1.6 พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.91$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.11$) และรองลงมา ได้แก่

ด้านการจัดรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านเนื้อหา มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00$) และ
รองลงมาอีก ได้แก่ ด้านการใช้ภาษา มีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.89$)

ภาคผนวก ซ
รายชื่อนักเรียนที่ประเมินหนังสือ

รายนามนักเรียนที่ร่วมประเมินหนังสือ
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกลางสาด ปีการศึกษา 2561

1. เด็กหญิงนุรชาฮีดา เจะแห
2. เด็กหญิงนุรุล ตือราแม็ง
3. เด็กชายมะกอเซ็ง เฮ็งสะ
4. เด็กชายอามีรุ กอเดร์
5. เด็กชายอัสมาน มะลี
6. เด็กหญิงรอฮานา ดิง
7. เด็กหญิงอามีนา ซา
8. เด็กชายอาหามะซุกรี สะแต
9. เด็กหญิงสุไรยา วาเต็ง
10. เด็กชายอ็อฟนาน โຕ๊ะเต็ง

ภาคผนวก ฅ

ตัวอย่างแบบประเมินคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน

**แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน
เกี่ยวกับคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องนิทานพื้นบ้านจากปลายด้ามขวาน**

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงระดับ
ความคิดเห็นของนักเรียน

5	เห็นด้วยมากที่สุด
4	เห็นด้วยมาก
3	เห็นด้วยปานกลาง
2	เห็นด้วยน้อย
1	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	หัวข้อ/เนื้อหา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
1	ด้านการจัดรูปเล่มและการพิมพ์					
1.1	ชื่อเรื่องน่าสนใจ					
1.2	การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา					
1.3	รูปแบบและแข็งทนทาน					
1.4	ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน					
2.	ด้านภาพประกอบ					
2.1	ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์					
2.2	ภาพประกอบช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาดีขึ้น					
2.3	ภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ					
2.4	ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา					
2.5	สีของภาพประกอบทำให้น่าอ่าน					
3.	ด้านเนื้อหา					
3.1	เนื้อหาสนุกสนานเพลิดเพลิน					
3.2	เนื้อหาส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน					
3.3	ความยาวของเนื้อเรื่องมีความเหมาะสม					
3.4	การอธิบายคำศัพท์มีความชัดเจน					
3.5	กิจกรรมท้ายเรื่องมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้อ่าน					
4.	ด้านการใช้ภาษา					
4.1	ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน					
4.2	ภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย					

ข้อ	หัวข้อ/เนื้อหา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
5.	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
5.1	ความรู้จากการอ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
5.2	นักเรียนได้ข้อคิดด้านคุณธรรม					
5.3	นักเรียนเกิดความรู้สึกตระหนักรู้ และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน					
5.4	นักเรียนได้รับความสนุกเพลิดเพลินจากการอ่านนิทาน					
5.5	นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

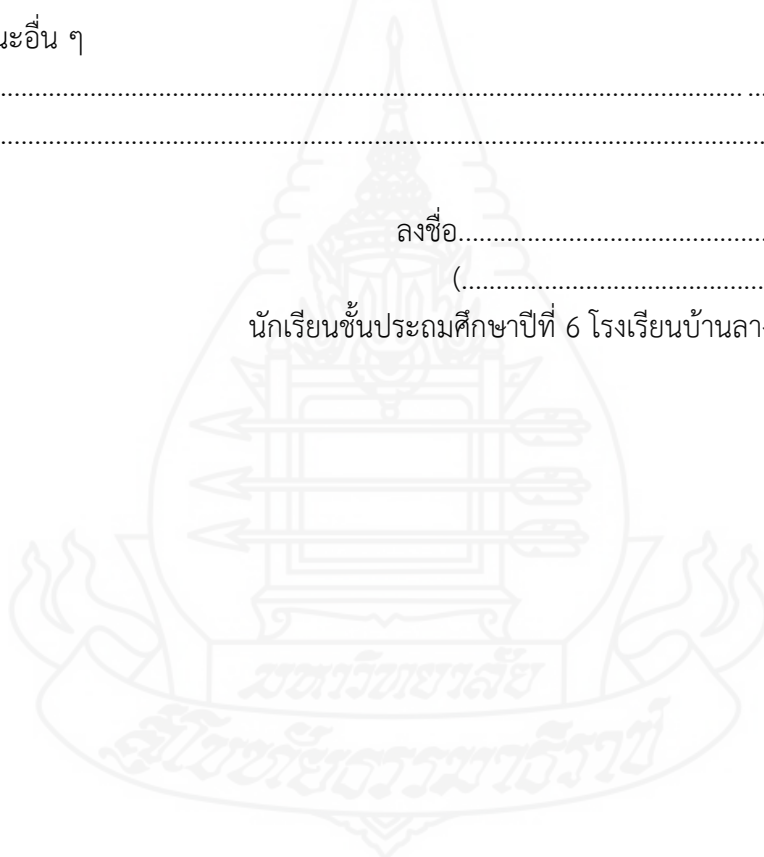
.....

.....

ลงชื่อ.....(ผู้ประเมิน)

(.....)

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกลางสาต จังหวัดปัตตานี

ภาคผนวก ญ

ตารางแสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือโดยการสอบถามนักเรียน

ตารางแสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน

ตารางภาคผนวกที่ 2.1 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือด้านการจัดรูปเล่มและการพิมพ์

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชื่อเรื่องน่าสนใจ	4.90	0.32	มากที่สุด
การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา	4.60	0.52	มากที่สุด
รูปแบบและเชิงทศนทาน	4.60	0.52	มากที่สุด
ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	4.80	0.63	มากที่สุด
รวม	4.73	0.51	มากที่สุด

จากตารางภาคผนวกที่ 2.1 พบว่านักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับด้านการจัดรูปเล่มและการพิมพ์ในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.73$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าชื่อเรื่องน่าสนใจ มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา ได้แก่ ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$) และรองลงมาอีก ได้แก่ การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา รูปแบบและเชิงทศนทาน มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$)

ตารางภาคผนวกที่ 2.2 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือด้านรูปภาพประกอบ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	4.20	0.79	มาก
ภาพประกอบช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาดีขึ้น	4.90	0.32	มากที่สุด
ภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ	4.80	0.42	มากที่สุด
ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา	4.30	0.48	มาก
สีของภาพประกอบทำให้น่าอ่าน	4.80	0.42	มากที่สุด
รวม	4.60	0.57	มากที่สุด

จากตารางภาคผนวกที่ 2.2 พบว่านักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับด้านรูปภาพประกอบในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าภาพประกอบช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาดีขึ้น มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา ได้แก่ ภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ และสีของภาพประกอบทำให้น่าอ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$) และรองลงมาอีก ได้แก่ ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา เหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.30$)

ตารางภาคผนวกที่ 2.3 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เนื้อหาสนุกสนานเพลิดเพลิน	4.40	0.84	มาก
เนื้อหาส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน	4.60	0.70	มากที่สุด
ความยาวของเนื้อเรื่องมีความเหมาะสม	4.30	0.67	มาก
การอธิบายคำศัพท์มีความชัดเจน	4.80	0.48	มากที่สุด
กิจกรรมท้ายเรื่องมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้อ่าน	4.70	0.42	มากที่สุด
รวม	4.56	0.64	มากที่สุด

จากตารางภาคผนวกที่ 2.3 พบว่านักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับด้านเนื้อหาในภาพรวม มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.56$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า การอธิบายคำศัพท์มีความชัดเจน มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$) และรองลงมา ได้แก่ กิจกรรมท้ายเรื่องมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้อ่านมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.70$) และรองลงมาอีก ได้แก่ เนื้อหาส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$)

ตารางภาคผนวกที่ 2.4 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือด้านการใช้ภาษา

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	4.80	0.42	มากที่สุด
ภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย	4.80	0.42	มากที่สุด
รวม	4.80	0.41	มากที่สุด

จากตารางภาคผนวกที่ 2.4 พบว่านักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับด้านการใช้ภาษาในภาพรวม มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ทั้งภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน และภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$)

ตารางภาคผนวกที่ 2.5 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ความรู้จากการอ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	4.50	0.53	มากที่สุด
นักเรียนได้ข้อคิดด้านคุณธรรม	4.60	0.52	มากที่สุด
นักเรียนเกิดความรู้สึกตระหนัก และภาคภูมิใจใน ท้องถิ่นของตน	4.50	0.53	มากที่สุด
นักเรียนได้รับความสนุกเพลิดเพลินจากการอ่านนิทาน	4.80	0.42	มากที่สุด
นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน	4.50	0.53	มากที่สุด
รวม	4.58	0.50	มากที่สุด

จากตารางภาคผนวกที่ 2.5 พบว่านักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.58$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า นักเรียนได้รับความสนุกเพลิดเพลินจากการอ่านนิทาน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) และรองลงมาได้แก่ นักเรียนได้ข้อคิดด้านคุณธรรม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) และต่อมาได้แก่ ความรู้จากการอ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนเกิดความรู้สึกตระหนัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน และนักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$)

ตารางภาคผนวกที่ 2.6 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสือในภาพรวม

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการจัดรูปเล่มและการพิมพ์	4.73	0.51	มากที่สุด
ด้านรูปภาพประกอบ	4.60	0.57	มากที่สุด
ด้านเนื้อหา	4.56	0.64	มากที่สุด
ด้านการใช้ภาษา	4.80	0.41	มากที่สุด
ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	4.58	0.53	มากที่สุด
รวม	4.65	0.08	มากที่สุด

จากตารางภาคผนวกที่ 2.6 พบว่านักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.65$) ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านการใช้ภาษา มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดรูปเล่มและการจัดพิมพ์ มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.73$) รองลงมาอีก ได้แก่ ด้านรูปภาพประกอบ มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.60$)

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวรอชีตะห์ แวนาเห็ง
วัน เดือน ปีเกิด	23 กุมภาพันธ์ 2534
สถานที่เกิด	อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี
ประวัติการศึกษา	ศศ.บ. (ศึกษาศาสตร์) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านกลางสาด จังหวัดปัตตานี
ตำแหน่ง	ครู

